Barcelona economia

Indicadors econòmics de Barcelona
Tercer trimestre 1999
Núm. 41

Ajuntament de Barcelona

Direcció de Serveis
d'Empreses i Finançament

Ajuntament de Barcelona

Alcalde
Joan Clos i Matheu

President de la Comissió de Presidència i Hisenda
Ernest Maragall i Mira

Director de Serveis d'Empreses i Finançament
Joan Raurich i Llach

Redacció de Barcelona Economia
Xavier Güell i Ferrer, Director.
María Jesús Calvo Nuño, Cap de Redacció.

Consell de Redacció
Ignasi Ragàs. Ajuntament de Barcelona.
Joan Raurich. Director de Serveis d'Empreses i Finançament. Ajuntament de Barcelona.
Guillem Sánchez. Director Adjunt de la Gerència Municipal. Ajuntament de Barcelona.
Ramon Seró. Gerent Municipal. Ajuntament de Barcelona.

Consell Assessor
Jordi Canals. Secretari General. IESE.
Jaume García. Departament d'Economia i Empresa. Universitat Pompeu Fabra.
Martí Parellada. Director. Estudis de Formació Continuada. Universitat de Barcelona.
Francesc Raventós. Conseller Delegat. Catalana d'Iniciatives, S.A.
Maravillas Rojo. Presidenta de la Comissió de Promoció Econòmica, Ocupació, Turisme i Consum. Ajuntament de Barcelona.
Francesc Santacana. Coordinador General. Pla Estratègic Barcelona 2000.
Antoni Santiburcio. Segona Tinència d'Alcaldia. Ajuntament de Barcelona.
Robert Tornabell. Degà. ESADE.
Joan Trullén. Departament d'Economia Aplicada. Universitat Autònoma de Barcelona.

BARCELONA ECONOMIA posa a disposició dels seus lectors un número de telèfon (el 934 02 72 38), un de fax (el 934 02 72 25) i una adreça de correu electrònic (msolano @ mail.bcn.es) per atendre qualsevol consulta o comentari referits als continguts que hi apareixen.

Agraïm la informació i la col·laboració prestades per totes les entitats, organismes i empreses citades com a fonts informatives i molt especialment a:

Ajuntament de Barcelona: Departament d'Estadística; Direcció de Serveis de Control de l'Edificació; Unitat Operativa de Neteja; Departament d'Estudis Fiscals; Regidoria de Promoció Econòmica i Ocupació.
Generalitat de Catalunya: Departament d'Indústria; Direcció General d'Ocupació; Direcció General d'Actuacions Concertades, Arquitectura i Habitatge; Institut d'Estadística de Catalunya; Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya.
Altres institucions i entitats: Turisme de Barcelona; Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona; Cambra de la Propietat Urbana de Barcelona; Col·legi d'Arquitectes de Catalunya; S.P.M. Transports de Barcelona, S.A.; Prefectura Provincial de Trànsit; INE (Barcelona); Autoritat Portuària de Barcelona; Aeroport de Barcelona; Fira de Barcelona; RENFE; MEFFSA; Borsa de Barcelona; Forcadell.

Direcció de Serveis d'Empreses i Finançament
Barcelona Economia
Indicadors econòmics de Barcelona
Núm. 41. Tercer trimestre 1999
Octubre 1999

Edició: ® Ajuntament de Barcelona
Direcció de Serveis d'Empreses i Finançament

Línia de disseny original: *Ferran Cartes / Montse Plass*

Impressió: Impremta Municipal
Dipòsit legal: B. 26.464/91

Barcelona economia

Indicadors econòmics de Barcelona
Tercer trimestre 1999
Núm. 41

Índex

Indicadors econòmics

Síntesi de la conjuntura 5

I. Indústria 13
Evolució de l'activitat industrial 15

II. Finances 19
Sistema bancari 21
Contractació de valors i de derivats 24

III. Consum, comerç i preus 25
Matriculació de vehicles 27
Preus de consum 28
Consum d'energia i aigua 30
Escombraries domiciliàries 31

IV. Transports, comunicacions i turisme 33
Port: mercaderies i passatgers 35
Aeroport: passatgers i mercaderies 38
Transport públic urbà i de rodalia 42
Activitat turística 44

V. Construcció i mercat immobiliari 49
Consum de ciment 51
Construcció d'habitatges 52
Llicències d'obres 56
Preus al mercat immobiliari: habitatges i places d'aparcament 58
Preus de venda dels habitatges nous a la regió metropolitana de Barcelona 65
Valors de taxació al mercat immobiliari residencial 66

VI. Ocupació i oferta d'activitat econòmica 67
Mercat de treball 69
Oferta d'activitat econòmica 74

Resumen/*Summary*

Síntesis de la coyuntura/*Economic outlook* 79

Indicadors econòmics
Síntesi de la conjuntura

Evolució de l'economia de Barcelona i regió metropolitana durant el segon trimestre de 1999.

La conjuntura econòmica que reflecteixen els diversos indicadors corresponents al segon trimestre es pot definir en poques paraules: continuïtat del creixement. Les dades de començament d'any, tot i deixar entreveure una certa moderació del ritme expansiu de l'activitat econòmica, reflectien amb nitidesa aquest manteniment de la tendència alcista. De fet, la consistència que revela la tendència expansiva durant el primer semestre fa preveure que, molt probablement, la taxa mitjana de creixement real del PIB durant el 1999 al conjunt de l'àrea de Barcelona se situarà propera al quatre per cent. La desacceleració en relació amb el creixement de l'any passat serà mínima.

L'activitat econòmica a l'àrea metropolitana de Barcelona manté, un trimestre més, un ritme de creixement estable ...

Per valorar correctament aquesta evolució cal tenir present que es produeix en un context de creixement del PIB espanyol a l'entorn del 3,6 per cent. Cal destacar també que a les principals economies europees comencen a consolidar-se signes de reactivació que donen per superat el procés de desacceleració del creixement patit com a conseqüència de la crisi asiàtica. Tot apunta a que enguany, i possiblement amb més amplitud que l'any 1998, tant l'àrea de Barcelona com Catalunya i Espanya gaudiran d'un diferencial de creixement positiu i significatiu en relació amb el de la resta de la Unió Europea.

L'ampliació d'aquest diferencial de creixement es pot associar directament a un doble impacte sobre el procés de convergència real entre l'economia catalana i la de la resta de la UE. D'una banda, les nostres taxes d'ocupació i d'atur són cada cop més homologables a les dels països europeus més avançats; al mateix temps, el creixement de la demanda interna, sensiblement més intens a Catalunya que no pas al conjunt de les economies europees, pressiona a l'alça l'índex de preus de consum i augmenta el diferencial d'inflació de Catalunya i Espanya en relació amb la mitjana europea.

... amenaçat, però, per tensions inflacionistes que poden afectar negativament la competitivitat de l'economia catalana a mitjà termini.

De cara als propers mesos, és d'esperar que es mantingui relativament estable el ritme de creixement econòmic basat en una demanda interna enfortida per l'augment dels volums d'ocupació i l'accessibilitat al crèdit que proporciona l'actual nivell dels tipus d'interès reals. Un altre element que contribuirà a mantenir el creixement serà el previsible augment de les exportacions com a conseqüència del canvi d'expectatives que s'està produint a la majoria de països europeus i a la feblesa del euro en els mercats internacionals. L'escenari resultant no sembla pas el més adient per aconseguir moderar les tensions inflacionistes que s'han manifestat en els darrers mesos fins a gairebé triplicar el diferencial existent —en termes d'IPC— entre Espanya i la UE durant tot el 1998.

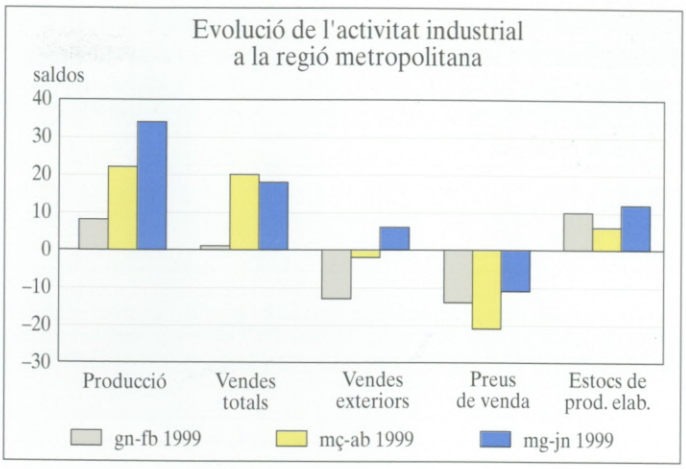

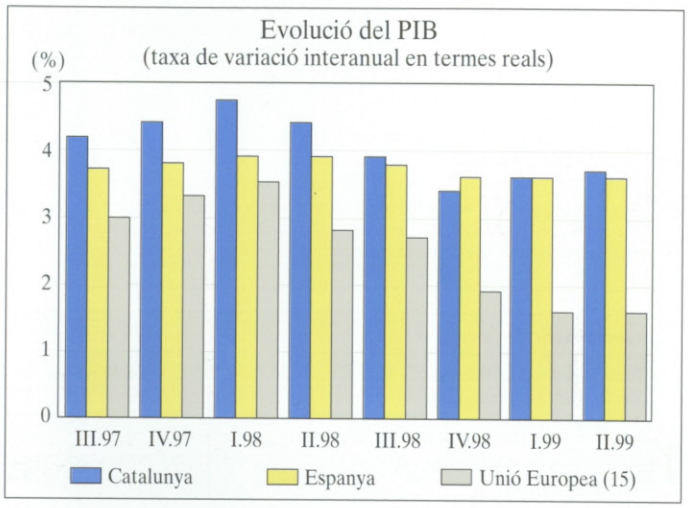

D'altra banda, el procés sostingut i força notable que ha caracteritzat la creació d'ocupació al conjunt de Catalunya i que s'ha traduït en una situació de quasi plena ocupació a diverses àrees i sectors productius és un element que pot alentir el ritme de creixement d'aquelles activitats econòmiques més intensives en mà d'obra, alhora que en dispara els costos de producció o prestació dels serveis. En definitiva, més tensions inflacionistes derivades en aquest cas d'una oferta —de treball o de capacitat productiva— inelàstica a una demanda expansiva.

Transports

Indicadors	Període	Valor absolut i taxa interanual (%)		Darrers 12 mesos i taxa interanual (%)		1998/97 (%)
Trànsit de passatgers						
Aeroport. Total (inclòs trànsit) (milers)	2n.tr.99	4.509	6,1	16.743	7,9	7,5
— Interior (milers)	2n.tr.99	2.313	2,9	8.826	4,8	4,5
— Internacional (milers)	2n.tr.99	2.129	13,2	7.536	13,5	13,0
Port. Total (inclòs trànsit) (milers)	2n.tr.99	352	17,2	1.162	24,3	22,6

Tot i que les dades del segon trimestre mostren un creixement més alentit que les de principi d'any, el trànsit de passatgers per l'aeroport i el port manté la tendència expansiva del 1998. El turisme, que ha assolit nous màxims tant a Barcelona com al conjunt de Catalunya, juntament amb un augment dels viatges a l'exterior dels residents, han estat els principals motors d'aquest creixement.

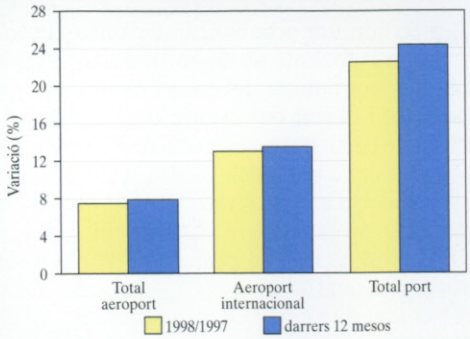

Port. Tràfic de mercaderies						
— Total (milers tones)	2n.tr.99	7.005	10,4	26.022	5,6	–0,7
Sortides (milers tones)	2n.tr.99	2.547	7,6	9.286	0,7	–3,5
Entrades (milers tones)	2n.tr.99	4.458	12,1	16.736	8,5	1,1
— Càrrega general (milers tones)	2n.tr.99	4.098	19,4	14.259	14,4	11,2
Exportacions (milers tones)	2n.tr.99	1.480	21,4	5.110	6,4	1,8
Importacions (milers tones)	2n.tr.99	1.656	21,5	5.750	21,6	18,6
— Contenidors (milers Teus)	2n.tr.99	318	12,1	1.149	10,9	12,7

L'evolució del tràfic de mercaderies pel port durant el segon trimestre confirma les dues tendències apuntades a començament d'any. Mentre es manté l'espectacular creixement de les importacions de càrrega general com a conseqüència del dinamisme de la demanda interna, les exportacions de productes manufacturats inicien un nou període alcista.

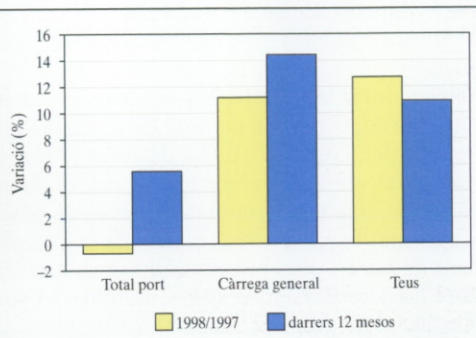

Transport públic de passatgers						
— Total servei urbà (milers)	2n.tr.99	133.896	4,0	505.197	2,0	3,6
Xarxa Metro (milers)	2n.tr.99	74.900	4,3	282.847	3,3	8,5
Xarxa Bus (milers)	2n.tr.99	52.857	2,4	199.932	–1,2	–3,6
FGC (Cat. i Sarrià) (milers)	2n.tr.99	6.139	15,2	22.418	16,4	16,3
— Total servei de rodalia (milers)	2n.tr.99	31.780	6,3	122.538	4,8	5,2
RENFE (milers)	2n.tr.99	23.717	4,8	89.633	3,5	3,5
FGC (milers)	2n.tr.99	8.063	11,1	32.905	8,5	10,2

L'augment d'usuaris del transport públic a l'àmbit metropolità durant el segon trimestre respon tant als efectes de la integració tarifària com a l'augment dels volums d'ocupació i del nombre de visitants que han fet estada a la ciutat. Les millores en el servei i l'ampliació de l'oferta es revelen imprescindibles per continuar creixent i consolidar els nivells assolits.

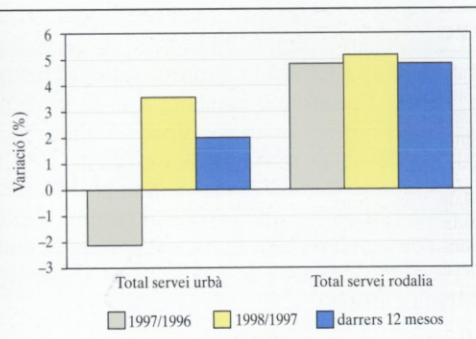

Una primera ullada al ventall de dades disponibles permet observar que a banda del dinamisme de la demanda interna —amb el corresponent augment de les importacions i el seu impacte negatiu sobre el PIB— la represa del creixement de les exportacions ha estat un element decisiu a l'hora de mantenir el tremp expansiu de l'activitat industrial a la regió metropolitana durant el segon trimestre.

El tràfic portuari de mercaderies assoleix nous màxims històrics gràcies al fort dinamisme de la demanda interna i a la reactivació de les exportacions.

La represa de les exportacions de productes manufacturats és un dels elements més significatius a l'hora d'explicar l'augment del tràfic de mercaderies pel port. Mentre la importació de càrrega general manté un creixement tendencial superior al vint per cent —en la línia de l'evolució del 1998—, el volum de mercaderia exportada registra un creixement trimestral també superior al vint per cent, trencant la situació d'atonia de trimestres anteriors.

A banda de la càrrega general —que ja representa més del 55 per cent del volum de mercaderia que passa pel port de Barcelona— un dels epígrafs de major creixement durant el trimestre ha estat la importació de gas natural i productes derivats del petroli. Un augment directament associat a l'evolució de la demanda de consum —tant d'empreses com de particulars— i també a la situació i expectatives de les seves cotitzacions en els mercats internacionals.

Per contra, la situació de fort creixement d'activitat que manté la construcció a tot el país i l'augment de consum de ciment que comporta ha incidit negativament sobre l'exportació d'aquest tipus de producte. Alhora, ha propiciat un augment de les importacions d'altres materials de construcció en un intent de satisfer la demanda i estabilitzar els preus d'aquests inputs per frenar l'espiral alcista dels preus de l'habitatge.

Turisme, consum i preus

Indicadors	Període	Valor absolut i taxa interanual (%)		Darrers 12 mesos i taxa interanual (%)		1998/97 (%)
Consum - Matriculació						
Electricitat d'ús comercial-industrial (Gwh)	2n.tr.99	n.d.	—	n.d.	—	5,4
Electricitat d'ús domèstic (Gwh)	2n.tr.99	n.d.	—	n.d.	—	–6,8
Gas canalitzat (milions tèrmies)	2n.tr.99	809	12,5	2.986	11,9	4,7
Matriculació de vehicles (província)	ab.-mg.99	43.715	14,7	247.110	22,1	25,7

El consum de gas canalitzat acumula un creixement molt superior al de l'any passat. La matriculació de vehicles, tot i estar situada en màxims històrics, continua creixent a molt bon ritme. Un símptoma de l'augment de la capacitat de despesa i d'endeutament de les economies familiars.

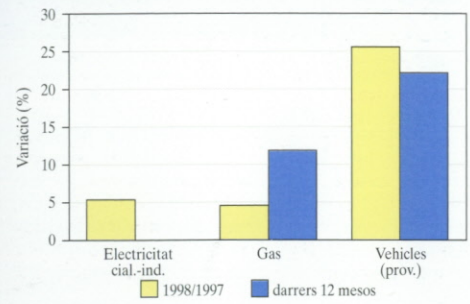

Visitants i pernoctacions hoteleres						
Total pernoctacions (milers)	mg.-jn.99	1.345	3,9	7.447	3,2	6,2
Visitants segons motiu de la visita (milers)	mg.-jn.99	582	1,8	3.106	8,0	5,2
— Negocis (milers)	mg.-jn.99	154	–12,7	867	–16,6	–8,7
— Turisme (milers)	mg.-jn.99	291	23,2	1.649	38,5	21,0
— Fires i Congressos (milers)	mg.-jn.99	131	56,5	482	53,4	28,5
— Altres (milers)	mg.-jn.99	5	–93,7	108	–67,6	–28,9

L'evolució moderadament expansiva de l'activitat hotelera de la ciutat durant el bimestre maig-juny relativitza la situació d'estancament de les pernoctacions durant el primer quadrimestre de l'any. Novament el turisme i també les fires i congressos —dos de cada tres visitants que han pernoctat a la ciutat es desplaça per una d'aquestes raons— han estat els principals motius d'atracció.

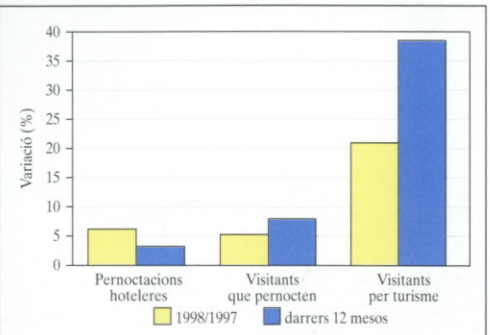

I.P.C. (Variació acumulada i interanual)						(1)
Barcelona (província) (%)	2n.tr.99	0,6	—	—	2,8	1,9
Catalunya (%)	2n.tr.99	0,6	—	—	2,7	1,8
Espanya (%)	2n.tr.99	0,4	—	—	2,2	1,4
Subjacent (%)	2n.tr.99	0,6	—	—	2,5	2,2
U.E. harmonitzat (%)	2n.tr.99	0,5	—	—	1,0	1,0

Malgrat la contenció de preus dels mesos de maig i juny, la taxa interanual a mitjan d'any es manté estancada per sobre del dos per cent, amb expectatives de superar aquest nivell durant la segona meitat de l'any donada l'evolució de la subjacent. Tot i que l'encariment dels productes energètics i de les importacions pagades en dòlars afecta tots els països europeus, el diferencial amb la mitjana de la UE s'ha ampliat fins a 1,2 punts a mitjan d'any.

(1) Taxes referides a 31 de desembre de 1998.

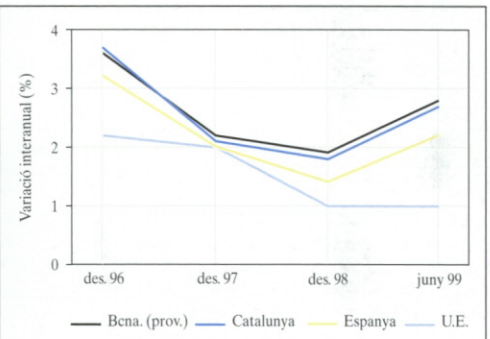

Si l'augment de la majoria de components de la demanda interna explica una bona part de l'increment del tràfic de mercaderies pel port, l'augment de la capacitat de despesa de les famílies i la substancial millora i ampliació del servei de ferris regulars són els factors bàsics per explicar l'augment del nombre de passatgers que han utilitzat el port. L'estancament del nombre de passatgers de creuers —consolidant els espectaculars creixements d'anys anteriors— s'ha vist àmpliament compensat per l'augment del nombre de viatgers que han optat per la via marítima per a desplaçar-se entre Barcelona i les Illes.

L'augment del trànsit de passatgers pel port i l'aeroport és una evidència més de l'augment de la capacitat de despesa de què gaudeix un nombre creixent d'economies domèstiques.

El trànsit de passatgers per l'aeroport —amb un nou augment del nombre de viatgers transportats— reflecteix tant la creixent capacitat de despesa dels catalans, que destinen un percentatge cada cop més important de la seva renda a viatjar per plaer, com l'augment del nombre de visitants que es desplacen a Barcelona ja sigui per motius professionals o simplement com a turistes atrets per l'oferta arquitectònica, cultural i d'entreteniment de la ciutat.

Els gairebé 8,2 milions de passatgers que han utilitzat l'aeroport de Barcelona durant el primer semestre d'enguany i el 7,2 per cent de creixement interanual que representen son xifres que il·lustren el potencial de creixement d'una infraestructura de transport estratègica pel desenvolupament econòmic de Catalunya i per a consolidar l'àrea de Barcelona com a metròpoli de referència en la nova Europa del segle XXI.

L'hosteleria i la restauració, a més del comerç especialitzat, són algunes de les activitats productives més beneficiades per l'augment del nombre de visitants i per la substancial millora dels indicadors del mercat laboral de la ciutat. Segons les dades de l'Enquesta d'activitat turística de Turisme de Barcelona, el nombre de pernoctacions en hotels de la ciutat durant el primer semestre s'estima en poc més de 3,6 milions, que acumulades a les del segon semestre de 1998 representen gairebé un total de 7,5 milions en els darrers dotze mesos. Una xifra, aquesta darrera, que a més de representar un nou màxim històric, mostra un creixement tendencial superior al tres per cent. Una taxa a mig camí entre el fort creixement d'anys anteriors i el més moderat que ha seguit l'oferta de noves places hoteleres.

Mercat de treball

Indicadors	Període	Valor absolut i taxa interanual (%)		Darrers 12 mesos i taxa interanual (%)		1998/97 (%)
Ocupació						
Residents actius	30 juny 99	665.640	–1,3	—	—	–0,6
Residents actius (RMB)	30 juny 99	1.849.700	–1,2	—	—	–0,9
Contractes laborals registrats	2n.tr.99	189.411	18,0	754.598	20,9	19,4
Contractes indefinits	2n.tr.99	32.871	38,7	103.096	15,5	47,6

Segons l'Enquesta de Població Activa, la millora de les expectatives d'ocupació no és suficient per impulsar la taxa d'activitat a l'alça. Així, l'augment del nombre d'ocupats ni tan sols compensa la reducció del nombre d'aturats.

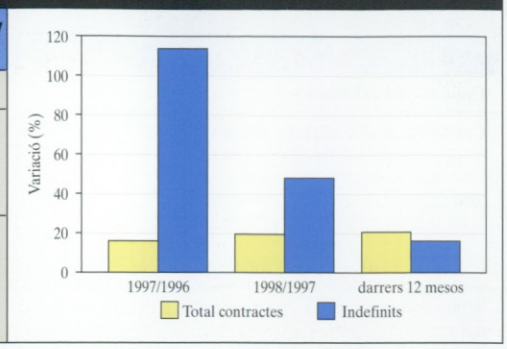

Atur registrat						
Total aturats registrats	30 juny 99	45.745	–15,1	—	—	–15,2
Atur masculí	30 juny 99	20.483	–16,8	—	—	–18,5
Atur femení	30 juny 99	25.262	–13,7	—	—	–12,1
Atur juvenil (16-24 anys)	30 juny 99	3.991	–32,3	—	—	–32,6
Aturats sense ocupació anterior	30 juny 99	4.956	–22,0	—	—	–22,6
Total aturats registrats (RMB)	30 juny 99	130.530	–16,0	—	—	–17,8

La situació de l'atur a mitjan d'any deixa entreveure que l'evolució del segon trimestre ha estat similar a la del primer pel que fa al ritme de descens, clavat en el quinze per cent per cinquè trimestre consecutiu. Destacar un cop més, el fort ritme de creació d'ocupació entre el segment més jove del mercat laboral i la reducció del diferencial existent entre les taxes de variació de l'atur per sexes.

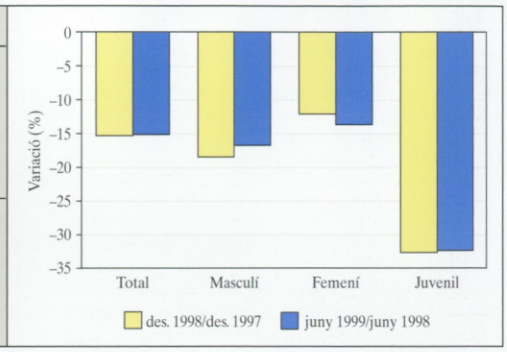

Taxes d'atur registrat (%)						(1)
Barcelona	30 juny 99	6,9	—	—	—	7,4
RMB	30 juny 99	7,1	—	—	—	7,8
Catalunya	30 juny 99	6,4	—	—	—	7,4
Espanya	30 juny 99	9,9	—	—	—	11,0

Les xifres d'atur assoleixen nous mínims a tots els àmbits considerats. En els darrers dotze mesos les taxes d'atur de Barcelona, RMB i Catalunya s'han reduït l'equivalent a una dècima mensual de mitjana. En el cas d'Espanya, amb un nivell d'atur sensiblement superior al de Catalunya, l'evolució ha estat lleument més accentuada.

(1) Taxes referides a 31 de desembre de 1998.

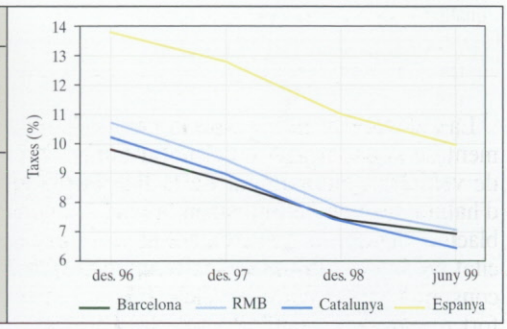

La situació de quasi estancament de l'oferta hotelera durant uns anys de fort creixement del turisme urbà ha desplaçat a l'entorn metropolità una part important del volum de visitants per motius de negocis.

Un dels trets més característics i sorprenents que darrerament presenten les dades d'activitat hotelera és el persistent degoteig a la baixa del nombre de visitants per motius de negocis que pernocten als hotels de la ciutat. En els darrers tres anys aquests establiments han perdut més del 30 per cent d'aquest segment de la seva clientela. Un segment que a mitjan dels noranta generava més de la meitat del negoci hoteler de la ciutat. Per contra, el nombre de turistes manté un creixement constant i actualment és un 35 per cent superior al de mitjan de 1996. També ha evolucionat a l'alça, encara que a un ritme molt més moderat, el nombre de visitants atrets per l'activitat firal i de congressos.

L'increment del nombre d'usuaris del transport públic s'ha de valorar prenent en consideració la forta competència que li representa el notable augment del parc de vehicles.

D'altra banda, aquest augment del nombre de visitants que pernocten a la ciutat explica també una part —reduïda però no insignificant— de l'increment del nombre d'usuaris del transport públic urbà. Un increment directament associat a l'evolució del mercat de treball, a un augment de la mobilitat per motiu de compres i lleure i també a la millora i ampliació del servei, especialment en algunes línies ferroviàries de rodalia. En sentit contrari, és a dir restant-li usuaris, s'ha de mencionar l'important i persistent creixement del parc de vehicles metropolità.

Un increment del nombre de matriculacions de vehicles per sobre del vint per cent per segon any consecutiu és un indicador incontestable de l'augment de la capacitat de despesa i d'inversió de les famílies i empreses derivat del creixement econòmic i d'una major disponibilitat de crèdit a un cost raonable. Una evolució que es recolza també en la confiança que a mitjà termini es mantindrà, sense canvis substancials, l'actual conjuntura econòmica expansiva.

Construcció i mercat immobiliari

Indicadors	Període	Valor absolut i taxa interanual (%)		Darrers 12 mesos i taxa interanual (%)		1998/97 (%)
Construcció residencial i llicències d'obres						
Construcció d'habitatges:						
— Iniciats	2n.tr.99	1.616	8,5	7.457	20,5	21,5
— Projectes visats (província)	2n.tr.99	4.270	–43,5	33.286	–33,6	–0,1
Obra nova prevista a les llicències:						
— Nova planta: nombre d'habitatges	2n.tr.99	1.670	–34,1	5.243	–15,6	5,5
— Nova planta: superfície (m^2)	2n.tr.99	288.462	–35,3	1.136.352	–21,6	–19,0
— Reforma i ampliació: superfície (m^2)	2n.tr.99	106.793	33,8	455.756	57,8	29,6

Seguint la tònica del primer trimestre, les dades del segon apunten a un notable alentiment del creixement del nombre d'habitatges nous iniciats a la ciutat. Una evolució esperada atès que el volum d'obra nova en curs gairebé duplica la mitjana existent tres anys enrere. Les previsions a mitjà termini, segons les llicències d'obres aprovades, passen per un creixent protagonisme de la reforma i rehabilitació del parc immobiliari.

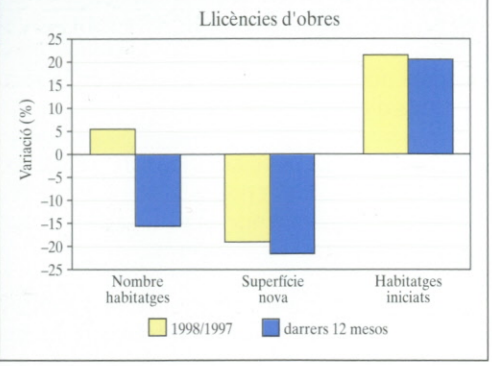

Preus al mercat immobiliari						
Sostre residencial (venda):						
— Habitatges nous (pta/m^2)	1r.sem.99	292.900	17,1	—	—	6,1
— Segona mà (pta/m^2)						
preu d'oferta	1r.sem.99	281.983	16,9	—	—	9,5
preu de lloguer (ptes/m^2/mes)	2n.tr.99	974	10,7	—	—	–3,1
— Places d'aparcament (milers pta.)	1r.sem.99	2.650	10,4	—	—	–6,6
Locals de negoci (lloguer mensual):						
— Oficines (total ciutat) (pta/m^2/mes)	2n.sem.98	1.030	6,0	—	—	9,0
— Locals comercials (pta/m^2/mes)	2n.sem.98	1.045	5,1	—	—	11,1

Com era previsible, s'ha accentuat l'augment dels preus al mercat immobiliari residencial. Una part significativa de l'augment del preu mitjà es deu a un desplaçament de l'oferta d'habitatges cap als segments de qualitat i preu més elevats.

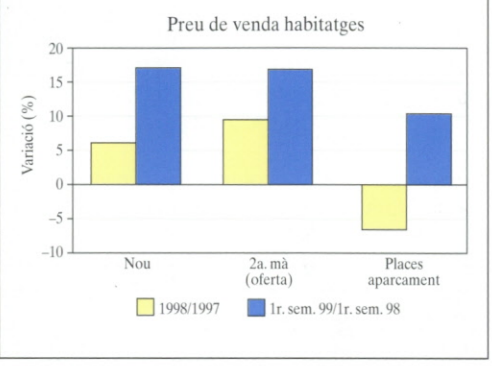

La substancial millora de la capacitat de despesa i endeutament de la població s'ha fet notar també, a més de en la compra de vehicles i equipament de la llar, en l'adquisició i renovació d'habitatges i en definitiva, en la taxa d'*hipotecarització* de la població. Una qüestió gens baladí atès l'impacte que sobre la capacitat de despesa futura de les economies domèstiques pot tenir la consolidació del canvi de cicle financer que sembla avançar el fort repunt de la rendibilitat de la renta fixa.

La millora de les expectatives d'ocupació i especialment de continuar ocupat ha contribuït a mantenir la demanda de sostre residencial tot i l'enduriment de les condicions d'accés a un habitatge en propietat.

L'edificació de sostre residencial, cabdal per explicar el dinamisme del sector de la construcció a l'àrea de Barcelona en els darrers tres anys, ha continuat a l'alça un trimestre més pel que fa al volum d'obra iniciada. Per contra, les xifres de llicències d'obra nova i d'habitatges visats alerten de la imminència d'un canvi de tendència. Una evolució previsible atès que ja s'ha donat sortida a una bona part de la demanda retinguda durant la primera meitat dels noranta i a la creixent dificultat que representa accedir a un habitatge en propietat en el mercat lliure en un moment en el que els preus ja acumulen un augment substancial i els tipus d'interès repunten a l'alça. Sense oblidar l'impacte que sobre la demanda més solvent ha començat a tenir la retallada de beneficis fiscals per la compra d'habitatge que comporta l'actual IRPF.

En el cas concret de la ciutat central, les expectatives d'augment d'activitat en el segment de la construcció s'orienten bàsicament a la rehabilitació. Les xifres de llicències aprovades en el darrer any corresponents a projectes de reforma i ampliació de tot tipus de superfície representen la consolidació del fort creixement assolit durant el 1998. Un fet que contrasta amb el canvi de tendència que revelen les dades d'habitatges nous previstos a les llicències i al canvi que també es detecta a la resta de la regió metropolitana segons els projectes visats pel Col·legi d'Arquitectes.

La limitada capacitat de l'oferta per fer front a la sostinguda vitalitat de la demanda en gairebé tots els segments de negoci del sector de la construcció ha forçat un augment important dels costos i dels preus de venda.

L'augment persistent de la demanda sobre un bé escàs com és el sostre residencial als districtes centrals de la regió metropolitana ha reduït sensiblement l'estoc d'habitatges acabats en venda. En poc més d'un any s'ha passat d'una situació en la que una bona part de l'oferta nova corresponia a romanents de promocions construïdes a mitjan dels noranta, a una altra en la que la major part de l'oferta en venda està en construcció o només sobre plànols. Aquest fet ha provocat un desplaçament a l'alça del ventall de preus i de la corresponent mitjana. Analitzat amb perspectiva, aquest augment es pot interpretar com el resultat de la correcció del procés d'acumulació d'estocs invendibles que va permetre mantenir relativament estable el preu mitjà de venda durant el període 1994-1997.

Si al llarg d'aquest comentari hem insistit en alguns dels típics aspectes indesitjables que poden aparèixer en situacions com l'actual de creixement econòmic sostingut, és l'hora d'analitzar la vessant més satisfactòria d'aquesta conjuntura. Ens referim lògicament a l'evolució del mercat de treball que, un trimestre més, presenta nous i significatius avanços en la reducció de l'atur i en les xifres d'ocupats.

El procés de creació de nous llocs de treball recolzat en l'estancament de la població activa es tradueix en una significativa reducció de les xifres d'atur, especialment entre els més joves.

El nombre d'aturats registrats tant a Barcelona com a la regió metropolitana durant el segon trimestre ha mantingut la intensitat de la tendència descendent del 1998 i ha permès rebaixar la taxa d'atur fins a l'entorn del set per cent. Per cinquè trimestre consecutiu el ritme de descens de l'atur registrat es manté per sobre del 15 per cent a Barcelona i del 17 per cent a la regió metropolitana. En termes d'atur estimat (EPA) el descens ha estat sensiblement superior, fet que ha propiciat una sensible reducció del diferencial existent a nivell d'atur total entre les dues fonts.

En relació amb l'evolució de trimestres anteriors no hi ha canvis substancials en l'evolució per sexes i edats més enllà d'un suau alentiment del ritme de descens de l'atur masculí compensat per una acceleració igualment moderada del femení. Un fet imputable a la millora de les possibilitats de col·locació de les dones davant l'escassa disponibilitat de mà d'obra amb experiència que actualment el mercat ofereix per activitats tradicionalment reservades als homes.

En paral·lel a la reducció de gairebé 25.000 aturats registrats i a un augment de pràcticament 100.000 llocs de treball segons els registres d'afiliació a la Seguretat Social, la població activa de la regió metropolitana estimada a partir de l'EPA persisteix en la trajectòria lleument descendent que en el darrer any li ha fet perdre uns 23.000 actius, pràcticament un 1,2 per cent del total. Una evolució difícilment compatible amb la dels dos registres esmentats, encara que es descompti l'efecte de regularització d'ocupació submergida que porta a sobrevalorar la creació d'ocupació a través de les xifres d'afiliació.

La millora dels volums d'ocupació s'ha de matisar per la resistència a la baixa que oposa la taxa de precarietat malgrat l'augment de la contractació indefinida.

L'evolució de la contractació laboral referma inequívocament la creació d'ocupació que reflecteixen totes les fonts. El ritme de creixement del nombre de contractes registrats a les oficines d'ocupació de Barcelona durant el primer semestre d'enguany ha estat superior al del conjunt del 1998. Igualment, els més de 61.000 contractes indefinits signats en el que va d'any es comparen molt favorablement amb els 47.000 del mateix període d'un any abans.

En definitiva, i malgrat la dissonància de l'evolució de la població activa, la tendència al creixement força generalitzat a nivell sectorial que ha caracteritzat l'activitat econòmica de Barcelona i entorn metropolità durant el segon trimestre de 1999, ha continuat revertint en uns majors nivells d'ocupació. El comportament dels preus de consum i el perill que l'estancament de la població activa freni el ritme de creixement del PIB i afegeixi noves tensions inflacionistes són aspectes que s'hauran de seguir de prop durant el segon semestre.

I. Indústria

Evolució de l'activitat industrial

Indicador sintètic d'activitat industrial

Les dades de clima industrial del segon trimestre obliguen a moderar l'optimisme derivat dels senyals de reactivació amb què inicia l'any l'activitat industrial a Catalunya.

Les diverses dades disponibles sobre l'evolució de l'activitat industrial al conjunt de Catalunya i d'Espanya durant el segon trimestre de 1999 revelen les dificultats amb les quals es troba el sector per recuperar els ritmes de creixement d'un any enrere com a conseqüència, bàsicament, del baix creixement de la demanda al conjunt de la UE i de la forta competència que li plantegen a tots els mercats —inclòs el mercat interior— les importacions que provenen de les devaluades economies asiàtiques.

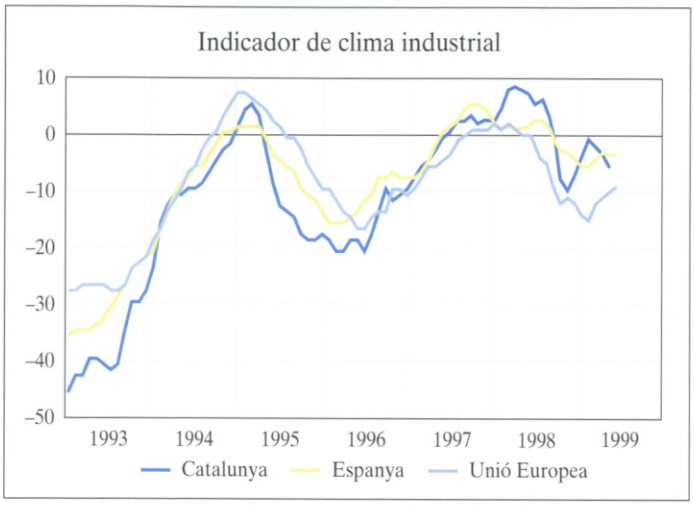

Nota: els valors grafiats corresponen a la mitjana dels saldos de les opinions empresarials referides a la cartera de comandes total, als estocs canviats de signe i a la tendència de la producció (mitjanes mòbils de tres mesos).
Font: Direcció General d'Indústria de la Generalitat i Ministeri d'Indústria i Energia.

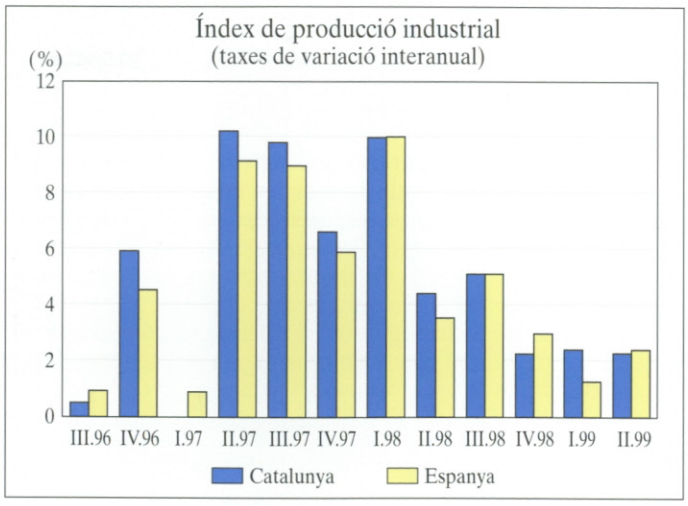

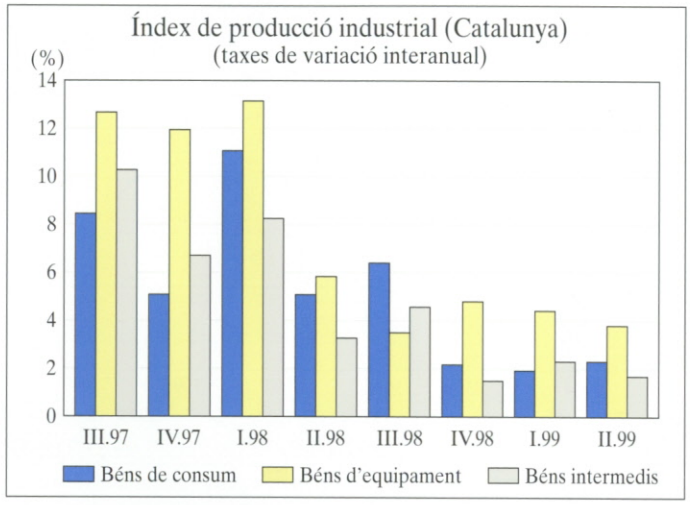

L'indicador del clima industrial continua sense abandonar els valors negatius que l'han caracteritzat pràcticament al llarg dels darrers dotze mesos tant a Espanya com al conjunt de la UE. Aquesta absència de reactivació de l'activitat industrial també és aplicable a Catalunya, amb la particularitat que en aquest cas l'índex presenta unes oscil·lacions molt més acusades que a la resta d'àmbits. Així, mentre l'indicador a nivell europeu segueix una línia de moderada recuperació després d'assolir els nivells mínims a començament d'any i el d'Espanya segueix una trajectòria paral·lela però menys intensa quant a valors assolits, el de Catalunya reflecteix un sobtat empitjorament del volum d'activitat de les empreses industrials. Una evolució que contrasta amb la sorprenent i notable recuperació del primer trimestre.

De fet, si hom compara aquest comportament amb el de l'índex de producció industrial, sembla mitjanament clar que l'evolució del sector industrial durant el segon trimestre s'ha d'emmarcar en una tendència de creixement moderat i força estable. Una situació que s'explica per la necessitat de consolidar els nivells assolits després del creixement acumulat en els darrers dos anys i per l'escàs marge de creixement que ofereix el fet de treballar de manera continuada en nivells molt elevats de capacitat productiva instal·lada.

L'evolució recent de l'índex de producció industrial segons la destinació dels béns palesa el protagonisme de la producció de béns d'equipament en la tasca de mantenir una taxa de variació positiva de l'índex de producció industrial. Mentre el creixement de la producció de béns de consum es veu limitat per l'augment de les importacions de productes equivalents i no pot aprofitar tot el marge de creixement que li permetria el dinamisme de la demanda de consum privat, la producció de béns d'equipament sorteja en part aquest escull pel fort ritme de creixement de la construcció i també per l'esforç inversor que despleguen moltes empreses, immerses en processos de transformació tecnològica i d'ampliació de la seva capacitat productiva.

Enquesta de conjuntura industrial

Evolució de l'activitat industrial a la regió metropolitana durant el quadrimestre març-juny de 1999.

Els símptomes de recuperació de l'activitat industrial que reflecteix la sèrie de clima industrial es fan especialment evidents —en contraposició a la forta oscil·lació de les dades referides al conjunt de Catalunya— entre les empreses manufactureres de l'àrea de Barcelona. Segons els resultats de l'enquesta d'activitat industrial, el percentatge d'empreses que declaren una evolució normal del seu negoci ha seguit una tendència creixent durant el primer semestre, alhora que pràcticament una de cada tres de les enquestades declaren una evolució a l'alça.

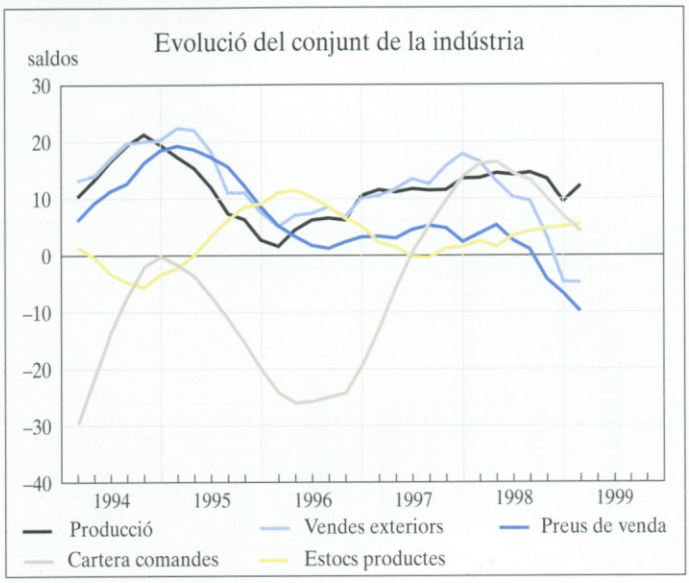

Font: Elaboració pròpia. Tots els gràfics d'aquesta secció s'han elaborat amb dades de la Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona. Els valors grafiats són mitjanes mòbils dels saldos de 6 bimestres.

Després d'un període de pràcticament dos anys de fort creixement de la producció i de les vendes a l'exterior, els nivells d'activitat assolits a mitjan de l'any passat han situat el llistó molt alt a l'hora de reprendre la tendència alcista de l'activitat industrial animada per la intensitat amb la qual creix la inversió en béns d'equipament i el ritme sostingut d'expansió del consum privat.

La moderada reactivació dels ritmes de creixement de la producció s'ha d'imputar bàsicament al canvi de tendència de l'exportació.

Les dades disponibles evidencien un significatiu repunt de les taxes de creixement de la producció, en la línia del qual apunta l'índex de producció industrial pel conjunt de Catalunya, però accentuant la tendència. Així, si a començament d'any només un terç de les empreses industrials declaraven haver fabricat més que el bimestre anterior, dos bimestres més tard són pràcticament la meitat les que han augmentat el seu nivell de producció i només un 15 per cent les que han retrocedit.

Aquest augment dels volums de producció no ha comportat cap augment significatiu del nivell d'utilització de la capacitat productiva instal·lada però sí del nombre d'ocupats. Un fet que de ben segur s'explica per l'important esforç inversor en béns d'equipament i en l'ampliació i modernització d'instal·lacions que ha mantingut i manté una bona part del teixit manufacturer català. Un altre factor que frena aquest augment de la mitjana d'utilització de la capacitat productiva és l'existència de subsectors en els que l'escassa capacitat ociosa —d'instal·lacions o de mà d'obra— no ofereix gaire marge d'actuació. Una situació que ajuda a entendre l'acumulació de càrrega de treball tot i que, segons aquestes mateixes dades, la cartera de comandes no creix, ni de bon tros, amb la mateixa intensitat.

Efectivament, tot i que la situació de la cartera de comandes a final del bimestre no acaba de reflectir el dinamisme de la demanda de productes del sector industrial, no és menys cert que les respostes dels empresaris enquestats revelen una notable revitalització de les seves vendes a partir del mes de març. Una reactivació que inclou també les exportacions i que corre paral·lela a un significatiu descens dels preus de venda. Una conseqüència directa del progressiu augment dels nivells de competència i del marge acumulat al llarg del 1998 pel descens dels preus de l'energia i d'altres inputs bàsics i productes intermedis.

L'evolució moderadament expansiva de les vendes en un context d'expectatives força positives ha incidit en un increment significatiu del nombre d'ocupats en el conjunt de la indústria.

Les expectatives positives sobre els volums d'ocupació sectorial avançades pels empresaris durant el primer quadrimestre s'han confirmat plenament. Entre la regularització d'ocupació submergida i la creació de nous llocs de treball, el nombre d'actius afiliats a la Seguretat Social al conjunt de la indústria de la regió metropolitana s'ha incrementat aproximadament un 3,5 per cent durant el primer semestre de 1999. Un creixement fins i tot lleument superior al registrat un any abans.

Total indústria (sense Construcció)

(dades provincials)

		1998			1999			
		mg-jn	jl-ag	st-oc	nv-ds	gn-fb	mç-ab	mg-jn
A) Resultats del bimestre observat comparats amb l'anterior (%)								
1) Producció	Igual	44	29	29	48	42	48	35
	Saldo	18	–21	46	–15	8	22	34
2) Vendes totals	Igual	41	26	24	40	38	46	37
	Saldo	11	–24	46	–10	1	20	18
3) Vendes en el mercat exterior	Igual	39	32	29	46	35	49	43
	Saldo	7	–29	30	–21	–13	–2	6
4) Preus de venda	Igual	78	86	74	86	68	72	78
	Saldo	8	4	–9	–9	–14	–21	–11
B) Situació al final del bimestre (%)								
5) Marxa dels negocis	Normal	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	52	58	59
	Saldo	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	18	25	15
6) Estocs de productes elaborats	No n'hi ha mai	4	5	3	4	3	6	3
	Normals	73	64	77	70	61	64	74
	Saldo	6	–2	4	6	10	6	9
7) Cartera de comandes	Normal	58	58	67	63	54	54	64
	Saldo	15	17	11	–1	–7	6	–1
8) Període de treball assegurat amb l'actual cartera de comandes	Dies	74	64	70	52	102	105	135
C) Resultats referits a les perspectives per als propers tres o quatre mesos (%)								
9) Producció	Manteniment	48	41	60	54	54	59	55
	Saldo	1	44	10	16	16	18	20
10) Vendes	Manteniment	60	37	58	48	50	54	49
	Saldo	14	47	7	20	17	23	16
11) Cartera de comandes	Manteniment	62	55	62	59	61	63	64
	Saldo	22	26	11	23	16	13	11
12) Preus de venda	Manteniment	79	90	83	66	54	54	76
	Saldo	8	–2	–5	–3	–7	6	–14
13) Ocupació	Manteniment	76	69	73	69	64	63	69
	Saldo	4	–6	–6	–3	16	20	2
D) Capacitat productiva utilitzada (%)		87,3	85,2	86,9	85,8	84,4	85,3	85,0

Font: Tots els quadres i gràfics de les enquestes s'han elaborat amb dades de la Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona.

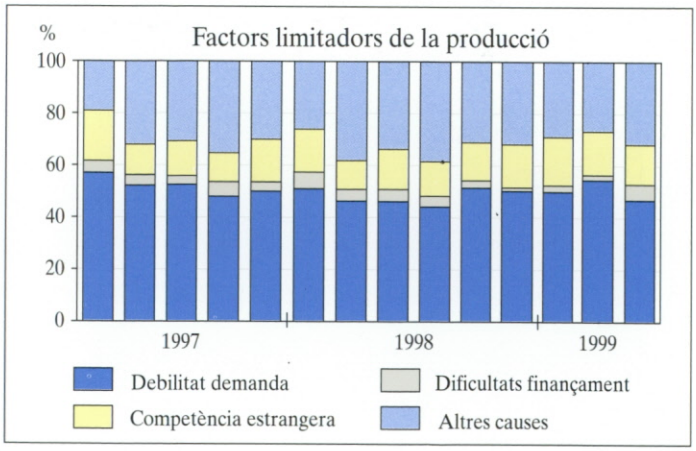

Les expectatives a curt termini declarades pels empresaris són més positives pel que fa a producció i vendes que no pas quan a l'evolució de la cartera de comandes i dels preus de venda. Unes respostes que juntament amb l'estabilitat que mostren els factors identificats com a limitadors de l'augment de producció, apunten a una situació de relativa confiança en l'evolució esperada de l'activitat industrial durant el segon semestre d'enguany.

II. Finances

Nombre d'oficines (31 març 1999)

Àmbit territorial	Total	Banca	Caixes d'estalvis	Cooper. de crèdit
Barcelona	2.243	948	1.269	26
Resta província	2.957	1.115	1.807	35
Resta Catalunya	2.082	798	1.264	20
Total Catalunya	7.282	2.861	4.340	81
Madrid	2.959	1.850	1.088	21
Resta província	1.633	831	791	11
Total Espanya	38.807	17.445	17.723	3.639

Font: Banco de España. Boletín estadístico.

Variació (%)	Total	Banca	Caixes	Cooper.
	31 març 99/31 març 98			
Barcelona	–1,1	–4,7	1,4	13,0
Catalunya	0,4	–4,2	3,1	32,8
Espanya	1,5	0,8	3,4	4,2
	31 des. 98/31 des. 97			
Barcelona	0,1	–3,5	3,0	8,7
Catalunya	2,0	–3,2	5,4	26,7
Espanya	2,7	–0,5	5,7	4,0

L'evolució del primer trimestre sembla confirmar que la tendència expansiva del nombre d'oficines del sistema bancari a Catalunya entra en una fase d'alentiment.

Les dades disponibles del nombre d'oficines del sistema bancari corresponents al primer trimestre d'enguany mostren una sensible desacceleració del ritme d'expansió característic dels darrers anys. És una evolució remarcable perquè confirma la tendència encetada al llarg dels darrers mesos de 1998.

Aquest alentiment del procés d'expansió de la xarxa d'oficines és, lògicament, més acusat en aquelles àrees on aquest procés d'implantació està en una fase més madura. Així, és més notable a Catalunya que no pas a la resta d'Espanya i ho és més a Barcelona —que presenta una variació interanual negativa per primera vegada en els darrers cinc anys— que no pas a la resta de Catalunya.

El que no varia però, ara per ara, és la diferent estratègia que bancs i caixes segueixen pel que fa a l'ampliació o no de la seva xarxa d'oficines d'atenció al públic. Tot i que també s'ha de parlar d'alentiment del creixement, es manté la tendència expansiva del nombre d'oficines de caixes i de cooperatives de crèdit, en perjudici del persistent degoteig a la baixa del nombre de sucursals de la banca. Les raons són prou conegudes com perquè s'hi hagi d'insistir.

Treballadors del sistema financer afiliats al Règim General de la Seguretat Social

	Barcelona	RMB	Catalunya
II.96	28.521	35.574	45.570
III.96	28.485	35.555	45.710
IV.96	28.010	35.010	45.005
I.97	28.241	35.351	45.095
II.97	28.256	35.679	45.702
III.97	28.217	35.696	45.718
IV.97	27.993	35.401	45.174
I.98	27.855	35.331	45.165
II.98	27.877	35.572	45.657
III.98	27.768	35.481	45.577
IV.98	28.022	35.695	45.597
I.99	27.972	35.703	45.621
II.99	27.798	35.766	45.838

Font: INSS. Dades facilitades pel Departament de Treball de la Generalitat. Elaboració pròpia.

Evolució de l'ocupació al sistema financer a la RMB
(números índex jn 96 = 100)

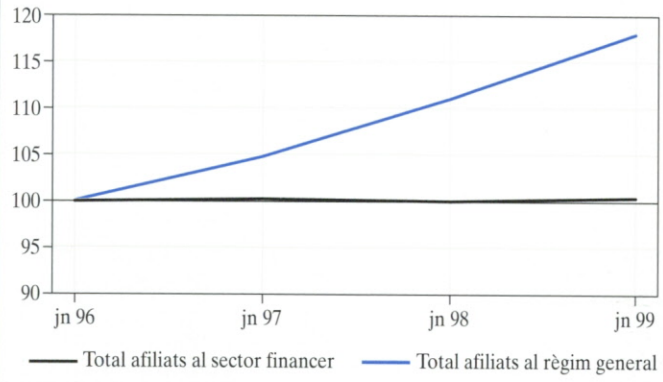

El que sí pot tenir interès és constatar com ha evolucionat l'ocupació directa en el subsector de les entitats financeres en els darrers tres anys. Es tracta d'un trienni de creixement econòmic en el qual s'ha produït un notable increment del nombre d'oficines d'atenció al públic alhora que es reduïa el nombre d'entitats, resultat d'un llarg període de fusions i absorcions encaminades a afrontar amb majors garanties d'èxit o purament de supervivència el procés de globalització de l'activitat econòmica i les incògnites que planteja la imminència de la implantació efectiva de l'euro.

Dipòsits i crèdits				(milions d'Euros)
Àmbit territorial	**31 des. 96**	**31 des. 97**	**31 des. 98**	**31 des. 99**
	Dipòsits del sector privat en el sistema bancari			
Prov. Barcelona	65.462	64.693	64.986	66.921
Resta Catalunya	13.817	13.853	13.273	13.466
Total Catalunya	79.280	78.546	78.259	80.387
Prov. Madrid	89.124	100.453	99.168	102.463
Total Espanya	380.062	396.644	404.128	409.559
	Crèdits del sistema bancari al sector privat			
Prov. Barcelona	45.226	51.843	61.344	63.878
Resta Catalunya	10.506	11.918	13.881	14.440
Total Catalunya	55.732	63.761	75.225	78.318
Prov. Madrid	75.433	87.760	105.192	103.525
Total Espanya	290.030	332.720	390.146	397.300

Font: Banco de España. Boletín estadístico.

Variació (%)	**31 març 99/ 31 des. 98**	**31 des. 98/ 31 des. 97**	**31 des. 97/ 31 des. 96**
	Dipòsits		
Prov. Barcelona	7,6	0,5	–1,2
Total Catalunya	6,3	–0,4	–0,9
Total Espanya	4,7	1,9	4,4
	Crèdits		
Prov. Barcelona	21,2	18,3	14,6
Total Catalunya	20,4	18,0	14,4
Total Espanya	15,5	17,3	14,7

L'augment de la xarxa d'oficines bancàries s'ha fet sense un augment equivalent del nombre de treballadors del sector.

A grans trets, l'augment d'oficines del sistema bancari en el conjunt de Catalunya en els darrers tres anys ha vorejat el sis per cent, pràcticament un dos per cent de mitjana anual. Per contra, segons les dades d'afiliats al Règim General de la Seguretat Social, la variació del nombre d'assalariats en aquest mateix període ha estat de l'ordre de mig punt percentual. Un estancament que si bé es pot explicar per l'externalització de serveis i la creixent implantació de tecnologies substitutives de força de treball fins i tot en activitats en les quals tradicionalment el client ha valorat molt el tracte personal i personalitzat, contrasta molt negativament amb l'augment de gairebé el divuit per cent que ha registrat el nombre total d'afiliats-ocupats al conjunt de l'economia. Tot i descomptant l'efecte de la legalització d'ocupació submergida —que infla la creació real d'ocupació i té poca incidència en el sector financer— la diferència continuaria sent molt notable.

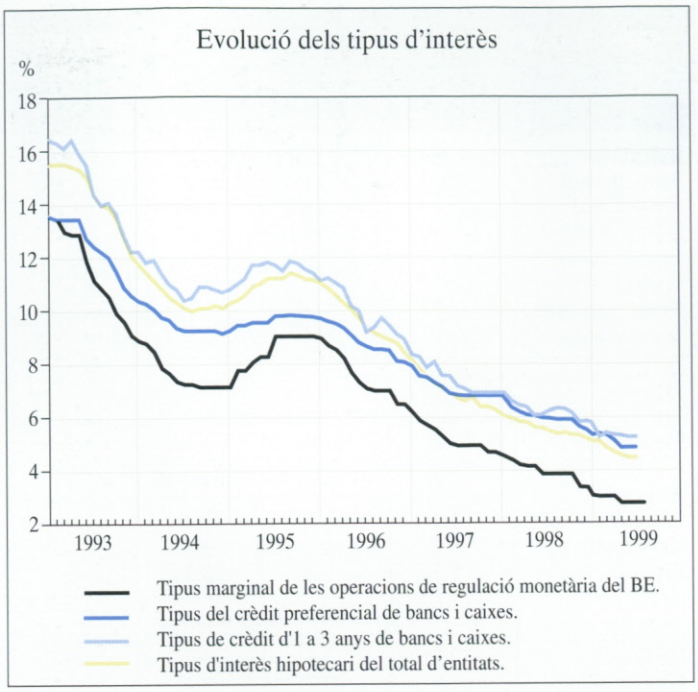

Aquestes dades, juntament amb les referides a dipòsits i crèdits, posen de manifest la capacitat del sector financer de mantenir creixements importants del volum de negoci —i de beneficis— sense recórrer a augments de plantilla. La prejubilació ha estat i és un mecanisme força habitual en el sector per tal d'accelerar la reconversió de plantilles que garanteixi una major capacitat d'assimilar les noves aplicacions tecnològiques sense augmentar la despesa global en costos de personal.

Fet aquest incís sobre l'evolució del que es podria considerar, amb terminologia més pròpia de l'anàlisi dels sectors industrials que no pas del sector financer i del terciari en general, *la capacitat productiva instal·lada*, és el moment de comentar l'evolució de les grans magnituds que reflecteixen els aspectes més típics del negoci bancari: els dipòsits captats i el crèdit concedit.

L'augment del consum privat té el seu principal exponent en l'espectacular creixement de la demanda de crèdit per a béns de consum durador.

Les dades del primer trimestre representen increments interanuals notables en ambdós casos. Pel que fa als dipòsits del sector privat en el sistema bancari l'augment que es registra tant a la província de Barcelona com al conjunt de Catalunya s'explica en primera instància com una reacció lògica després de dos anys seguits de lleu retrocés. Possiblement també hi ha contribuït la millora de la fiscalitat dels rendiments de determinats dipòsits en un moment en el que la inversió en renda variable ja no ofereix les mateixes expectatives de guanys d'exercicis anteriors.

Crèdit del sistema bancari als sectors productius i a les famílies. Espanya

(milions d'Euros)

Període	Sectors productius					Economies domèstiques			
	Total	Primari	Indústria	Construcció	Serveis	Total	Inversió immobiliària	Consum de béns duradors	Altres aplicacions
31 des. 87	77.975	3.865	38.579	8.042	27.490	25.495	11.966	4.700	8.829
31 des. 88	86.888	4.694	38.711	10.253	33.230	33.404	15.001	6.088	12.315
31 des. 89	101.164	5.085	41.923	13.688	40.469	42.075	19.106	7.705	15.264
31 des. 90	112.662	5.666	44.838	16.993	45.165	47.275	23.938	8.600	14.737
31 des. 91	133.639	6.031	51.594	20.942	55.072	53.678	29.738	9.075	14.865
31 des. 92	142.746	7.038	53.687	23.918	58.103	60.815	35.610	8.528	16.677
31 des. 93	139.410	5.385	49.649	23.148	61.228	71.392	43.772	8.372	19.248
31 des. 94	142.455	5.505	48.208	21.461	67.282	88.342	61.057	8.847	18.438
31 des. 95	149.424	5.738	50.276	21.774	71.635	98.502	68.852	9.380	20.270
31 des. 96	157.821	6.193	47.937	22.498	81.192	109.267	78.216	9.941	21.110
31 març 97	162.977	6.120	48.228	22.687	85.942	112.082	80.908	10.153	21.021
30 juny 97	166.446	6.607	48.043	22.945	88.851	118.018	85.548	10.719	21.754
30 set. 97	171.773	6.788	50.443	23.215	91.327	122.860	90.122	11.224	21.514
31 des. 97	178.404	6.746	52.460	22.824	96.374	129.626	95.579	11.756	22.291
31 març 98	180.444	6.843	50.906	24.270	98.425	137.436	98.770	11.613	27.053
30 juny 98	187.794	7.197	55.422	25.871	99.303	146.540	106.818	14.353	25.369
30 set. 98	194.116	7.407	55.549	26.431	104.729	151.563	110.562	15.417	25.584
31 des. 98	204.942	7.587	58.094	26.673	112.589	156.868	113.447	16.064	27.357
31 març 99	205.918	7.819	56.495	27.122	114.481	162.736	118.086	16.518	28.132

Font: Banco de España. Boletín estadístico.

Variació (%)	març 99/ des. 98	març 99/ març 98	des. 98/ des. 97
Total sectors productius	0,5	14,1	14,9
Indústria	–2,8	11,0	10,7
Construcció	1,7	11,8	16,9
Serveis	1,7	16,3	16,8
Total famílies	3,7	18,4	21,0
Inversió immobiliària	4,1	19,6	18,7
Consum durador	2,8	42,2	36,6

Pel que fa al volum de crèdit del sistema bancari en mans del sector privat, durant el primer trimestre d'enguany s'ha mantingut la tendència fortament expansiva del bienni anterior. L'augment moderat però sostingut del consum privat i especialment el fort creixement de la inversió —tant de les empreses com de les famílies— aprofitant que els tipus d'interès sembla que ja han exhaurit el seu recorregut baixista, explica aquest dinamisme de la demanda de crèdit. Un augment sensiblement més acusat a Catalunya que no pas a la resta d'Espanya.

Volum efectiu negociat a les borses de comerç

Període	Milers de milions de ptes.		Milions d'Euros	
	Barcelona	Madrid	Barcelona	Madrid
1987	791,1	3.918,0	4.754	23.547
1988	592,8	2.587,2	3.563	15.549
1989	550,6	4.022,7	3.309	24.177
1990	530,1	4.130,6	3.186	24.825
1991	574,3	4.206,0	3.452	25.279
1992	466,7	4.497,7	2.805	27.032
1993	497,9	7.287,1	2.992	43.797
1994	943,5	11.798,2	5.671	70.909
1995	1.098,6	10.924,1	6.603	65.655
1996	2.703,9	19.459,5	16.251	116.954
1997	5.174,4	24.545,1	31.098	147.446
1r. tr.	1.210,7	5.803,1	7.276	34.878
2n. tr.	1.284,2	6.117,8	7.718	36.769
3r. tr.	1.162,6	5.539,6	6.987	33.289
4t. tr.	1.516,9	7.084,6	9.117	42.510
1998	8.786,3	33.274,0	52.808	199.981
1r. tr.	1.904,7	8.370,2	11.448	50.306
2n. tr.	2.307,0	8.866,9	13.866	53.291
3r. tr.	2.140,4	8.006,2	12.864	48.118
4t. tr.	2.434,2	8.030,7	14.630	48.266
1999				
1r. tr.	2.151,9	9.298,2	12.933	55.883
2n. tr.	2.626,4	10.160,5	15.785	61.066

Font: Borsa de Barcelona. Dades facilitades pel Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona. Borsa de Madrid, revista mensual, diversos números.

Variació (%)	Barcelona	Madrid
2n. tr. 1999/2n. tr. 1998	13,8	14,6
1r. sem. 1999/1r. sem. 1998	13,4	12,9
1998/1997	69,8	35,6

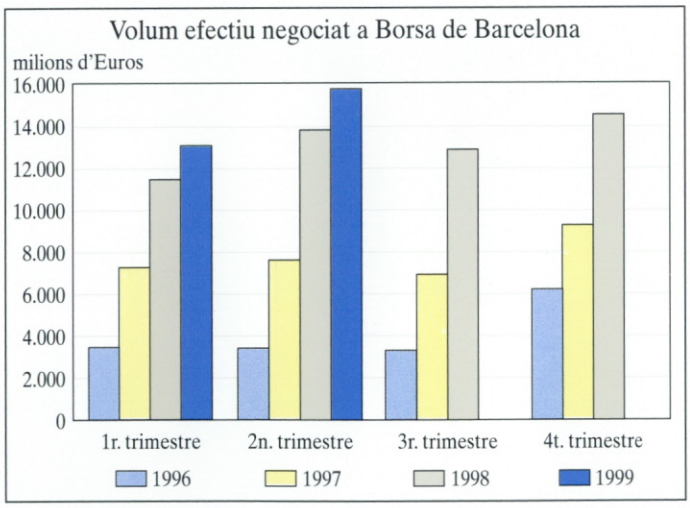

Contractació al MEFF (Renda Fixa i Variable)

Període	Contractes		Total Nominal (milions d'Euros)
	Total	Mitjana diària	
1990	272.482	1.282	17.309
1991	1.082.484	4.347	92.556
1992	6.823.433	27.294	136.550
1993	20.311.100	81.244	516.510
1994	51.100.064	206.883	1.258.820
1995	52.786.952	214.581	1.422.596
1996	62.765.553	250.681	2.432.236
1997	35.534.877	143.103	3.489.065
1r. tr.	9.010.496	150.175	900.701
2n. tr.	9.943.378	160.377	915.600
3r. tr.	8.494.133	134.828	850.632
4t. tr.	8.086.870	127.033	822.132
1998	31.919.383	128.434	2.837.704
1r. tr.	9.309.057	152.607	900.111
2n. tr.	8.063.180	133.005	792.174
3r. tr.	8.335.632	126.297	683.935
4t. tr.	6.211.514	101.828	461.484
1999			
1r. tr.	3.918.985	63.552	299.204
2n. tr.	4.175.278	66.274	256.275

Font: MEFF.
Nota: a partir de 1999, les dades no inclouen els nous contractes de futur i opció sobre Euribor llançats conjuntament per MEFF RF i MATIF.

Per segon trimestre consecutiu, el creixement de la contractació a la Borsa de Barcelona es recolza en la negociació de deute públic.

L'evolució dels mercats de renda variable espanyols durant el segon trimestre s'ha caracteritzat per una lleu recuperació dels índexs després de l'elevada volatilitat que els va caracteritzar durant els primers mesos de l'any i un augment, força discret pel que era habitual en els darrers exercicis, dels volums negociats. Les tensions a l'alça dels tipus d'interès en el mercat secundari i l'absència de grans OPV són factors que han contribuït a frenar el creixement dels volums negociats.

Si hom analitza l'evolució dels volums negociats als mercats de Madrid i Barcelona durant aquest primer semestre, s'observa que mentre l'augment registrat per la borsa de Madrid es imputable bàsicament a la renda variable —i de manera testimonial a la renda fixa privada— el del mercat barceloní es deu a una entrada important de recursos cap a la renda fixa pública.

Pel que fa a l'activitat en el mercat espanyol de derivats financers, el nombre de contractes negociats durant el segon trimestre s'ha recuperat lleument en relació amb els volums del trimestre anterior. Deixant de banda el volum de negoci canalitzat cap els contractes sobre Euribor que el MEFF comercialitza conjuntament amb el MATIFF, la negociació en el mercat espanyol es polaritza de manera creixent en els contractes referits a índexs i valors de renda variable.

III. Consum, comerç i preus

Evolució del parc automobilístic* (prov. de Barcelona)

Període	Matriculacions	Baixes	Saldo
1987	184.284	59.119	125.239
1988	215.631	78.322	137.309
1989	236.902	86.619	150.283
1990	204.151	64.695	139.456
1991	185.902	61.557	124.345
1992	192.843	79.213	113.630
1993	136.146	78.194	57.952
1994	152.956	88.085	64.904
1995	146.294	72.041	74.253
1996	158.475	64.536	93.939
1997	183.053	76.683	106.370
1r. tr.	44.315	15.412	28.903
2n. tr.	41.873	18.929	22.944
3r. tr.	44.254	16.962	27.292
4t. tr.	52.611	25.380	27.231
1998	230.146	77.727	152.419
1r. tr.	52.685	18.699	33.986
2n. tr.	59.972	17.439	42.533
3r. tr.	53.657	15.593	38.064
4t. tr.	63.832	25.996	37.836
1999			
1r. tr.	64.042	21.211	42.831
ab-mg	43.715	12.490	31.225

* Exclosos ciclomotors.

Font: Prefectura Provincial de Trànsit de Barcelona.

Variació	Matriculacions	Baixes	Saldo
ab-mg 1999/ab-mg 1998	14,7	9,2	17,1
1r. tr. 1999/1r. tr. 1998	21,6	13,4	26,0
1998/1997	25,7	1,4	43,3

El creixement intens del nombre de vehicles matriculats a la província per dotzè trimestre consecutiu permet assolir nous màxims històrics alhora que reflecteix el grau de confiança de la població en la situació econòmica actual i en les expectatives d'ocupació a mitjà termini.

Si hom pren com a referència la xifra mitjana de 40.000 vehicles matriculats durant els segons trimestres dels anys 1993-1996, els aproximadament 70.000 vehicles nous —exclosos els ciclomotors— matriculats a la província de Barcelona durant el segon trimestre d'enguany representen un augment del 75 per cent. Unes magnituds tan espectaculars per un període realment curt de temps expliquen que el total de matriculacions en termes anuals s'hagi situat a l'entorn de la cota emblemàtica del quart de milió, superant àmpliament els anteriors màxims assolits ara fa deu anys.

Paral·lelament, el nombre de baixes també mostra una evolució expansiva però força més moderada. Un augment previsible encara que només sigui com a reacció a l'estancament imperant durant tot el 1998 i a l'augment del nombre de vehicles susceptibles d'acollir-se als ajuts del Pla Prever com a conseqüència dels elevats volums de matriculació de finals dels vuitanta.

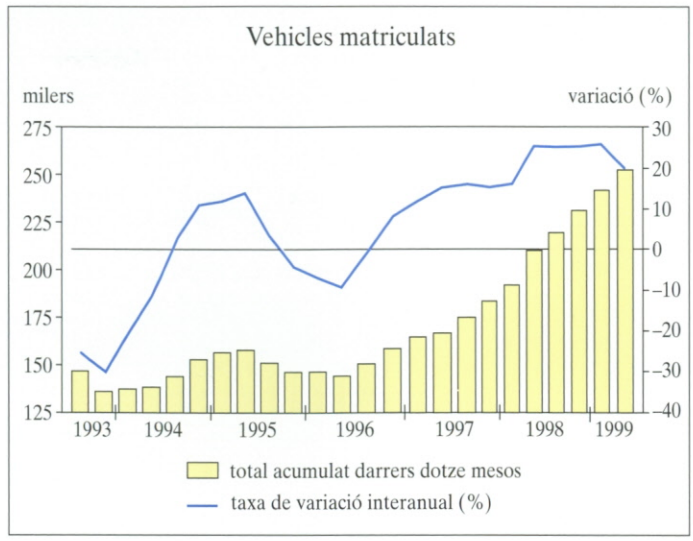

La combinació d'una tendència fortament expansiva de les matriculacions i una de més moderada pel que fa a les baixes indica que la renovació del parc passa a un segon terme com a motiu de compra d'un vehicle nou, ja que actualment només explica una tercera part de les matriculacions. El resultat és un augment especialment destacat del parc automobilístic de la província, que segons diferents fonts, sobrepassa els 2,5 milions. Si pel conjunt del 1998 el saldo entre altes i baixes superava els 150.000 vehicles, enguany la tendència sembla accentuar-se i previsiblement s'acostarà als 175.000.

Aquest procés sostingut i molt notable de creixement del parc de vehicles de la regió metropolitana ens remet necessàriament a una sèrie de consideracions sobre el seu impacte en termes mediambientals i de benestar de la població. Si un augment de les matriculacions de vehicles és el reflex d'una conjuntura econòmica expansiva o d'una política de crèdit relativament laxa, l'augment del parc s'associa normalment a una millora dels nivells de renda i de benestar de la població. Això no treu que a partir d'un determinat nivell de motorització, els augments addicionals del parc i més concretament de la mobilitat en vehicle privat, agreugen alguns dels problemes crònics de les grans metròpolis com ara els nivells de congestió i de pol·lució.

Per contrarestar l'efecte pervers que es produeix quan aquest augment del benestar individual repercuteix negativament en el benestar de la comunitat s'imposen actuacions contundents i urgents en l'ampliació i millora dels serveis de transport públic d'àmbit metropolità, complementades amb mesures que desincentivin l'ús del vehicle privat en els trajectes urbans i especialment a les àrees centrals.

Índex general de preus de consum (1992 = 100) (Prov. Barcelona/Espanya)

Any		Gener	Febrer	Març	Abril	Maig	Juny	Juliol	Agost	Set.	Oct.	Nov.	Des.
1993	**B**	**103,2**	**103,2**	**103,7**	**104,2**	**104,5**	**104,9**	**105,2**	**105,7**	**106,4**	**106,9**	**107,1**	**107,5**
	E	103,2	103,2	103,6	104,0	104,3	104,6	105,0	105,6	106,2	106,6	106,8	107,3
1994	**B**	**108,7**	**108,5**	**108,9**	**108,9**	**109,5**	**109,6**	**109,8**	**110,4**	**110,9**	**111,3**	**111,4**	**111,9**
	E	108,3	108,4	108,7	109,2	109,4	109,5	109,9	110,7	111,0	111,2	111,4	111,9
1995	**B**	**113,2**	**113,7**	**114,3**	**114,8**	**114,9**	**114,9**	**114,9**	**115,0**	**115,5**	**115,9**	**116,0**	**116,6**
	E	113,1	113,6	114,3	114,9	114,9	115,1	115,1	115,4	115,9	116,1	116,4	116,7
1996	**B**	**117,4**	**117,9**	**118,3**	**118,9**	**119,4**	**119,3**	**119,5**	**119,6**	**119,9**	**120,2**	**120,3**	**120,8**
	E	117,5	117,8	118,2	118,9	119,3	119,2	119,3	119,7	120,0	120,1	120,1	120,5
1997	**B**	**121,1**	**121,1**	**121,3**	**121,2**	**121,4**	**121,3**	**121,6**	**122,1**	**122,6**	**122,7**	**123,0**	**123,4**
	E	120,8	120,8	120,8	120,9	121,0	121,0	121,3	121,8	122,4	122,4	122,6	122,9
1998	**B**	**123,9**	**123,6**	**123,8**	**124,2**	**124,2**	**124,3**	**124,9**	**125,2**	**125,2**	**125,3**	**125,3**	**125,7**
	E	123,2	122,9	123,0	123,3	123,5	123,5	124,0	124,3	124,4	124,4	124,3	124,7
1999	**B**	**126,3**	**126,4**	**127,1**	**127,5**	**127,7**	**127,9**						
	E	125,1	125,2	125,7	126,2	126,2	126,2						

Nota: Les dades dels últims tres mesos són provisionals. Font: INE.

Variació (%)	juny 99/març 99	juny 99/juny 98	des. 98/des. 97
Prov. Barcelona	0,6	2,8	1,9
Catalunya	0,6	2,7	1,8
Espanya	0,4	2,2	1,4
– subjacent	0,6	2,5	2,2
Prov. Madrid	0,2	1,8	1,1
UE harmonitzat	0,5	1,0	1,0

L'índex general de preus de consum manté un creixement interanual enquistat en nivells clarament superiors al dos per cent. S'imposa la convicció que a final d'any la inflació superarà les previsions oficials i s'eixamplarà el diferencial amb la mitjana de la UE.

Després del notable repunt de preus del primer quadrimestre, l'evolució de l'IPC durant els mesos de maig, juny i juliol ha mostrat símptomes d'estancament propiciats bàsicament per la contenció de preus dels productes alimentaris. Gràcies a aquesta moderació del segon trimestre, l'índex general de preus corresponent al juliol es mantingué en el 2,2 per cent a Espanya, el mateix valor que a final del primer trimestre i que un any enrere. Deixant de banda el repunt de l'abril —fins el 2,4 per cent— la situació actual és la més inflacionista dels darrers dos anys i mig.

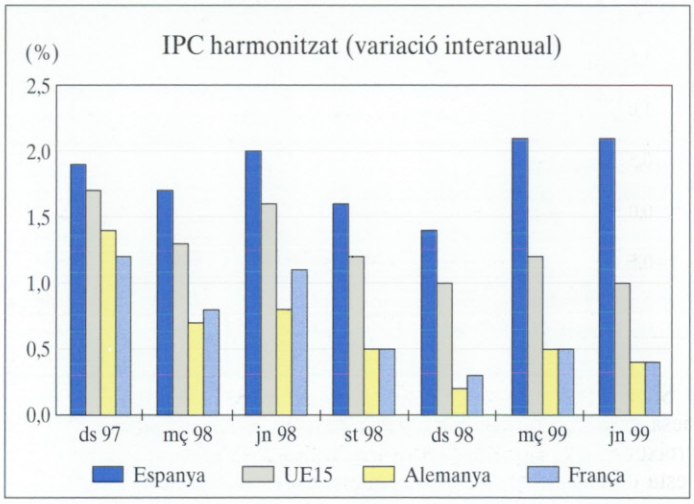

A més de l'índex general, la inflació subjacent —sense energia ni productes alimentaris no elaborats— també s'ha mantingut estancada durant tot el segon trimestre en el 2,5 per cent. Tres dècimes per sobre de l'índex general; una situació idèntica a la d'un any enrere i que avança creixents tensions inflacionistes durant l'estiu, encara que només sigui per l'evolució recent del preu del petroli i de la revalorització del dòlar.

Pel que fa a l'evolució dels preus a Catalunya i a la província de Barcelona, durant el segon trimestre s'ha eixamplat el diferencial que darrerament, i llevat de moments molt puntuals, es manté en relació amb Espanya. Comparant les variacions interanuals a juny dels darrers anys, s'observa que les dues dècimes d'escreix que registrava l'índex de preus de la província a mitjan de 1997, enguany s'han triplicat.

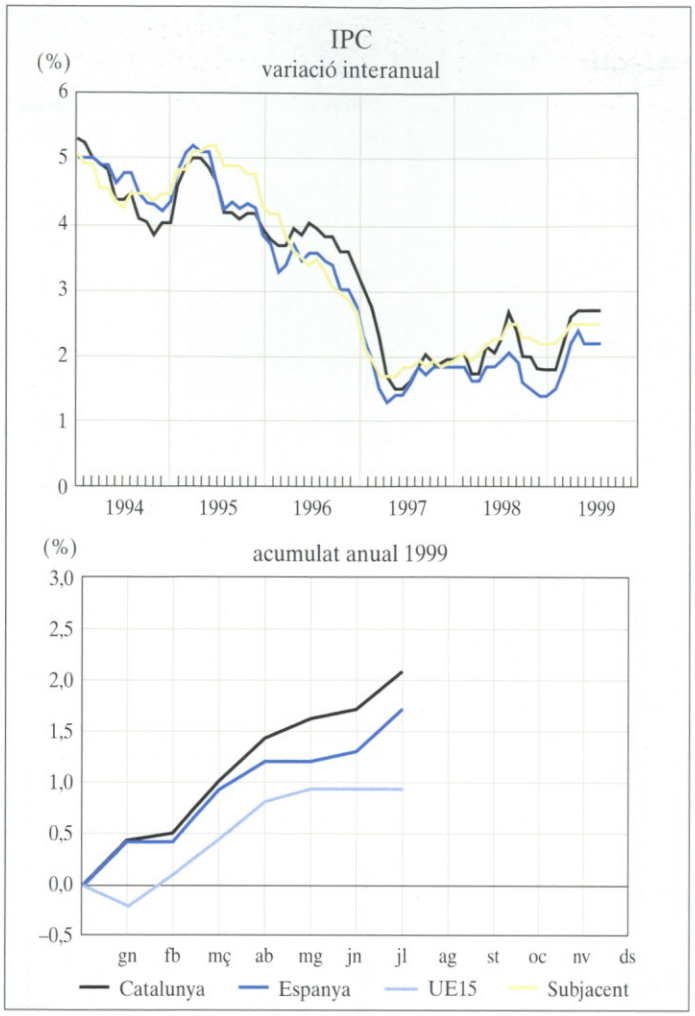

Si hom analitza l'evolució dels preus per components de la despesa es constata que fora de la despesa en habitatge —amb un creixement dels preus inferior a la del conjunt— els preus de la resta de components, especialment els d'alimentació, vestit i cultura i lleure, han augmentat més a Catalunya i província de Barcelona que no pas a la resta d'Espanya. Una situació que ja estava en la base del diferencial existent a final de l'any 1998.

Es fa difícil imputar aquest diferencial inflacionista que penalitza el consumidor català i més concretament el de la regió metropolitana de Barcelona a una estructura de despesa més urbana —previsiblement amb un major pes de la despesa en serveis— que no pas la de la resta del país, si hom té en compte que els preus de consum a la província de Madrid presenten un increment sensiblement inferior al de la mitjana espanyola i un punt menys que el de la província de Barcelona. La diferència és força generalitzada a tots els components de la despesa i especialment remarcable en els ja esmentats en el cas d'Espanya, als quals s'hauria d'afegir la despesa en medicina.

IPC per components

	juny 99/març 99	juny 99/juny 98	des. 98/des. 97
	Catalunya		
Alimentació	–0,4	2,6	0,6
Vestit	1,0	3,4	3,1
Habitatge	0,9	1,6	1,3
Parament llar	0,9	2,8	2,5
Medicina	0,7	3,1	4,4
Transport	1,2	2,8	0,2
Cultura	0,3	1,7	2,4
Altres	1,5	3,8	3,8
Total	**0,6**	**2,7**	**1,8**
	Espanya		
Alimentació	–0,8	1,6	0,6
Vestit	0,6	2,3	2,3
Habitatge	0,8	1,6	0,8
Parament llar	0,5	2,4	2,2
Medicina	0,1	2,4	3,7
Transport	1,3	2,6	–0,3
Cultura	0,0	1,0	1,7
Altres	1,2	3,6	3,7
Total	**0,4**	**2,2**	**1,4**

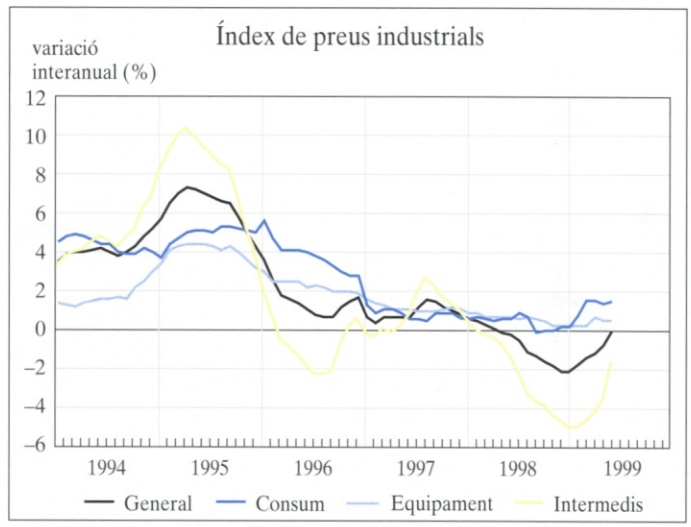

Serà interessant veure com evoluciona aquest diferencial en el futur immediat però sembla que el consumidor català es veu perjudicat per uns canals de distribució menys eficients o més cars que els madrilenys en el cas de l'alimentació i el vestit o per una oferta que s'aprofita de la forta demanda actual en el cas de molts serveis culturals i de lleure.

Consum de gas canalitzat (milions de tèrmies)

Període	Total	Domèstic	Comercial
1988	2.047,1		
1989	2.141,9		
1990	2.188,9		
1991	2.525,4		
1992	2.626,0		
1993	2.602,5		
1994	2.526,0		
1995	2.436,0		
1996	2.642,9		
1997	2.594,2	1.771,0	823,2
1998	2.715,5	1.854,1	861,4
1r. tr.	985,3	681,8	303,5
2n. tr.	719,3	516,4	202,9
3r. tr.	414,2	275,1	139,1
4t. tr.	596,7	380,8	215,9
1999			
1r. tr.	1.166,0	821,6	344,4
2n. tr.	809,3	595,8	213,5

Font: Gas Natural, S.A. Dades recollides pel Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona. Elaboració pròpia.

Variació (%)	Total	Domèstic	Comercial
2n. tr. 1999/2n. tr. 1998	12,5	15,4	5,2
1r. sem. 1999/1r. sem. 1998	15,9	18,3	10,2
1998/1997	4,7	4,7	4,6

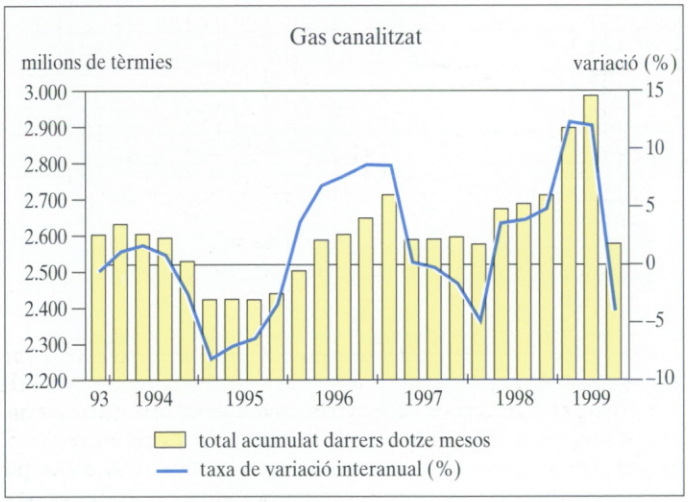

Consum d'aigua

Període	Total		Estructura d'usos (hm^3)		
	Núm. índex 1987 = 100	hm^3	Domèstic	Comercial i industrial	Altres
1987	100,–	138,10	80,00	45,20	12,80
1988	101,7	140,50	82,00	46,00	12,50
1989	105,7	146,00	83,50	49,60	12,90
1990	100,6	138,98	81,40	46,00	11,59
1991	100,0	138,08	81,69	44,15	12,24
1992	95,5	131,84	79,95	40,85	11,05
1993	89,5	123,66	76,85	35,66	11,14
1994	87,6	120,91	76,15	34,55	10,21
1995	86,4	119,32	75,74	33,43	10,15
1996	83,8	115,72	74,33	32,67	8,71
1997	84,2	116,22	74,82	33,41	7,96
1998	84,3	116,35	74,52	33,48	8,36
1r. tr.		28,18	18,76	7,71	1,72
2n. tr.		29,64	19,34	8,21	2,09
3r. tr.		30,53	18,86	9,01	2,66
4t. tr.		28,00	17,56	8,55	1,89
1999					
1r. tr.		28,56	18,77	7,65	2,15
2n. tr.		30,47	19,40	8,91	2,16

Font: Societat General d'Aigües de Barcelona, S.A. Dades recollides i facilitades pel Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona.

Variació (%)	Consum total	Domèstic	Comercial i industrial	Altres
2n. tr. 1999/2n. tr. 1998	2,8	0,3	8,5	3,3
1r. sem. 1999/1r. sem. 1998	2,1	0,2	4,0	13,1
1998/1997	0,1	–0,4	0,2	4,8

El consum d'energia i aigua creix a l'empara del procés expansiu de l'activitat econòmica i de la capacitat de despesa de les famílies.

El fet que l'augment del consum de gas natural registrat durant el primer semestre hagi estat molt més intens a l'àmbit domèstic que no pas en el comercial-industrial obeeix bàsicament a un augment del nombre de llars que disposen d'aquest subministrament i també de les que gaudeixen de calefacció centralitzada. Una de les partides de despesa de les famílies que més ha crescut en els darrers trimestres ha estat en equipament de la llar. A banda de canviar el cotxe o augmentar el parc mòbil de la família, són moltes les que han invertit en millorar les condicions d'habitabilitat de la seva llar instal·lant sistemes de calefacció i d'aire condicionat. Un augment del benestar que es tradueix en un major consum d'energia.

El consum d'aigua registra un creixement moderadament alcista, recolzat bàsicament en l'augment de l'activitat econòmica —especialment en els serveis— i en les necessitats de rec i neteja dels espais públics. El consum domèstic es manté estable, possiblement perquè l'augment dels volums d'ocupació i de la capacitat de despesa de les famílies modifica els seus hàbits i trasllada una part creixent del consum d'aigua i energia de les llars als diferents sectors econòmics.

Escombraries recollides (en contenidors)			(tones)
Any	**Domiciliàries**	**Selectiva**	**Total**
1987	542.221	n.d.	n.d.
1988	581.909	n.d.	n.d.
1989	604.896	n.d.	n.d.
1990	625.793	n.d.	n.d.
1991	656.371	n.d.	n.d.
1992	675.215	n.d.	n.d.
1993	666.388	13.311	679.699
1994	650.057	15.604	665.661
1995	622.585	16.625	639.210
1996	627.134	20.596	647.730
1997	635.803	23.485	659.288
1r. tr.	160.829	5.709	166.538
2n. tr.	164.638	5.629	170.267
3r. tr.	143.799	5.370	149.169
4t. tr.	166.537	6.777	173.314
1998	631.600	32.201	663.801
1r. tr.	163.027	7.433	170.460
2n. tr.	160.469	7.876	168.345
3r. tr.	143.217	7.396	150.613
4t. tr.	164.887	9.496	174.383
1999			
1r. tr.	163.380	9.926	173.306
2n. tr.	165.326	10.769	176.095

Font: Direcció de Serveis de Neteja Urbana de l'Ajuntament de Barcelona.

Variació (%)	Domicil.	Selectiva	Total
2n. tr. 1999/2n. tr. 1998	3,0	36,7	4,6
1r. sem. 1999/1r. sem. 1998	1,6	35,2	3,1
1998/1997	–0,7	37,1	0,7

L'augment del consum privat, afegit al fort creixement de l'activitat industrial i de serveis, té la contrapartida indesitjable d'incrementar el volum d'escombraries generades.

L'augment del 4,6 per cent del volum d'escombraries recollides mitjançant contenidors a Barcelona durant el segon trimestre d'enguany accentua la tendència expansiva mantinguda d'ençà final de 1996. L'evolució del conjunt del semestre, amb un augment superior al tres per cent, assegura un creixement pel conjunt de l'any força més significatiu que el registrat en els dos anys anteriors.

En termes absoluts, el volum actual d'escombraries generades a la ciutat s'acosta novament als màxims històrics assolits durant els anys 1992 i 1993. Un fet gens estrany si tenim en compte que en termes de llocs de treball, la situació actual també és comparable a la de principi dels noranta. De fet, que la població actualment censada com a resident a la ciutat sigui inferior a la del 1991 es compensa a bastament, pel que fa a la generació d'escombraries, per l'existència d'una massa cada cop més notable «d'usuaris diürns» de la ciutat, ja sigui per treball o lleure, i per l'augment espectacular del nombre de turistes.

Recollida selectiva (en contenidors)				(tones)
Període	**Paper**	**Envasos**	**Vidre**	**Total**
1993	n.d.	n.d.	7.857	13.311
1994	n.d.	n.d.	9.202	15.601
1995	4.244	2.153	10.228	16.625
1996	7.322	2.707	10.567	20.596
1997	9.153	3.147	11.185	23.485
1r. tr.	2.070	722	2.917	5.709
2n. tr.	2.133	781	2.715	5.629
3r. tr.	2.104	746	2.520	5.370
4t. tr.	2.846	898	3.033	6.777
1998	15.650	4.153	12.398	32.201
1r. tr.	3.245	936	3.252	7.433
2n. tr.	3.810	1.038	3.028	7.876
3r. tr.	3.594	1.002	2.800	7.396
4t. tr.	5.001	1.177	3.318	9.496
1999				
1r. tr.	5.149	1.240	3.537	9.926
2n. tr.	6.061	1.351	3.357	10.769

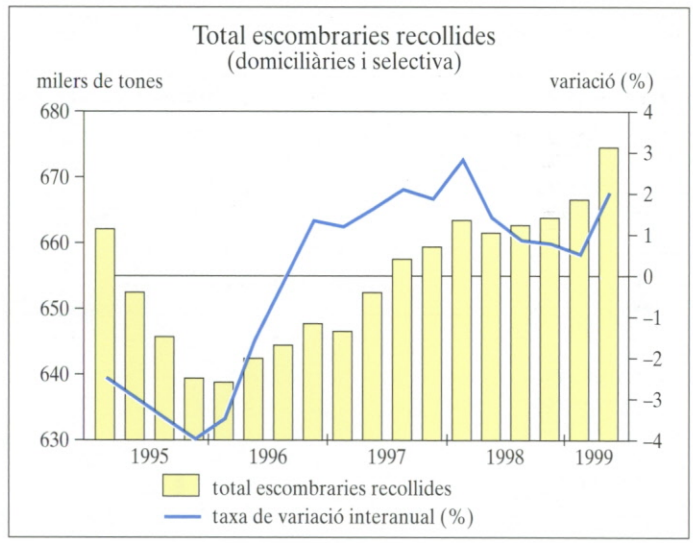

Es constata també el manteniment, un trimestre més, del ja habitual diferent ritme de creixement de l'escombraria domiciliària —un 1,6 per cent durant el semestre— del de la selectiva en contenidors, que per sisè trimestre consecutiu registra una taxa de creixement interanual superior al trenta per cent. Una dinàmica que reflecteix la progressiva conscienciació de la població sobre la problemàtica mediambiental i la necessitat de compatibilitzar els objectius de creixement i sostenibilitat.

IV. Transports, comunicacions i turisme

Tràfic de mercaderies pel port de Barcelona

(milers de tones)

Període	Total		Càrrega general		Líquids a doll		Dolls sòlids		Total	
	Sortida	Entrada	Sortida	Entrada	Sortida	Entrada	Sortida	Entrada	Exportacions	Importacions
1987	6.236	10.642	3.646	2.343	359	5.950	2.231	2.349	4.039	6.706
1988	6.136	11.828	3.819	2.649	400	6.339	1.917	2.840	3.600	8.025
1989	6.247	11.896	3.902	3.073	417	6.676	1.928	2.147	3.334	7.579
1990	5.367	12.662	3.627	2.817	447	6.991	1.293	2.855	2.809	8.945
1991	5.254	13.059	3.761	2.988	417	7.209	1.075	2.862	2.607	9.917
1992	5.330	13.008	4.258	3.343	388	7.140	684	2.525	3.089	10.241
1993	5.216	12.466	3.969	2.947	361	7.298	887	2.222	3.575	10.296
1994	6.974	13.415	5.065	3.473	225	7.810	1.685	2.132	4.796	11.130
1995	7.949	14.782	5.428	3.973	284	7.931	2.237	2.878	5.832	13.080
1996	8.802	14.769	5.949	4.146	235	8.112	2.619	2.512	6.573	12.725
1997	9.398	15.489	6.723	5.042	281	7.764	2.394	2.683	6.762	13.628
1r. tr.	2.343	3.944	1.541	1.200	72	2.062	731	683	1.741	3.369
2n. tr.	2.425	4.055	1.693	1.309	97	1.936	635	809	1.714	3.600
3r. tr.	2.330	3.624	1.702	1.246	56	1.818	572	560	1.664	3.230
4t. tr.	2.299	3.866	1.787	1.287	56	1.948	456	631	1.643	3.430
1998	9.073	15.652	7.137	5.943	293	6.946	1.643	2.763	6.148	13.632
1r. tr.	2.224	3.953	1.653	1.351	68	1.872	503	729	1.557	3.402
2n. tr.	2.367	3.976	1.860	1.571	84	1.723	424	682	1.614	3.499
3r. tr.	2.275	3.496	1.753	1.460	73	1.354	449	683	1.490	3.076
4t. tr.	2.207	4.227	1.871	1.561	68	1.997	268	669	1.487	3.655
1999										
1r. tr.	2.234	4.512	1.816	1.632	66	2.229	352	652	1.454	3.980
2n. tr.	2.547	4.458	2.208	1.890	63	1.806	276	762	1.697	3.924

Nota: A partir de 1995, les dades es comptabilitzen segons data de trànsit de la mercaderia i no segons documents. Les dades dels darrers 12 mesos són provisionals.
Font (de totes les dades d'aquest apartat): Autoritat Portuària de Barcelona. Elaboració pròpia.

Variació (%)	Sortides				Entrades			
	Total	Càrrega general	Líquids a doll	Dolls sòlids	Total	Càrrega general	Líquids a doll	Dolls sòlids
	2n. tr. 1999/2n. tr. 1998							
Total	7,6	18,7	–24,7	–34,8	12,1	20,3	4,8	11,7
Cabotatge	12,9	13,6	3,4	9,6	12,0	12,2	18,6	–32,8
Exterior	5,1	21,4	–31,0	–48,1	12,1	21,5	2,7	14,1
	1r. sem. 1999/1r. sem. 1998							
Total	4,1	14,5	–15,0	–32,2	13,1	20,5	12,2	0,2
Cabotatge	14,8	15,5	–5,7	13,9	3,7	11,1	0,4	–12,5
Exterior	–0,7	14,1	–17,2	–47,6	14,5	21,9	14,6	0,7
	1998/1997							
Total	–3,5	6,2	4,2	–31,4	1,1	17,9	–10,5	3,0
Cabotatge	10,9	16,0	–27,5	–3,3	8,6	13,2	5,3	12,8
Exterior	–9,1	1,8	18,9	–38,7	0,0	18,6	–13,1	2,6

Un trimestre més, la càrrega general i les importacions de productes energètics són els factors determinants de l'augment del tràfic portuari de mercaderies.

Els més de set milions de tones de mercaderies que han passat pel port de Barcelona durant el segon trimestre confirmen les expectatives alcistes amb què s'inicià l'any. En total, la càrrega manipulada a les instal·lacions portuàries durant el primer semestre representa un augment de gairebé el deu per cent en relació amb el mateix període de l'any anterior. Un canvi radical d'escenari si es compara amb la situació d'estancament del 1998.

Aquest augment del tràfic total és el resultat de variacions molt dispars dels diferents agregats de productes i del tipus d'operació. Així, mentre la mercaderia desembarcada creix a un ritme sostingut del 13 per cent durant el primer semestre, l'embarcada mostra una tendència igualment ascendent però menys intensa que s'accentua durant el segon trimestre amb un augment interanual del 7,6 per cent.

Tràfic de contenidors

Període	Teus	Núm. índex (1987 = 100)
1987	385.318	100,0
1988	409.542	106,3
1989	439.969	114,2
1990	447.920	116,2
1991	488.917	126,9
1992	552.309	143,3
1993	501.146	130,1
1994	605.356	157,1
1995	689.324	178,9
1996	767.236	199,1
1997	971.921	252,2
1r. tr.	223.331	
2n. tr.	249.617	
3r. tr.	249.985	
4t. tr.	248.988	
1998	1.095.113	284,2
1r. tr.	253.193	
2n. tr.	283.572	
3r. tr.	258.296	
4t. tr.	300.052	
1999		
1r. tr.	272.709	
2n. tr.	318.009	

Variació (%)	Teus
2n. tr. 1999/2n. tr. 1998	12,1
1r. sem. 1999/1r. sem. 1998	10,1
1998/1997	12,7

La represa de l'exportació de càrrega general durant el segon trimestre constitueix la principal diferència amb l'evolució del tràfic durant els primers mesos d'enguany.

Atesa la relativa homogeneïtat de les evolucions segons tipus de navegació —de cabotatge i exterior— la diferent intensitat de creixement entre les entrades i les sortides apunta a una represa important de les exportacions en un escenari caracteritzat pel protagonisme —en volum i en taxa de creixement— de les importacions. Una situació perfectament concordant amb el desequilibri que mostra el sector exterior de l'economia catalana, en una conjuntura en la que les importacions de tota mena de productes es beneficien de la represa del consum privat i de la forta expansió de la inversió en béns d'equipament.

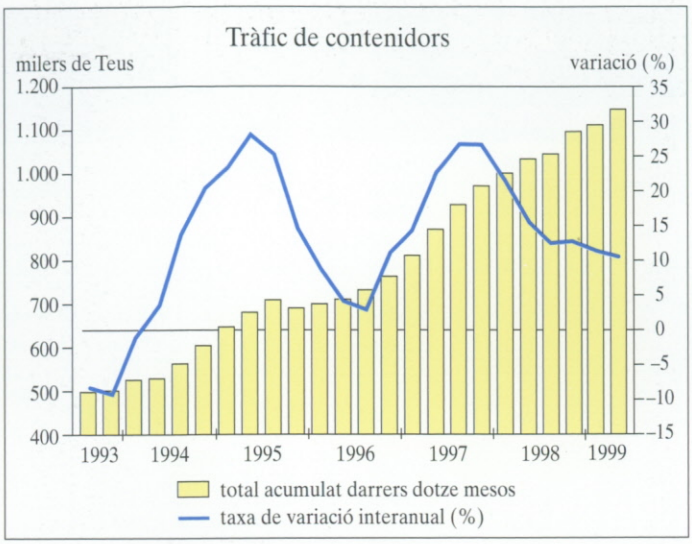

La càrrega general, tant d'entrada com de sortida, i els líquids a doll —especialment les entrades d'hidrocarburs— són els components de la càrrega que han registrat un major creixement. Per contra, els dolls sòlids, especialment les exportacions de ciment i clínker, han continuat evolucionant a la baixa. Una evolució, aquesta darrera, que respon a la forta capacitat d'absorció del mercat interior pel que fa als materials de construcció.

L'elevat nivell d'activitat del sector constructor a Catalunya repercuteix negativament sobre l'activitat portuària reduint les exportacions de ciment.

L'elevat i sostingut ritme de creixement que manté l'activitat constructora a tot Catalunya incideix per una doble via sobre el volum de càrrega portuària. D'una banda, l'augment del consum intern de ciment repercuteix negativament sobre les exportacions de la indústria cimentera de l'àrea de Barcelona; de l'altra, i compensant parcialment aquest descens des de l'òptica de l'activitat portuària, es produeix un augment significatiu dels fluxos d'entrada d'altres materials de construcció.

L'augment del tràfic de líquids a doll —especialment notable durant el primer trimestre— s'ha concentrat bàsicament en la importació de derivats del petroli per a l'automoció i, en menor mesura, de gas natural. L'augment del consum d'energia com a conseqüència d'una activitat industrial i de la construcció en expansió a més de la represa del consum per la via d'un parc automobilístic que no para de créixer, afegit a unes expectatives alcistes del preu del petroli després de molts mesos de degoteig a la baixa, són raons que expliquen àmpliament aquest augment de l'entrada de derivats del petroli.

Distribució del tràfic per productes (2n. tr. 1999)

Productes	Tones	%
Gas natural	827.881	11,8
Gasoil, gasolina i fuel	723.538	10,3
Altres productes energètics	108.925	1,6
Productes siderúrgics	300.018	4,3
Minerals i metalls	236.610	3,4
Potasses i altres adobs	34.807	0,5
Productes químics	640.680	9,1
Ciment i clínker	329.375	4,7
Altres materials de construcció	217.721	3,1
Cereals, faves i farines	574.568	8,2
Begudes i derivats	167.293	2,4
Olis i greixos	120.250	1,7
Tabac, cafè i cacau	139.021	2,0
Pinsos i ferratges	60.897	0,9
Resta productes alimentaris	350.695	5,0
Paper, pasta i fustes	213.084	3,0
Maquinària i recanvis	233.740	3,3
Automòbils i peces	238.844	3,4
Resta de mercaderies	576.585	8,2
Tares i trànsits	910.687	13,0
Total	**7.005.219**	**100,–**

El conjunt de la càrrega general, que inclou la mercaderia de més valor afegit, és, un trimestre més, l'agregat que mostra una major taxa de creixement, tant d'entrada com de sortida. De fet, aquesta és una tendència estructural que obeeix a la creixent especialització del port cap a aquesta tipologia de productes. Una especialització ajustada als nous requeriments logístics i de transport que demanda la important indústria manufacturera instal·lada a la regió metropolitana de Barcelona, l'àrea d'influència immediata del port.

L'augment del tràfic de la càrrega general permet mantenir el creixement sostingut del tràfic de contenidors.

Un augment tan important de la càrrega general implica necessàriament una variació en el mateix sentit de la mercaderia contenidoritzada i en definitiva del tràfic de contenidors. Efectivament, els 590.000 Teus manipulats al port de Barcelona durant el primer semestre d'enguany representen un augment del deu per cent en relació amb el mateix període de l'any anterior. Un ritme expansiu comparable al que es va assolir pel conjunt del 1998 i que previsiblement situarà el volum de contenidors manipulats enguany en cent mil Teus/mes de mitjana, el doble que cinc anys enrere.

Si el primer semestre d'enguany ha estat un període clarament expansiu pel que fa al tràfic de mercaderies pel port, no ho ha estat menys pel que fa al nombre de passatgers que ha passat per les seves instal·lacions. Si durant el primer semestre de 1998 es van comptabilitzar 377.000 passatgers, durant els primers sis mesos d'enguany han estat 473.000, un 25 per cent més.

Trànsit de passatgers

Període	Ferris regulars	Creuers	Creuers en trànsit	Total
1987	736.212	21.392	57.842	815.446
1988	727.031	12.804	72.606	812.441
1989	667.045	32.971	72.639	772.655
1990	617.395	48.110	69.251	734.756
1991	595.298	32.869	82.555	710.722
1992	556.197	46.502	59.230	661.929
1993	425.025	50.619	96.297	571.941
1994	490.843	63.321	108.934	663.098
1995	448.170	69.563	156.374	674.107
1996	453.126	98.912	179.123	731.161
1997	509.944	127.894	231.096	868.934
1r. tr.	79.994	777	11.970	92.741
2n. tr.	116.522	32.773	69.340	218.635
3r. tr.	237.344	67.790	104.088	409.222
4t. tr.	76.084	26.554	45.698	148.336
1998	588.946	235.869	240.607	1.065.422
1r. tr.	67.978	492	8.844	77.314
2n. tr.	129.048	85.792	85.135	299.975
3r. tr.	297.519	107.640	96.296	501.455
4t. tr.	94.401	41.945	50.332	186.678
1999				
1r. tr.	108.212	6.644	7.477	122.333
2n. tr.	190.905	77.201	83.399	351.505

Variació (%)	2n. tr. 1999/ 2n. tr. 1998	1r. sem. 1999/ 1r. sem. 1998	1998/1997
Ferris regulars	47,9	51,8	15,5
Creuers	–10,0	–2,8	84,4
Creuers en trànsit	–2,0	–3,3	4,1
Total	17,2	25,6	22,6

L'augment del trànsit de passatgers al llarg de 1999 es concentra exclusivament en les línies regulars de ferris.

L'ampliació i millora del servei que ofereixen les empreses que cobreixen el transport regular de passatgers per via marítima entre Barcelona i les Illes, amb més línies regulars, trajectes més ràpids i tarifes molt ajustades expliquen aquest augment del nombre d'usuaris que han optat pel vaixell. Alhora, la situació de pràctica saturació que presenta el transport aeri entre aquestes dues destinacions, afegit a la ressonància pública dels conflictes laborals que darrerament han afectat el funcionament normal del transport aeri a tot el país, han ajudat també a fer més atractiva l'opció marítima.

Aquest augment del nombre d'usuaris de les línies regulars de cabotatge contrasta amb la situació d'estancament del nombre de passatgers de creuers. Una situació fins a cert punt lògica després que aquest segment del transport hagi acumulat un augment del 110 per cent en els darrers tres anys.

Trànsit de passatgers i tràfic de mercaderies per l'aeroport de Barcelona

Període	Avions			Passatgers (milers)				Mercaderies (tones)		
	Total	Interior	Internacional	Total	Interior	Internacional	Trànsit	Total	Interior	Internacional
1988	96.263	61.427	34.836	7.539	4.752	2.482	305	55.622	30.575	25.047
1989	106.129	61.271	44.858	8.462	5.144	3.002	316	61.321	33.687	27.634
1990	117.731	59.955	57.776	9.408	5.654	3.388	366	66.499	34.942	31.557
1991	123.048	63.806	59.242	9.191	5.710	3.266	215	61.662	30.290	31.372
1992	136.081	68.053	68.028	10.320	6.123	3.913	284	72.382	34.202	38.180
1993	133.541	65.144	68.397	9.993	5.706	3.949	338	57.478	29.637	27.841
1994	142.792	73.863	68.929	10.642	6.094	4.202	346	58.891	27.840	31.051
1995	152.842	80.249	72.593	11.728	6.751	4.563	414	68.285	31.047	37.238
1996	177.678	91.868	85.810	13.435	7.562	5.357	516	80.077	32.452	47.625
1997	208.015	111.996	96.019	15.067	8.301	6.262	504	80.903	32.383	48.520
1r. tr.	47.885	25.992	21.893	3.189	1.859	1.204	126	21.106	8.910	12.196
2n. tr.	53.381	29.129	24.252	3.991	2.211	1.641	139	20.567	8.633	11.934
3r. tr.	56.048	29.870	26.178	4.357	2.216	1.995	146	17.636	6.663	10.973
4t. tr.	50.701	27.005	23.696	3.530	2.015	1.422	93	21.594	8.177	13.417
1998	215.062	112.159	102.903	16.071	8.674	7.073	324	80.032	31.802	48.230
1r. tr.	48.863	26.035	22.828	3.374	1.946	1.340	88	19.034	7.541	11.493
2n. tr.	54.699	28.409	26.290	4.250	2.247	1.881	122	19.072	7.510	11.562
3r. tr.	57.011	29.290	27.721	4.570	2.291	2.234	45	19.178	8.214	10.964
4t. tr.	54.489	28.425	26.064	3.877	2.190	1.618	69	22.748	8.537	14.211
1999										
1r. tr.	52.883	27.874	25.009	3.661	2.031	1.555	75	18.497	6.928	11.569
2n. tr.	57.354	29.527	27.827	4.509	2.313	2.129	67	20.903	8.455	12.448

Font: Aeroport de Barcelona.

Variació (%)	Avions	Passatgers	Mercaderies
	1r. tr. 1999/1r. tr. 1998		
Total (sense trànsits)	4,9	6,1	9,6
Interior	3,9	2,9	12,6
Internacional	5,8	13,2	7,7
BCN-MDD	—	11,4	—
	1r. sem. 1999/1r. sem. 1998		
Total (sense trànsits)	6,5	7,2	3,4
Interior	5,4	3,6	2,2
Internacional	7,6	14,4	4,2
BCN-MDD	—	8,0	—
	1998/1997		
Total (sense trànsits)	3,4	6,7	–1,1
Interior	0,1	4,5	–1,8
Internacional	7,2	13,0	–0,6
BCN-MDD	—	4,3	—

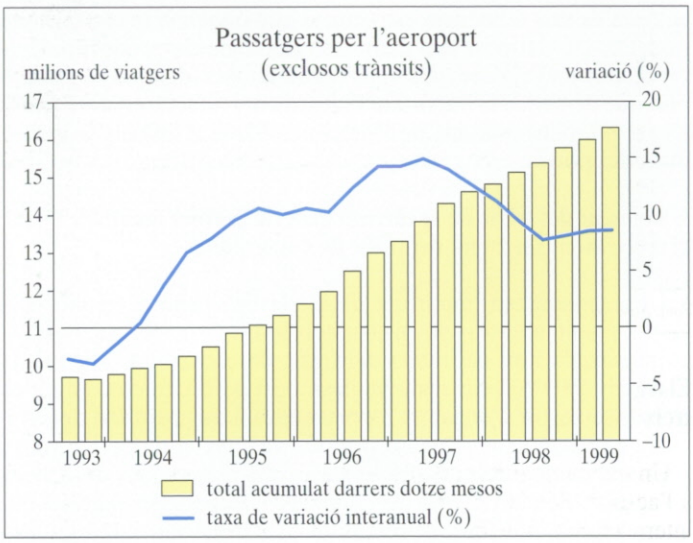

La consolidació del creixement econòmic, recolzat cada cop més en el consum privat, explica que el tràfic aeri mantingui una tendència clarament alcista.

El llarg i incomprensible conflicte dels pilots d'Iberia que ha tingut trasbalsat el tràfic aeri als principals aeroports espanyols durant les primeres setmanes del mes d'abril sembla que s'ha saldat amb un impacte global relativament reduït en termes de passatgers transportats, sense comptar trànsits. Això no treu que els perjudicis per a molts viatgers hagin estat quantiosos i que la imatge pública de tots els implicats —especialment els col·lectius de pilots i controladors— n'hagi sortit força malparada. Ni Iberia ni Aena han guanyat partidaris de la seva gestió.

Si passem a l'anàlisi de les dades —un cop tancat el necessari recordatori d'uns fets transcendents en l'evolució del tràfic aeri als aeroports espanyols durant la primavera d'enguany— hom veu que l'augment interanual del 6,1 per cent del nombre de passatgers que han utilitzat l'aeroport de Barcelona durant el segon trimestre representa un lleu alentiment del creixement registrat al llarg dels trimestres anteriors. Amb tot, l'augment del primer semestre es compara favorablement amb el del conjunt del 1998 i avança que a final d'any s'hauran superat els 17 milions de passatgers. El doble que deu anys enrere.

Trànsit de passatgers als principals aeroports espanyols (milers) (1r. sem. 1999)

Aeroports	Interior			Internacional			Total		
	Total	Regular	No regular	Total	Regular	No regular	Absolut	Variació (%) interanual	% Internacional
Alacant	558	499	60	1.841	497	1.344	2.399	8,7	76,7
Barcelona	4.344	4.281	63	3.684	3.430	254	8.029	8,3	45,9
Bilbao	722	669	54	288	273	15	1.011	0,9	28,5
Eivissa	3.120	3.110	10	635	331	303	956	–25,9	66,4
Fuerteventura	751	742	9	2.059	788	1.271	2.810	110,8	73,3
Gran Canària	858	845	13	2.736	863	1.873	3.594	–11,7	76,1
Lanzarote	499	419	80	1.636	483	1.153	2.135	1,7	76,6
Madrid	6.479	6.422	57	6.254	6.036	218	12.734	7,2	49,1
Màlaga	1.089	906	182	2.839	1.089	1.750	3.928	9,8	72,3
Menorca	335	327	8	681	96	584	1.016	18,4	67,0
Palma de Mallorca	2.054	1.855	200	6.155	3.225	2.930	8.209	10,6	75,0
Santiago de Compost.	526	496	30	53	38	15	579	4,3	9,1
Sevilla	674	626	49	116	89	27	790	–0,9	14,6
Tenerife Nord	967	966	1	14	13	0	980	6,4	1,4
Tenerife Sud	578	389	189	3.614	869	2.745	4.192	4,2	86,2
València	630	605	25	267	255	12	897	1,2	29,7
Total Espanya	**23.628**	**22.458**	**1.170**	**32.872**	**18.609**	**15.352**	**57.588**	**7,8**	**59,0**

Font: Subsecretaría de Aviación Civil. Dades recollides pel Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona.

Usuaris de la línia BCN-MDD (milers)

Anys	1r. tr.	2n. tr.	3r. tr.	4t. tr.	Total
1988	356,9	382,0	300,4	405,4	1.444,7
1989	379,6	456,3	352,4	472,1	1.660,4
1990	407,6	490,6	383,7	496,6	1.778,5
1991	421,4	493,9	377,0	561,6	1.853,9
1992	556,9	562,3	466,8	537,9	2.123,9
1993	547,7	563,1	430,6	546,4	2.087,8
1994	582,5	650,4	516,1	619,5	2.368,5
1995	636,4	684,4	548,2	675,9	2.544,9
1996	720,0	750,0	606,2	782,0	2.858,2
1997	739,8	811,3	631,9	787,8	2.970,8
1998	767,8	786,7	675,7	868,0	3.098,2
1999	802,1	876,1			

Font: Aeroport de Barcelona.

El trànsit internacional, un trimestre més, assoleix els majors creixements, guanyant quota de mercat al trànsit interior.

Un dels trets característics de l'evolució recent del trànsit aeri a l'aeroport de Barcelona és el creixent protagonisme dels vols internacionals. Mentre que durant el 1998 el creixement del nombre de passatgers amb origen o destinació internacionals triplicava el dels usuaris de vols interiors, durant el primer semestre d'enguany aquesta relació es quadruplica. I no és més desequilibrada gràcies als bons resultats de la línia Barcelona-Madrid, que amb més de nou mil usuaris diaris concentra al voltant del 36 per cent del trànsit interior amb sortida o destinació a Barcelona. Uns fluxos que no paren de créixer i que per si sols justifiquen la urgència de la connexió ferroviària d'alta velocitat entre les dues capitals.

La creixent interelació de les economies occidentals, l'augment del turisme urbà que visita la ciutat i la també creixent propensió dels catalans a viatjar a l'exterior per plaer són, en combinació amb una oferta de vols i destinacions en augment i unes tarifes comparativament assequibles, els principals factors que s'han de considerar a l'hora d'explicar el constant augment del nombre de passatgers de vols internacionals que utilitzen l'aeroport de Barcelona. A diferència del trànsit interior, la taxa de creixement de l'internacional durant el primer semestre supera el del 1998, sense que ara per ara s'albirin signes d'estancament. Una mostra del dinamisme d'aquest segment del trànsit aeri és que els gairebé quatre milions de passatgers de vols internacionals del 1993 s'hauran doblat en només sis anys.

On no es registren canvis significatius és en la situació d'estancament que en els darrers tres anys viu el tràfic de mercaderies per l'aeroport. El repunt del primer semestre s'ha de relativitzar per l'evolució lleument negativa d'un any enrere. En xifres absolutes s'està encara en els valors de 1997. Una situació condicionada per les mancances que encara presenta la infraestructura en terra necessària per una gestió eficient d'aquest tipus de càrrega.

Evolució del trànsit internacional de passatgers per grans zones geogràfiques (1993-1998)

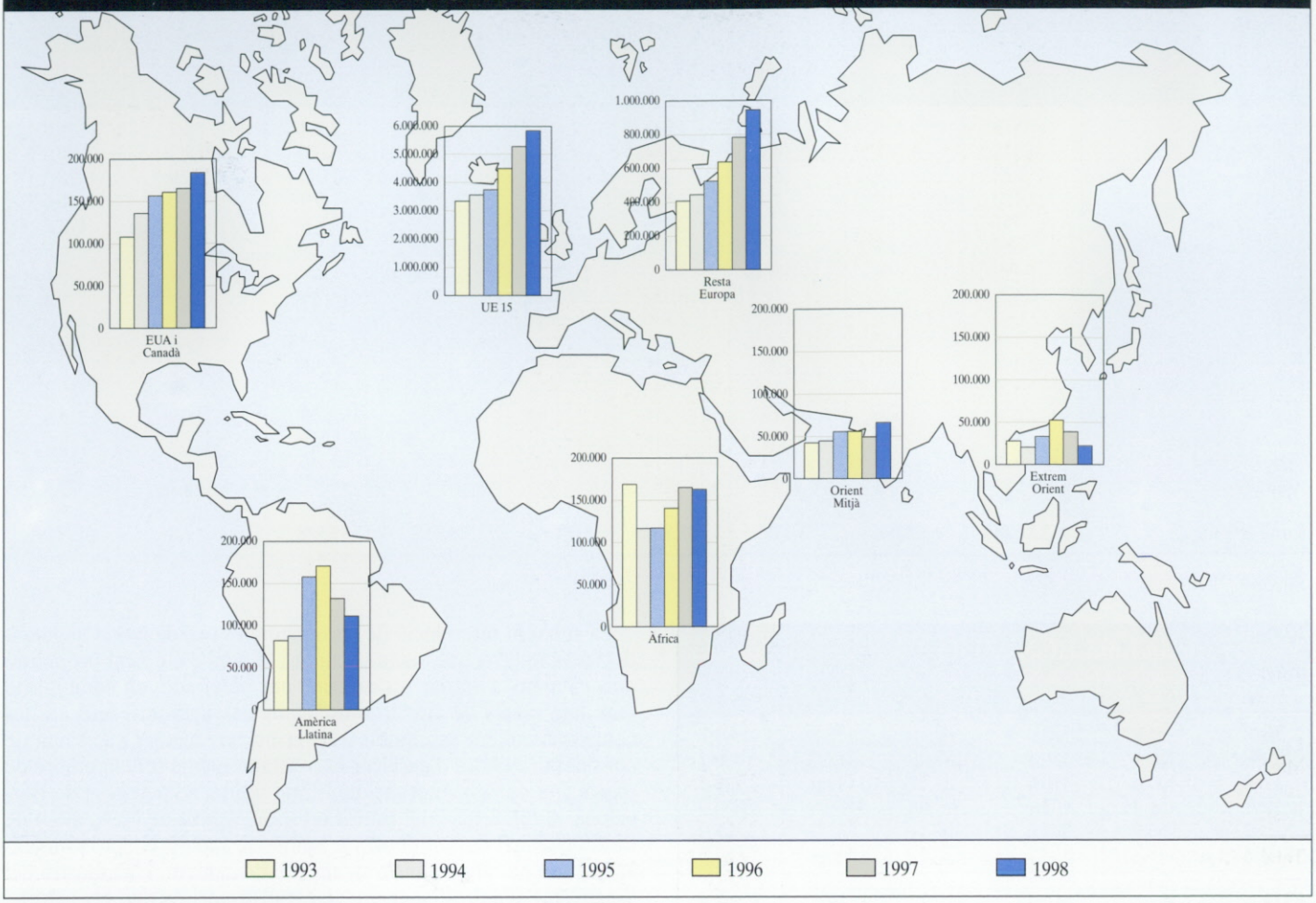

Evolució passatgers internacionals						(núm. índex)
	1993	**1994**	**1995**	**1996**	**1997**	**1998**
UE 15	100,0	107,3	113,9	135,0	158,0	177,4
Resta Europa	100,0	107,9	126,9	149,5	186,0	226,2
Àfrica	100,0	69,3	69,7	83,1	98,2	96,5
EUA i Canadà	100,0	126,4	140,6	147,2	152,4	167,5
Amèrica Llatina	100,0	108,6	193,8	208,3	160,7	134,8
Orient Mitjà	100,0	106,4	131,7	132,2	116,8	158,0
Extrem Orient	100,0	71,6	117,2	183,2	135,4	85,9
Total Internacional	**100,0**	**106,1**	**115,9**	**136,4**	**158,1**	**177,1**

Els vols dins de l'espai comunitari acaparen la major part del trànsit internacional de passatgers: la meitat dels viatges es fan a/des d'una de les sis grans capitals europees.

En la cita anual en la qual ens acostem al detall del trànsit internacional de passatgers per països i per grans àrees geogràfiques del món, podem destacar, com a tret més rellevant de les dades del conjunt del 1998, l'enorme «especialització continental» de l'aeroport de Barcelona. Més de nou de cada deu passatgers que han arribat o sortit de l'aeroport de Barcelona han tingut com a punt d'origen o destinació algun aeroport europeu. I vuit de cada deu s'han mogut dintre de l'espai comunitari. Els fluxos intercontinentals són, per tant, l'excepció.

De la resta de grans àrees del món, Estats Units i Canadà, el nord d'Àfrica, i Llatinoamèrica, són, per aquest ordre, les que mantenen un volum de trànsit aeri significatiu amb Barcelona, i manifesten, pel mateix ordre, un lleuger augment, un estancament, i un moderat retrocés en relació amb un any enrere. Els fluxos amb Àsia i Oceania entren, en termes quantitatius, en la categoria de singularitats. Cal matisar, però, la contundència d'aquestes dades amb la correcció que imposa que molts dels viatgers a/de aquestes àrees es troben amb la inexistència de vols —ni regulars ni xàrters— des de/a Barcelona, i s'han de traslladar a algun dels grans aeroports europeus i prendre un altre vol, que pot ser directe o amb escales. D'igual forma, les variacions en les polítiques d'establiments de vols amb algunes zones del planeta provoquen unes oscil·lacions anuals en els fluxos de passatgers que no corresponen pas a variacions reals, ni en termes de desplaçaments turístics, ni de relacions professionals o comercials.

Per últim, en l'anàlisi del trànsit de l'aeroport de Barcelona per països cal afegir un de nou a la llista dels que superen el milió de viatgers l'any: al Regne Unit i Itàlia s'hi suma Alemanya, i, previsiblement, enguany ho farà França. Els aeroports de Londres, París, Amsterdam, Brussel·les, Frankfurt i Roma acullen o són punt de sortida de pràcticament la meitat dels viatgers que surten o arriben a l'aeroport de Barcelona. Cal destacar també el creixement del trànsit de passatgers amb països amb els quals es consoliden fluxos turístics relativament nous, ja sigui actuant com a punt d'origen —pel creixent nombre de catalans que viatja a la República Txeca, Israel o Noruega—, o de destinació —pel creixent atractiu de Catalunya pels visitants de la Federació Russa.

Aeroport de Barcelona. Distribució del trànsit internacional de passatgers (nombre de viatgers i distribució %)

	1992	%	1995	%	1996	%	1997	%	1998	%
Alemanya	556.873	13,8	766.008	16,0	873.502	15,5	936.141	14,3	1.001.439	13,7
Àustria	58.003	1,4	76.491	1,6	86.948	1,5	87.847	1,3	109.299	1,5
Bèlgica	159.315	3,9	258.607	5,4	323.802	5,7	330.211	5,0	461.610	6,3
Dinamarca	84.725	2,1	46.942	1,0	51.635	0,9	102.416	1,6	89.135	1,2
Finlàndia	570	0,0	34.696	0,7	50.216	0,9	72.431	1,1	78.191	1,1
França	562.624	13,9	542.251	11,3	661.661	11,7	794.233	12,1	928.965	12,7
Grècia	100.522	2,5	86.964	1,8	97.898	1,7	86.554	1,3	95.311	1,3
Holanda	214.681	5,3	300.223	6,3	357.998	6,4	423.269	6,5	504.470	6,9
Irlanda	43.531	1,1	54.605	1,1	57.083	1,0	69.049	1,1	79.958	1,1
Itàlia	545.622	13,5	689.499	14,4	823.826	14,6	1.007.205	15,4	1.033.685	14,1
Luxemburg	20.680	0,5	13.798	0,3	17.220	0,3	16.396	0,3	15.553	0,2
Portugal	97.626	2,4	179.039	3,7	190.134	3,4	235.456	3,6	288.494	3,9
Regne Unit	686.663	17,0	665.963	13,9	825.109	14,6	1.007.887	15,4	1.110.136	15,1
Suècia	25.862	0,6	35.698	0,7	28.991	0,5	34.332	0,5	46.025	0,6
Total UE	**3.157.297**	**78,0**	**3.750.784**	**78,3**	**4.446.023**	**78,9**	**5.203.427**	**79,5**	**5.842.271**	**79,7**
Hongria	11.144	0,3	16.980	0,4	21.592	0,4	26.789	0,4	30.880	0,4
Malta	n.d.	—	16.002	0,3	14.288	0,3	5.886	0,1	6.275	0,1
Noruega	740	0,0	21.179	0,4	20.761	0,4	8.776	0,1	31.657	0,4
República Txeca	14.822	0,4	40.269	0,8	51.117	0,9	54.298	0,8	63.960	0,9
Rússia	17.961	0,4	70.446	1,5	112.882	2,0	218.433	3,3	256.553	3,5
Suïssa	258.192	6,4	270.700	5,7	270.170	4,8	336.006	5,1	396.442	5,4
Turquia	66.612	1,6	33.128	0,7	55.689	1,0	66.467	1,0	78.922	1,1
Resta Europa	17.738	0,4	61.129	1,3	77.573	1,4	59.879	0,9	79.619	1,1
Total Europa	**3.544.506**	**87,6**	**4.280.617**	**89,4**	**5.070.095**	**90,0**	**5.979.961**	**91,3**	**6.786.579**	**92,6**
Algèria	39.186	1,0	22.832	0,5	24.797	0,4	25.349	0,4	23.930	0,3
Egipte	93.778	2,3	33.334	0,7	39.415	0,7	53.088	0,8	40.138	0,5
Marroc	28.937	0,7	19.579	0,4	23.032	0,4	26.542	0,4	29.455	0,4
Tunísia	48.385	1,2	41.937	0,9	52.685	0,9	58.224	0,9	65.543	0,9
Resta Àfrica	3.178	0,1	0	0,0	469	0,0	2.775	0,0	3.933	0,1
Total Àfrica	**213.464**	**5,3**	**117.682**	**2,5**	**140.398**	**2,5**	**165.978**	**2,5**	**162.999**	**2,2**
EUA i Canadà	**156.551**	**3,9**	**153.034**	**3,2**	**160.303**	**2,8**	**165.918**	**2,5**	**182.400**	**2,5**
Brasil	27.350	0,7	21.247	0,4	51.828	0,9	54.640	0,8	51.304	0,7
Costa Rica	n.d.	—	26.606	0,6	17.837	0,3	16.615	0,3	1.843	0,0
Cuba	8.472	0,2	59.161	1,2	58.920	1,0	34.590	0,5	22.095	0,3
Mèxic	21.155	0,5	2.728	0,1	3.437	0,1	1.691	0,0	6.575	0,1
República Dominicana	13.144	0,3	6.484	0,1	9.991	0,2	2.822	0,0	1.328	0,0
Resta Amèrica Llatina	345	0,0	42.178	0,9	28.277	0,5	21.025	0,3	27.035	0,4
Total Amèrica Llatina	**70.466**	**1,7**	**158.404**	**3,3**	**170.290**	**3,0**	**131.383**	**2,0**	**110.180**	**1,5**
Israel	28.285	0,7	46.330	1,0	53.689	1,0	49.191	0,8	66.025	0,9
Resta Orient Mitjà	4.285	0,1	9.765	0,2	2.615	0,0	572	0,0	1.278	0,0
Total Orient Mitjà	**32.570**	**0,8**	**56.095**	**1,2**	**56.304**	**1,0**	**49.763**	**0,8**	**67.303**	**0,9**
Japó	26.779	0,7	24.686	0,5	38.615	0,7	38.278	0,6	24.341	0,3
Resta Extrem Orient	2.853	0,1	0	0,0	47	0,0	10	0,0	0	0,0
Total Extrem Orient	**29.632**	**0,7**	**24.686**	**0,5**	**38.662**	**0,7**	**38.288**	**0,6**	**24.341**	**0,3**
Total Internacional	**4.047.189**	**100,–**	**4.790.518**	**100,–**	**5.636.052**	**100,–**	**6.546.595**	**100,–**	**7.333.802**	**100,–**

Font: Aeroport de Barcelona. Elaboració pròpia.

Transport públic urbà				(milers de viatgers)
Període	**Xarxa Metro**	**Xarxa Autobusos**	**FGC**	**Total**
1987	261.216	217.531	18.011	496.758
1988	264.350	214.583	18.159	497.092
1989	263.863	201.892	19.102	484.857
1990	279.563	202.533	19.838	501.932
1991	280.638	199.559	19.844	500.041
1992	271.413	200.106	19.907	491.426
1993	264.241	196.923	18.219	479.383
1994	253.142	201.047	17.312	471.501
1995	261.910	201.961	17.251	481.122
1996	268.061	206.902	17.992	492.955
1997	258.347	205.923	18.023	482.293
1r. tr.	64.289	51.566	4.706	120.561
2n. tr.	65.123	55.124	4.840	125.087
3r. tr.	54.189	41.857	3.274	99.320
4t. tr.	74.746	57.376	5.202	137.324
1998	280.324	198.564	20.956	499.844
1r. tr.	73.135	51.520	5.456	130.111
2n. tr.	71.831	51.602	5.327	128.760
3r. tr.	60.509	40.865	3.919	105.293
4t. tr.	74.849	54.577	6.253	135.679
1999				
1r. tr.	72.589	51.633	6.107	130.329
2n. tr.	74.900	52.857	6.139	133.896

Font: Transports de Barcelona i Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya.
Nota: FGC: servei urbà de Barcelona.

Variació (%)	**2n. tr. 1999/ 2n. tr. 1998**	**1r. sem. 1999/ 1r. sem. 1998**	**1998/1997**
Metro	4,3	1,7	8,5
Autobús	2,4	1,3	–3,6
FGC	15,2	13,6	16,3
Total urbà	4,0	2,1	3,6

Les xifres d'usuaris del transport públic urbà corresponents al segon trimestre d'enguany corregeixen la tendència a l'estancament que palesaven les del primer trimestre. L'augment interanual del quatre per cent pel que fa al nombre de viatgers que han utilitzat les diferents xarxes del transport públic urbà és suficient per situar la taxa de variació del semestre en poc més del dos per cent i assolir, per primera vegada, la xifra de 505 milions de viatges anuals.

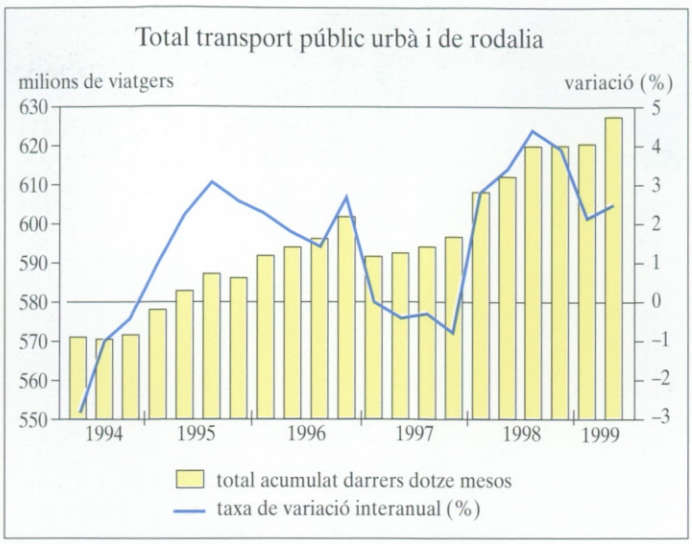

L'augment del nombre de viatgers que han utilitzat el transport públic urbà i de rodalia durant el primer semestre és un bon reflex de la conjuntura econòmica expansiva que viu la ciutat i entorn metropolità.

Una anàlisi detallada posa de manifest que la tendència ascendent és generalitzada a totes les xarxes de transport. D'una banda, el servei de metro registra un creixement significatiu encara que relativament moderat del nombre de viatgers. Un augment que s'ha de valorar tenint en compte que es mou en màxims històrics. Per contra, el servei d'autobusos urbans comença a recuperar usuaris a mesura que es normalitza la circulació viària en algunes de les zones de la ciutat més afectades durant el 1998 i començament d'enguany per obres a la via pública. A aquest guany d'usuaris del servei d'autobusos també hi ha contribuït la creació de noves línies, com les anomenades «busos de barri».

El creixement més espectacular correspon un trimestre més al servei urbà dels Ferrocarrils de la Generalitat. De fet, es tracta d'un servei que s'ha de considerar com una línia més del metro especialment d'ençà que es va implantar la integració tarifària entre les dues xarxes. Una mesura que tot i beneficiant els usuaris dels dos serveis té lògicament un major impacte relatiu en les xifres d'usuaris dels FGC.

Pel que fa al servei de rodalia de les diferents xarxes ferroviàries, els augments més significatius d'usuaris es registren en aquelles línies que han estat objecte de millores substancials, encaminades a augmentar la freqüència de pas i en definitiva l'oferta de places. És el cas de la línia Llobregat-Anoia. La resta, amb augments importants en la majoria de casos, han de competir amb un parc automobilístic que creix sense fre i que, en alguns casos, s'ha beneficiat de les rebaixes d'alguns peatges.

Nombre de viatgers a les línies de rodalia de RENFE i als FGC (milers)

Període	RENFE C-1	RENFE C-2	RENFE C-3	RENFE C-4	RENFE Total	FGC Línia Llobr.-Anoia	FGC Metro Vallès	FGC Total	Total
1989	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	7.904	16.054	23.957	n.d.
1990	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	8.350	17.059	25.409	n.d.
1991	19.713	23.345	3.360	17.554	63.791	8.864	17.363	26.228	90.199
1992	22.512	25.164	4.015	20.871	72.562	9.123	17.354	26.477	99.039
1993	22.671	24.938	3.841	18.973	70.423	8.410	16.764	25.175	95.598
1994	21.994	25.848	3.964	23.208	75.014	8.236	16.947	25.183	100.197
1995	24.110	26.725	4.161	24.869	79.865	8.418	16.933	25.351	105.216
1996	24.739	26.220	4.247	26.877	82.083	8.661	18.287	26.948	109.031
1997	24.036	27.521	4.985	28.941	85.483	9.044	19.777	28.821	114.304
1r. tr.	6.171	6.662	1.134	6.583	20.550	2.225	4.444	6.670	27.220
2n. tr.	6.330	7.133	1.291	7.707	22.461	2.299	4.496	6.795	29.256
3r. tr.	5.585	6.428	1.196	6.790	19.999	1.960	4.408	6.367	26.366
4t. tr.	5.950	7.298	1.364	7.861	22.473	2.560	6.429	8.989	31.462
1998	24.113	29.012	5.588	29.804	88.517	11.074	20.680	31.754	120.271
1r. tr.	5.722	7.074	1.343	7.390	21.529	2.718	5.005	7.723	29.252
2n. tr.	6.207	7.485	1.426	7.519	22.637	2.764	4.494	7.259	29.896
3r. tr.	5.955	6.831	1.351	6.894	21.031	2.421	4.583	7.004	28.035
4t. tr.	6.229	7.622	1.468	8.001	23.320	3.170	6.597	9.768	33.088
1999									
1r. tr.	5.805	7.173	1.355	7.232	21.565	3.106	4.964	8.070	29.635
2n. tr.	6.334	7.893	1.521	7.969	23.717	3.267	4.796	8.063	31.780

RENFE. C1: Maçanet-Mataró-Barcelona-Aeroport/l'Hospitalet; C2: Sant Vicenç-Vilanova-Barcelona-Granollers-Maçanet; C3: Vic-Barcelona-l'Hospitalet; C4: Manresa-Terrassa-Barcelona-Vilafranca-Sant Vicenç. FGC. Línia Llobregat-Anoia: Barcelona-Igualada/Manresa; Metro Vallès: Barcelona-Terrassa/Sabadell.
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per RENFE i pels Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya.

Variació (%)	2n. tr. 1999/ 2n. tr. 1998	1r. sem. 1999/ 1r. sem. 1998	1998/1997
RENFE	4,8	2,5	3,5
C1	2,0	1,8	0,3
C2	5,5	3,5	5,4
C3	6,7	3,9	12,1
C4	6,0	2,0	3,0
FGC	11,1	7,7	10,2
Llobregat-Anoia	18,2	16,2	22,4
Metro Vallès	6,7	2,7	4,6
Total rodalia	6,3	3,8	5,2

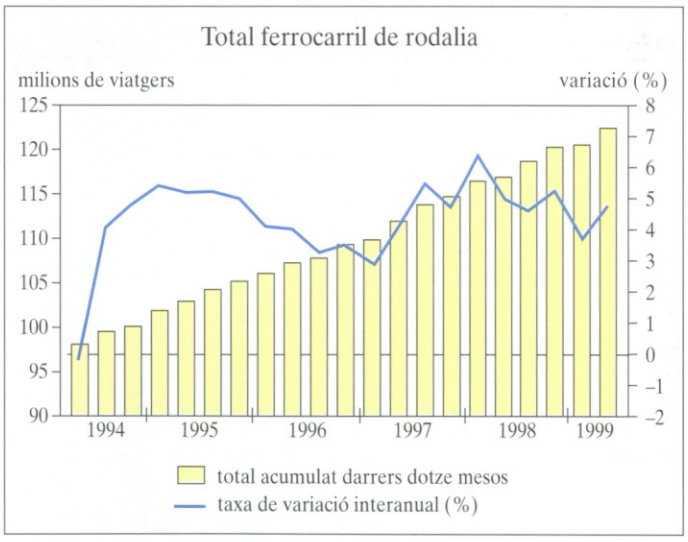

En definitiva, els gairebé 628 milions de viatgers transportats en els darrers dotze mesos pel conjunt del servei urbà de Barcelona i les línies ferroviàries de rodalies representen, a banda d'un nou màxim històric, un augment interanual del 2,5 per cent. Una variació en línia amb la tendència expansiva que es manté d'ençà començament de 1998 i que es recolza en elements tan diversos com ara el persistent procés de suburbanització, l'augment del nombre d'ocupats i del nombre de visitants, l'augment de mobilitat no obligada per compres i lleure, etc.

Visitants i pernoctacions als hotels de Barcelona

Període	Pernoctacions	Visitants	Estada mitjana*
1990	3.795.522	1.732.902	2,2
1991	4.089.510	1.727.610	2,4
1992	4.333.420	1.874.734	2,3
1993	4.256.524	2.455.249	1,7
1994	4.704.681	2.663.887	1,8
1995	5.674.580	3.089.974	1,8
1996	6.341.380	3.061.994	2,1
1997	6.965.391	2.823.391	2,5
gn-fb	888.845	397.179	2,2
mç-ab	1.250.033	463.271	2,7
mg-jn	1.171.873	502.880	2,3
jl-ag	1.345.336	517.529	2,6
st-oc	1.294.801	554.532	2,3
nv-ds	1.014.503	388.000	2,6
1998	7.400.337	2.969.490	2,5
gn-fb	973.874	322.580	3,0
mç-ab	1.290.158	522.945	2,5
mg-jn	1.294.718	571.316	2,2
jl-ag	1.424.809	621.102	2,3
st-oc	1.364.666	501.515	2,7
nv-ds	1.052.112	430.032	2,4
1999			
gn-fb	940.115	466.946	2,0
mç-ab	1.321.111	505.100	2,6
mg-jn	1.344.897	581.566	2,3

* Dades expressades en nits.
Font: Tots els quadres i gràfics d'aquesta secció són d'elaboració pròpia a partir de l'enquesta d'activitat turística de Turisme de Barcelona.

Variació (%)	Pernoctacions	Visitants
3r. bim. 1999/3r. bim. 1998	3,9	1,8
1r. sem. 1999/1r. sem. 1998	1,3	9,7
1998/1997	6,2	5,2

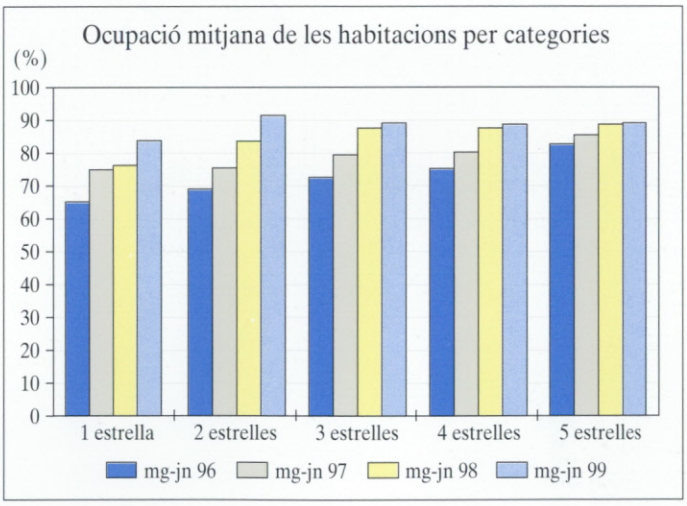

Activitat hotelera segons categoria (mg-jn 1999)

Categoria	Nivell d'ocupació (%) En places	Nivell d'ocupació (%) En habitacions	Nombre de pernoctacions	Nombre de visitants
H 5*	75,2	89,0	138.990	67.132
H 4*	72,4	88,7	611.214	277.170
H 3*	78,2	89,0	396.915	164.785
H 2*	80,6	91,4	125.488	45.464
H 1*	79,6	83,8	72.290	27.015
Total	**75,7**	**88,7**	**1.344.897**	**581.566**

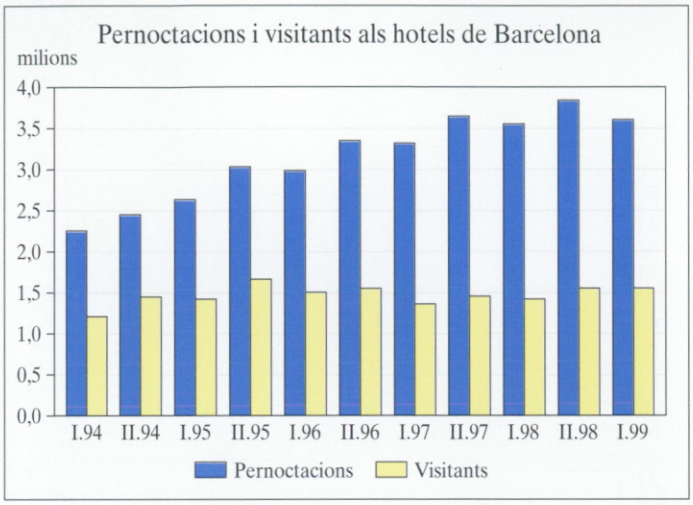

L'alentiment del ritme de creixement no impedeix que es continuïn assolint nous rècords: per sisè any consecutiu, el nombre de pernoctacions de maig i juny torna a representar un màxim històric del bimestre.

Durant la primera meitat de l'any, l'activitat turística a Barcelona —mesurada en termes de pernoctacions i visitants— presenta un perfil expansiu que permet que es tornin a assolir nous màxims històrics. Si bé s'ha moderat sensiblement el ritme de creixement en relació amb els creixements registrats cap a la meitat de la dècada, l'evolució d'aquests indicadors no admet discussió: l'activitat turística a Barcelona es troba en un moment excel·lent, amb un volum creixent d'activitat, perspectives d'ampliació de l'oferta i una participació directa i induïda cada cop més consolidada i important en l'economia de la ciutat.

Per tenir una idea del canvi d'escala que s'ha produït en el món del turisme a Barcelona al llarg dels darrers anys només cal comparar les dades de començament de la dècada amb les actuals. Les xifres de pernoctacions i de visitants corresponents al primer semestre del 1999 s'apropen molt als registres del conjunt de l'any 1990. Aquest increment quantitatiu ha permès Barcelona figurar en el mapa de ciutats europees destinatàries de grans fluxos de turisme urbà.

Enquesta d'activitat turística a Barcelona. Sèrie homogènia de visitants

	mg-jn 98	jl-ag 98	st-oc 98	nv-ds 98	gn-fb 99	mç-ab 99	mg-jn 99	1997	1998
Sexe (%)									
Homes	69,2	55,5	61,4	65,6	55,5	53,5	60,1	63,2	64,1
Dones	30,8	44,5	38,6	34,4	44,5	46,5	39,9	36,8	35,9
Total	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–
Edat (%)									
Menys de 18 anys	1,2	1,1	0,5	0,0	0,0	0,2	0,5	0,4	0,7
18-24	4,6	8,4	6,4	2,3	11,1	7,5	4,1	8,3	6,1
25-34	26,3	18,0	10,3	9,9	19,9	21,0	14,7	26,5	19,2
35-49	45,3	55,7	58,3	67,7	57,2	53,7	56,3	42,1	54,8
50-64	20,5	14,2	22,4	19,2	8,7	13,6	21,0	19,6	17,6
65 i més	2,0	2,5	2,1	0,9	3,2	4,0	3,4	3,2	1,6
Total	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–
Nacionalitat (%)									
Espanyola	52,6	32,7	24,9	24,1	50,9	48,7	39,7	42,6	37,8
Madrid	*18,3*	*11,9*	*13,4*	*10,3*	*15,3*	*14,7*	*12,3*	*13,0*	*15,0*
País Basc	*0,8*	*1,9*	*1,1*	*0,2*	*2,0*	*2,7*	*2,3*	*3,0*	*1,6*
Andalusia	*1,4*	*5,5*	*3,4*	*5,5*	*6,1*	*4,3*	*6,9*	*3,5*	*4,0*
País Valencià	*7,3*	*5,1*	*3,1*	*1,1*	*4,5*	*6,5*	*5,0*	*4,7*	*4,6*
Altres	*24,8*	*8,3*	*3,9*	*7,0*	*23,0*	*20,5*	*13,2*	*18,4*	*12,6*
Estrangera	47,4	67,3	75,1	75,9	49,1	51,3	60,3	57,4	62,2
Francesa	*15,4*	*10,6*	*9,4*	*10,8*	*9,8*	*6,8*	*8,7*	*7,9*	*11,1*
Britànica	*5,8*	*8,0*	*11,8*	*7,9*	*16,7*	*17,2*	*14,7*	*7,8*	*8,3*
Italiana	*3,9*	*11,1*	*13,3*	*13,8*	*9,0*	*12,1*	*11,6*	*4,9*	*9,0*
Alemanya	*3,5*	*6,2*	*8,6*	*10,4*	*1,7*	*0,2*	*5,0*	*4,7*	*6,7*
Nord-americana	*8,1*	*8,6*	*7,1*	*4,6*	*3,1*	*8,5*	*7,4*	*10,4*	*8,1*
Japonesa	*0,6*	*4,9*	*4,5*	*2,9*	*0,4*	*0,0*	*0,9*	*1,8*	*2,7*
Altres	*10,1*	*17,9*	*20,4*	*25,5*	*8,4*	*6,5*	*12,0*	*19,9*	*16,3*
Total	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–
Professió de l'enquestat (%)									
Professional liberal	5,0	8,4	1,7	4,9	12,8	12,2	8,7	28,7	8,3
Alt directiu	16,1	9,4	14,5	13,1	15,7	21,7	16,8	11,1	12,2
Quadres intermedis	46,7	8,0	15,0	19,9	0,3	0,2	7,0	8,4	23,2
Empleat	13,5	21,8	12,1	26,2	24,4	34,6	23,1	14,2	20,3
Tècnic superior	1,5	4,0	8,6	6,0	9,0	7,2	11,5	13,3	4,2
Estudiant	3,1	11,2	9,0	3,2	11,0	7,2	4,2	7,6	6,1
Mestressa de casa	2,8	14,2	8,5	7,8	8,3	8,1	6,6	7,6	7,8
Altres	11,3	23,0	30,6	18,9	18,5	8,8	22,1	9,1	17,9
Total	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–

L'escenari d'expansió econòmica en què es mou Occident afavoreix el turisme i, en particular, les àrees o ciutats «sense riscos» que s'han incorporat recentment al circuit internacional massiu, com ara Barcelona.

L'auge del turisme urbà com a forma de lleure als països occidentals ha permès que, en un context de millora del clima econòmic que s'ha consolidat amb el procés de convergència amb Europa, Barcelona hagi resultat beneficiada per l'activitat econòmica que es genera a l'entorn del sector del turisme. En paral·lel a l'increment quantitatiu del nombre de visitants, la ciutat ha anat experimentat una lenta transformació, i ha aparegut una oferta de restauració, de comerços, de serveis, d'espectacles i fins i tot de transport que té com a client estrella el turista. Una transformació que ha estat simultània a la multiplicació de guies i llibres existents sobre Barcelona que pretenen orientar als cada cop més nombrosos visitants per motius turístics.

Certament, després que durant el bienni 1996-97 s'estroncà el creixement dels visitants i, en paral·lel, augmentés el nombre de pernoctacions i l'estada mitjana, actualment sembla haver-se invertit el procés; la sèrie de visitants ha pres el relleu a la de pernoctacions i encapçala el creixement, amb un augment del 9,7 per cent en la primera meitat de l'any. Un augment significatiu que contrasta amb el moderat 1,3 per cent corresponent a les pernoctacions. Aquesta «alternança» dels ritmes de creixement s'explica, en un context d'estabilització de l'estada mitjana a l'entorn de 2,3 nits, per l'elevadíssima ocupació mitjana que es registra durant la major part de l'any, que, cada cop més sovint, es tradueix en una desviació de clients cap a zones de l'entorn de Barcelona per insuficiència d'oferta.

Enquesta d'activitat turística a Barcelona. Sèrie homogènia de visitants (continuació)

	mg-jn 98	jl-ag 98	st-oc 98	nv-ds 98	gn-fb 99	mç-ab 99	mg-jn 99	1997	1998
Motiu de la visita (%)									
Comercial/Negocis/Professionals	30,9	27,6	24,4	40,2	29,0	21,9	26,5	39,5	35,0
Turisme	41,4	65,1	59,0	42,7	41,7	55,3	50,1	39,3	46,5
Fires	0,2	0,4	4,7	3,8	11,1	12,0	4,8	5,1	3,7
Congressos	14,5	3,9	8,5	12,1	8,0	8,0	17,8	5,6	8,6
Etapa viatge	11,7	0,6	3,4	1,3	5,0	1,2	0,0	3,0	5,3
Motius familiars i acompanyants	0,3	1,4	0,0	0,0	0,9	0,2	0,0	4,5	0,6
Altres	1,0	1,0	0,0	0,0	4,3	1,4	0,8	3,0	0,3
Total	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–
Raons d'elecció de Barcelona* (%)									
Coneixement previ	23,2	17,8	19,2	15,4	16,0	12,1	14,4	20,9	20,9
Per recomanació	18,0	33,3	40,0	49,8	38,6	46,4	37,0	13,9	33,2
Motius familiars i acompanyants	10,0	23,2	8,8	5,9	1,0	0,0	0,0	11,3	10,8
Etapa viatge	23,8	13,8	15,9	7,9	16,8	18,2	16,7	18,1	17,6
Informació (fulletó...)	1,4	5,7	9,4	15,5	9,8	16,6	6,3	6,2	6,7
Recomanació agència viatges	10,3	1,7	5,2	3,1	4,6	0,4	2,3	2,7	4,1
Altres	13,3	4,5	1,5	2,4	13,2	6,3	23,3	26,9	6,7
Total	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–
Repetitivitat de la visita (%)									
No cap vegada	13,3	48,6	61,9	63,3	43,3	49,0	55,6	23,4	39,2
Una vegada o més	86,7	51,4	38,1	36,7	56,7	51,0	44,4	76,6	60,8
Total	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–
Mitjà de transport utilitzat (%)									
Avió	58,6	62,7	70,4	78,0	52,5	47,7	65,0	66,6	71,1
Vehicle propi	13,0	24,4	21,3	16,5	35,5	31,9	15,8	18,8	17,2
Autocar/Autobús	7,1	3,8	0,8	0,1	9,0	10,3	5,6	4,7	3,0
Tren	21,4	7,8	7,2	5,3	2,3	6,7	9,2	8,9	8,2
Altres	0,0	1,3	0,3	0,1	0,7	3,4	4,4	1,0	0,5
Total	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–

* Hom ha enquestat només els visitants per motius de turisme i d'etapa de viatge.

Les tensions que deriven d'aquesta situació d'escassetat de places ha generat un gran interès entre els grans operadors nacionals i internacionals, pels quals Barcelona és una excel·lent oportunitat per expandir el seu negoci. L'ampliació de l'oferta prevista pels propers anys contempla la creació d'uns vint nous establiments en cinc anys, entre els quals hi haurà el del World Trade Center, el de Diagonal Mar o el de la nova bocana del port. La inversió prevista és, aproximadament, d'uns cinquanta mil milions de pessetes.

Tots els segments de l'oferta hotelera es troben al límit de la plena ocupació cada cop durant períodes més llargs de l'any.

Si comparem la primavera del 1999 amb la de l'any anterior, els nivells mitjans d'ocupació s'han tornat a elevar: una mitjana de tres punts en termes de places i de dos en termes d'habitacions. Uns creixements molt importants donats els nivells en què estan situats i que suggereixen que en la temporada estival es tornaran a trencar uns rècords que, com es veu, no triguen gaire a resultar obsolets.

En termes d'ocupació, pràcticament no hi ha diferències entre categories hoteleres: totes es troben a prop dels límits superiors. A banda que els turistes s'allotgen majoritàriament en establiments de tres i quatre estrelles —ho fa un 76 per cent, una proporció molt semblant a la que correspon a aquestes categories en la distribució de places totals existents—, l'augment de l'activitat derivat del creixent atractiu de Barcelona en el món del turisme urbà s'ha produït de forma força igualitària. D'altres formes d'allotjament —per la banda alta, els creuers de luxe, i per la baixa, els hostals i albergs— presenten també perfils molt expansius i uns nivells d'activitat desconeguts en la dècada passada.

En certa forma, això demostra que Barcelona resulta atractiva com a destinació turística per a gent de diverses edats, perfils i condicions sòcio-econòmiques. Si hom considera que el perfil del visitant que es presenta en els quadres adjunts només inclou els visitants que s'allotgen en hotels, hom constata que s'enriquiria molt més si s'afegissin totes les possibles formes d'allotjament per visitants que coexisteixen en una ciutat. Amb les dades disponibles, el perfil resultat respon al model d'una persona estrangera, entre jove i madura, que ve de visita turística i que tria l'avió com a forma de desplaçament. Un perfil lleugerament diferent del que predominava quan el motiu professional i de negocis prevalia sobre el turístic.

Enquesta d'activitat turística a Barcelona. Sèrie homogènia de visitants (continuació)

	mg-jn 98	jl-ag 98	st-oc 98	nv-ds 98	gn-fb 99	mç-ab 99	mg-jn 99	1997	1998
Durada de l'estada mitjana a la ciutat									
Dies	2,9	3,0	3,6	3,2	2,4	3,1	3,0	3,1	3,3
Nits	2,3	2,3	2,7	2,4	2,0	2,6	2,3	2,5	2,5
Acompanyat per (%)									
Sol	10,3	25,9	31,2	38,1	28,6	18,2	32,0	26,0	23,8
Amic/companys	49,6	20,5	18,5	17,8	28,6	22,8	19,3	35,8	33,7
Amb la família	32,0	50,8	47,3	42,2	39,5	58,1	46,1	34,9	38,4
Amb fills	*11,9*	*13,8*	*9,4*	*8,1*	*2,0*	*7,9*	*4,2*	*10,6*	*9,0*
Sense fills	*20,1*	*37,0*	*37,9*	*34,1*	*37,5*	*50,5*	*41,9*	*24,3*	*29,4*
Grup organitzat	8,1	2,8	0,5	0,3	2,8	0,6	0,4	3,0	3,3
Altres	0,0	0,0	2,5	1,6	0,5	0,3	2,2	0,3	0,8
Total	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–
Distribució de la despesa extrahotelera (%)									
Menjar/beguda	50,0	54,0	50,0	52,0	52,0	70,0	60,0	61,0	55,0
Compres	5,0	16,0	12,0	8,0	8,0	12,0	12,0	11,0	11,0
Entreteniment	8,0	11,0	11,0	8,0	8,0	13,0	10,0	14,0	10,0
Transport intern	10,0	16,0	22,0	28,0	28,0	5,0	16,0	13,0	19,0
Altres	27,0	3,0	4,0	4,0	4,0	0,0	2,0	0,0	5,0
Total	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–
Valoració dels enquestats sobre els següents punts (Mitjana, sobre la base d'una valoració de l'1 al 10)									
Oferta arquitectònica	8,2	8,9	9,0	9,0	9,0	7,3	8,5	8,3	8,9
Oferta cultural	7,8	8,8	8,8	8,8	8,8	7,3	8,4	8,0	8,6
Entreteniment	7,4	8,5	8,2	8,3	8,3	7,3	8,0	8,0	8,2
Caràcter/amabilitat dels ciutadans	7,4	7,6	6,9	6,8	6,8	7,3	6,8	7,7	7,4
Accessos	6,8	8,0	7,4	6,8	6,8	7,3	6,9	7,7	7,4
Transport públic	7,4	7,8	7,2	6,9	6,9	7,2	6,7	7,8	7,6
Nivell d'informació	7,1	7,8	7,3	7,0	7,0	7,3	7,0	7,2	7,6
Seguretat ciutadana	7,5	7,2	6,6	6,6	6,6	7,0	6,2	6,9	7,3
Contaminació atmosfèrica	5,7	5,9	5,4	5,4	5,4	6,8	5,7	5,8	5,9
Sorolls	5,7	6,2	6,0	5,7	5,7	6,9	5,8	5,9	6,1
Neteja general de la ciutat	6,0	6,1	5,5	5,4	5,4	6,8	5,9	6,0	6,2
Relació qualitat/preu oferta restauració	7,7	8,0	7,6	7,3	7,3	7,3	7,3	7,6	7,8
Relació qualitat/preu oferta hotelera	8,0	8,0	7,7	7,4	7,4	7,3	7,2	7,4	7,8
Relació qualitat/preu oferta comercial	7,6	7,8	7,5	7,5	7,5	7,3	7,2	7,6	7,6

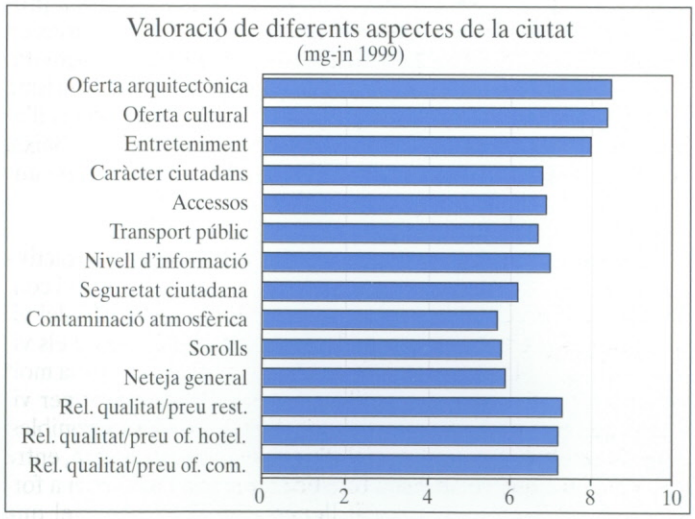

Com se sap, la progressiva afluència de turistes en els darrers anys ha desplaçat els visitants per motius professionals i de negocis, i no sols en un sentit figurat. En paral·lel a l'augment de pes relatiu i absolut dels turistes en la distribució de visitants, les taxes d'ocupació s'han enlairat fins a assolir els nivells de pràctica saturació a què al·ludíem anteriorment. En aquest context, molts dels visitants per negocis i fires s'han vist abocats a buscar allotjament a zones a l'entorn de Barcelona o més properes al lloc de destí de les seves activitats. Cal considerar que, si poden triar, molts establiments hotelers prefereixen assegurar-se una contractació anual amb tour operadors turístics que garanteixen períodes més dilatats d'ocupació. És una opció amb rendiments immediats però de difícil justificació com a aposta de futur; en un sector com el turístic on les modes i els factors d'atracció poden resultar més o menys volàtils convé garantir a les infraestructures d'acollida dels visitants una afluència constant lligada a la pròpia dinàmica econòmica de la ciutat.

V. Construcció i mercat immobiliari

Consum aparent de ciment

	Província de Barcelona		Catalunya	
	Tones	Núm. índex*	Tones	Núm. índex*
1990	2.613.640	100,–	3.793.304	100,–
1991	2.532.335	96,9	3.652.683	96,3
1992	2.502.844	95,8	3.745.209	98,7
1993	2.145.106	82,1	3.143.324	82,9
1994	2.171.980	83,1	3.202.300	84,4
1995	2.198.691	84,1	3.434.545	90,5
1996	2.039.171	78,0	3.306.759	87,2
1997	2.331.280	89,2	3.650.359	96,2
1998	2.691.974		4.249.189	
1r. tr.	638.613	95,4	1.030.253	102,9
2n. tr.	694.754	98,9	1.095.645	106,4
3r. tr.	658.396	100,6	1.036.858	108,9
4t. tr.	700.211	103,0	1.086.433	112,0
1999				
1r. tr.	729.371	106,5	1.138.935	114,9
2n. tr.	769.371	109,4	1.224.883	118,3

Nota: Les dades dels darrers dotze mesos són provisionals.
* Números índex de l'acumulat dels darrers dotze mesos.
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per Oficemen.

Variació (%)	prov. Barcelona	Catalunya
2n. tr. 1999/2n. tr. 1998	10,8	11,8
1r. sem. 1999/1r. sem. 1998	12,4	11,2
1998/1997	15,5	16,4
1997/1996	14,3	10,4

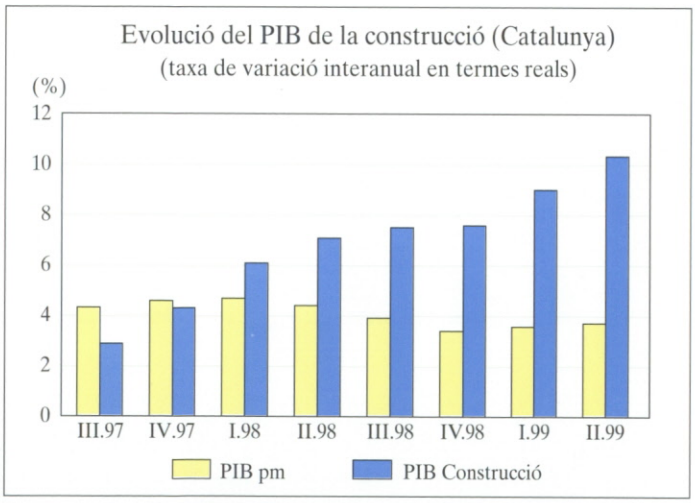

Font: Institut d'Estadística de Catalunya.

El sector de la construcció, aliè a la moderació del creixement que afecta la resta de sectors, accelera l'extraordinària tendència alcista que el caracteritza des de la segona meitat del 1997.

Dos són els elements destacables en l'evolució recent d'aquesta branca d'activitat a Catalunya. D'una banda, amb el segon trimestre d'enguany ja són sis de seguits amb taxes de creixement superiors a la del conjunt de l'economia. De l'altra, i com a conseqüència d'una acceleració del ritme de creixement, els valors assolits durant el segon trimestre resulten extraordinàriament elevats, amb uns augments del PIB sectorial que se situen en un 10,3 per cent a Catalunya i en un 11,4 a Espanya. Uns valors que tripliquen els corresponents al conjunt de l'activitat econòmica.

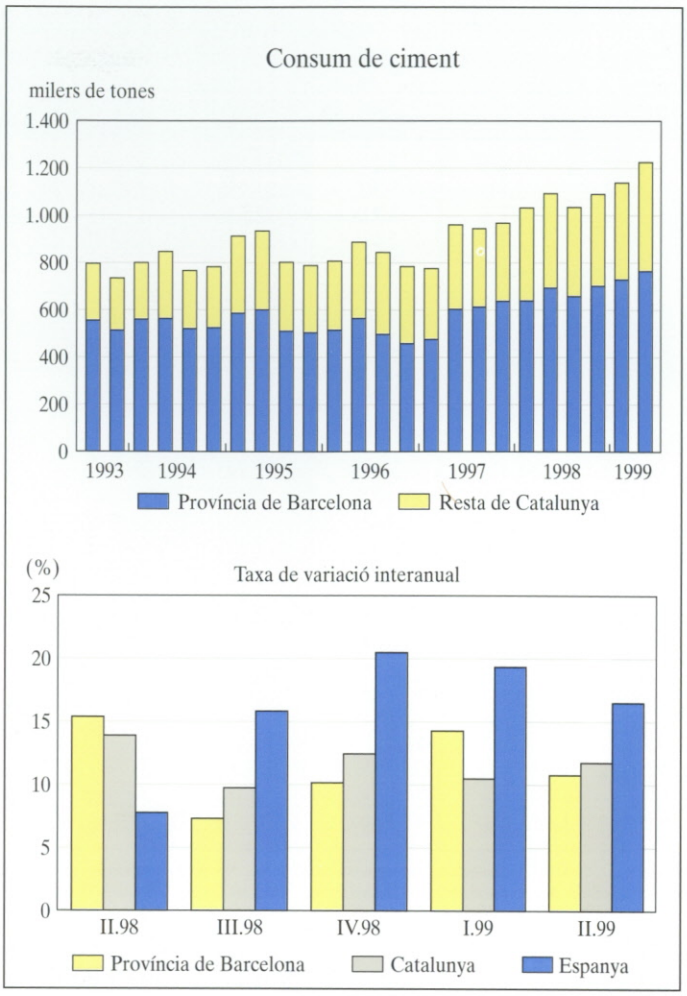

El dinamisme de la inversió ha contribuït notablement al creixement de la demanda interna, actual motor del creixement econòmic. El perfil expansiu de la inversió en construcció es recolza en la cada cop més clara recuperació de l'obra civil que, en termes de valor dels treballs licitats, ha crescut a Catalunya un 30,4 per cent en els primers cinc mesos d'enguany. Per la seva banda, la licitació en edificació ha cedit part de l'impuls que l'ha caracteritzat en el darrer bienni, i presenta una davallada del 4,5 per cent en els primers cinc mesos de l'any.

La construcció residencial continua, al seu torn, mostrant plena vitalitat, impulsada per una demanda forta que per ara no sembla acusar ni els augments de preus de venda ni el lleu repunt dels tipus d'interès. Tot i la incertesa sobre la durada de l'actual etapa d'auge immobiliari —caracteritzada, entre altres elements, pel creixement de la construcció residencial, del nombre de transaccions i dels preus de venda—, i sobre els desequilibris que poden derivar d'una situació d'excés d'oferta o de tensions alcistes dels preus, el cert és que els indicadors d'ocupació sectorial o de consum d'inputs revelen un fort dinamisme; en concret, el consum de ciment augmenta d'entre un 10,8 a la província de Barcelona i un 16,5 per cent a Espanya. Alhora, la situació del mercat laboral en aquest sector mostra una evolució molt positiva, tant per la progressiva reducció de l'atur sectorial com per la creació de nova ocupació.

Construcció d'habitatges

Període	Barcelona		Resta RMB		Regió Metropolitana		Resta Catalunya		Catalunya	
	Iniciats	Acabats	Iniciats	Acabats	Iniciats	Acabats	Iniciats	Acabats	Iniciats	Acabats
1987	3.828	3.146	17.120	12.663	20.948	15.809	26.875	19.618	47.823	35.427
1988	3.480	3.302	21.756	13.221	25.236	16.523	35.632	19.214	60.868	35.737
1989	4.720	3.218	22.532	17.373	27.252	20.591	36.398	25.010	63.650	45.601
1990	2.724	2.431	14.841	15.988	17.565	18.419	19.797	24.105	37.362	42.524
1991	2.157	2.503	14.725	14.403	16.882	16.906	16.468	20.488	33.350	37.394
1992	2.819	4.103	15.217	12.189	18.036	16.292	16.265	14.688	34.301	30.980
1993	2.336	2.708	18.953	15.114	21.289	17.822	14.678	15.857	35.967	33.679
1994	2.756	2.130	22.876	16.720	25.632	18.850	16.810	13.964	42.442	32.814
1995	3.109	2.641	22.161	19.299	25.270	21.940	17.926	14.607	43.196	36.547
1996	4.088	2.540	25.580	22.316	29.668	24.856	17.179	14.956	46.847	39.812
1997	5.314	3.740	32.445	21.817	37.759	25.557	20.542	14.933	58.301	40.490
1r. tr.	940	758	7.452	4.847	8.392	5.605	4.185	3.062	12.577	8.667
2n. tr.	855	1.431	8.003	6.687	8.858	8.118	4.880	4.089	13.738	12.207
3r. tr.	945	589	7.584	4.212	8.529	4.801	4.788	4.197	13.317	8.998
4t. tr.	2.574	962	9.406	6.071	11.980	7.033	6.689	3.585	18.669	10.618
1998	6.458	3.918	36.280	25.711	42.738	29.629	29.038	17.820	71.776	47.449
1r. tr.	1.181	686	9.185	5.530	10.366	6.216	5.994	3.892	16.360	10.108
2n. tr.	1.490	1.190	8.569	7.046	10.059	8.236	7.541	4.551	17.600	12.787
3r. tr.	2.263	827	10.233	5.887	12.496	6.714	8.387	4.143	20.883	10.857
4t. tr.	1.524	1.215	8.293	7.248	9.817	8.463	7.116	5.234	16.933	13.697
1999										
1r. tr.	2.054	1.154	8.614	5.913	10.668	7.067	9.636	3.901	20.304	10.968
2n tr.	1.616	2.093	9.494	10.898	11.110	12.991	11.458	6.821	22.568	19.812

Notes: fins a 1994 les dades inclouen reformes i ampliacions. No es comptabilitzen els habitatges públics en la seva totalitat.
Font: Explotació dels visats d'obra residencial i dels certificats finals d'obra dels Col·legis d'Aparelladors de Catalunya. Direcció General d'Actuacions Concertades, Arquitectura i Habitatge. Generalitat de Catalunya. Elaboració pròpia.

Variació (%)	Barcelona		Resta RMB	
	Iniciats	Acabats	Iniciats	Acabats
2n. tr. 1999/2n. tr. 1998	8,5	75,9	10,8	54,7
1r. sem. 1999/1r. sem. 1998	37,4	73,1	2,0	33,7
1998/1997	21,5	4,8	11,8	17,8
1997/1996	30,0	47,2	26,8	–2,2

L'intens creixement acumulat durant la segona meitat de la dècada fa que la construcció residencial assoleixi màxims històrics.

Les dades corresponents als habitatges iniciats i acabats durant la primera meitat de l'any confirmen que la fase d'intens creixement que viu la construcció residencial és encara lluny de concloure. La forta pressió de la demanda continua provocant un gran dinamisme al mercat i, malgrat els elevats estocs d'habitatges nous recentment incorporats al mercat, els promotors i constructors mantenen la confiança en la capacitat d'absorció de la nova oferta residencial. Una oferta que assoleix xifres rècord i que, tant a Barcelona, com a la regió metropolitana i a Catalunya supera quantitativament, en el que va d'any, les respectives dotacions anuals de començaments dels noranta.

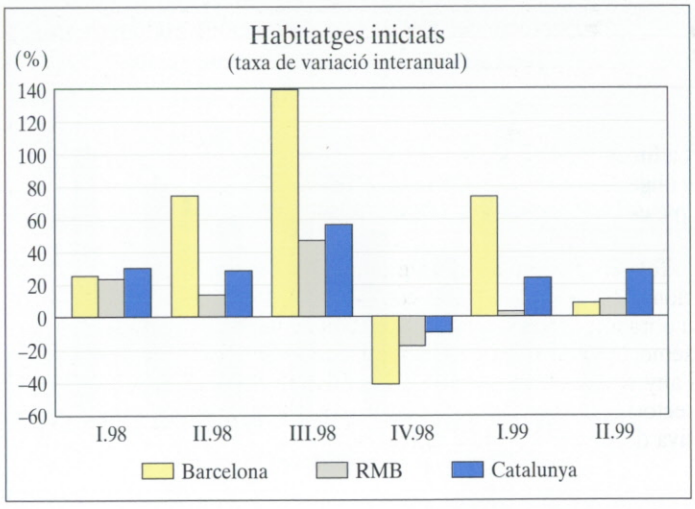

Si bé les xifres dels visats del Col·legi d'Aparelladors del segon trimestre d'enguany mostren un alentiment del ritme de creixement en relació amb el registrat el trimestre anterior, els volums d'obra iniciada a Barcelona i a la regió metropolitana se situen entre els més elevats de la sèrie disponible. Per al conjunt de Catalunya és l'aportació trimestral més alta de la història recent, un fet gens estrany si hom té present que per vuitè trimestre consecutiu —si s'exceptua el quart del 1998— es concatena un creixement superior al vint per cent.

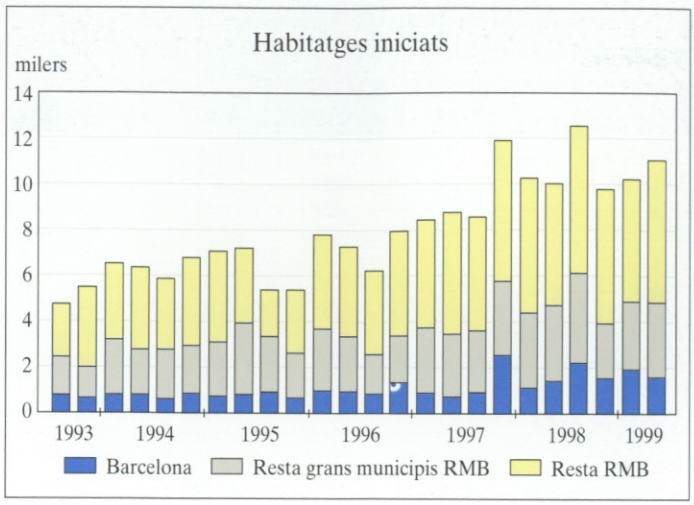

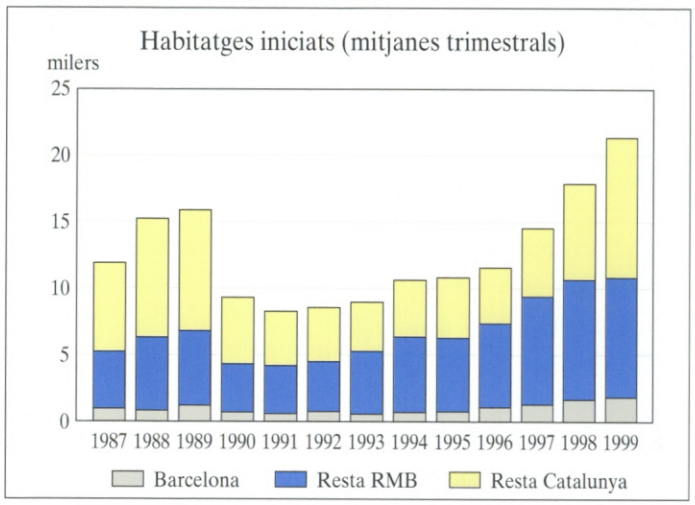

La fortalesa de la demanda continua animant els constructors a augmentar la nova oferta residencial, si bé tot apunta que el 1999 culminarà la fase ascendent del cicle.

Tots els indicadors apunten que el 1999 serà un exercici excepcional per al sector de la construcció, tant pels enormes volums d'obra iniciada com per la importància de la seva aportació al creixement general de l'economia. De moment, les primeres xifres de l'any revelen una acceleració del ritme de creixement del VAB sectorial, en haver-se afegit l'obra pública a la trajectòria expansiva de la construcció residencial.

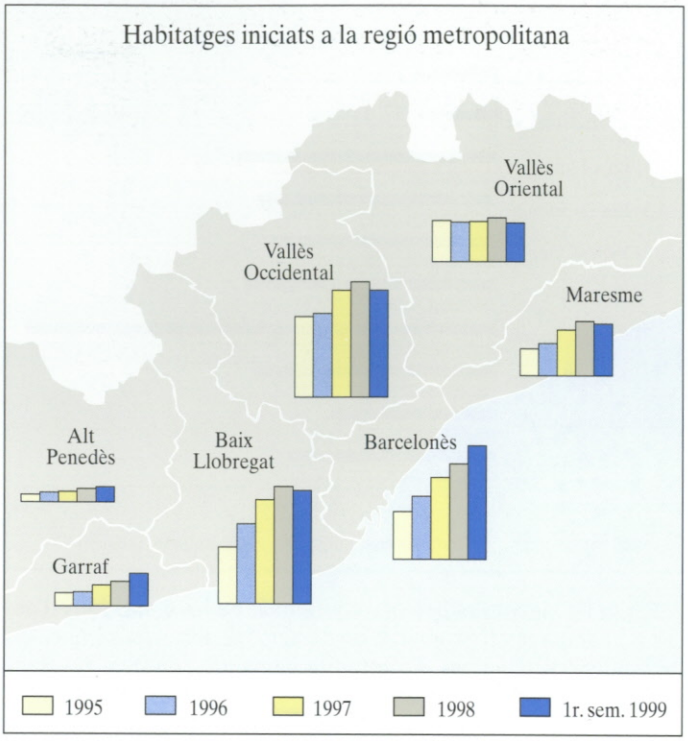

Nota: les dades de 1995 a 1998 són mitjanes trimestrals.

Les xifres rècord de producció de nous habitatges a les que ens hem habituat amaguen un important procés d'adaptació del sector, que ha eixamplat la seva capacitat productiva davant l'extraordinari impuls de la demanda. Dos bons exponents d'aquesta adaptació són el fort creixement de la inversió que s'ha registrat en els primers mesos de l'any i la insistència dels empresaris del sector en destacar la insuficiència de mà d'obra especialitzada.

Sembla que hi ha consens entre els experts que el 1999 serà un any de culminació de la fase expansiva del subsector residencial, a partir del qual s'iniciarà una etapa d'alentiment de la producció que vindrà marcada per la capacitat de la demanda per continuar absorbint la ingent producció en curs. De fet, les dades del Col·legi d'Arquitectes anuncien ja a nivell provincial una propera reducció de la producció.

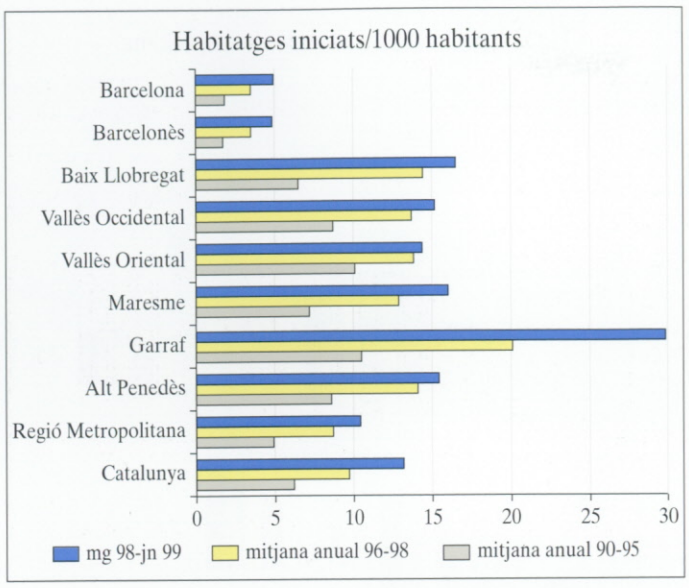

Per ara, i malgrat el lleu empitjorament de les condicions d'accés a l'habitatge en propietat per l'augment dels preus i el canvi de tendència dels tipus d'interès, la demanda continua revelant una enorme fermesa, tal com indiquen les xifres de transaccions registrades i d'hipoteques constituïdes. La millora de la situació del mercat laboral i de les expectatives d'augment de les rendes familiars impulsen aquest vigor de la demanda que, en una proporció molt elevada, està constituïda per famílies que accedeixen a un primer habitatge en propietat o que canvien a un de millor.

Tanmateix, a la demanda tradicional que prové de contingents demogràfics —de les noves cohorts que s'incorporen a la vida adulta i de les que romanen latents fins que les condicions econòmico-financeres els hi són favorables—, cal afegir una demanda que per altres condicionants de caire econòmic —baixa rendibilitat dels actius financers de renda fixa, propera desaparició de la pesseta, favorable tractament fiscal a l'adquisició d'habitatge habitual, sanejada situació financera de les empreses, etc— també s'orienta a la inversió residencial.

Es consolida l'aportació de les àrees turístiques al creixement de la construcció residencial, dominat en els darrers anys per la forta expansió a les zones urbanes.

L'anàlisi dels visats del Col·legi d'Aparelladors per àmbits territorials mostra que la tònica ascendent és generalitzada, si bé els creixements no són homogenis. Durant el segon trimestre de l'any, 27 de les 41 comarques catalanes han registrat un creixement del nombre d'iniciats en relació amb un any enrere. En conjunt, aquestes comarques que manifesten un comportament expansiu concentren el 86,6 per cent dels habitatges iniciats en el trimestre.

Habitatges iniciats als municipis de més de 50.000 habitants de la RMB

	4t. tr. 1998	1998	Variació (%)[1]
Barcelona	1.616	6.458	20,5
l'Hospitalet de Llobregat	258	522	73,8
Badalona	228	1.031	–16,7
Sabadell	648	2.217	11,4
Terrassa	412	2.653	–5,1
Santa Coloma de Gramenet	89	298	37,6
Mataró	289	1.188	–13,1
Cornellà de Llobregat	137	348	–47,3
Sant Boi de Llobregat	143	563	6,0
el Prat de Llobregat	33	499	–28,4
Rubí	296	989	–26,7
Viladecans	561	1.456	81,8
Granollers	112	655	–23,0
Cerdanyola del Vallès	47	522	20,8
Total municipis >50.000	**4.869**	**19.399**	**6,6**
Total RMB	**11.110**	**42.738**	**7,7**
Total Catalunya	**22.568**	**71.776**	**22,4**

1. Variació interanual dels darrers dotze mesos.
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per l'Institut d'Estadística de Catalunya i la Direcció General d'Actuacions Concertades, Arquitectura i Habitatge.

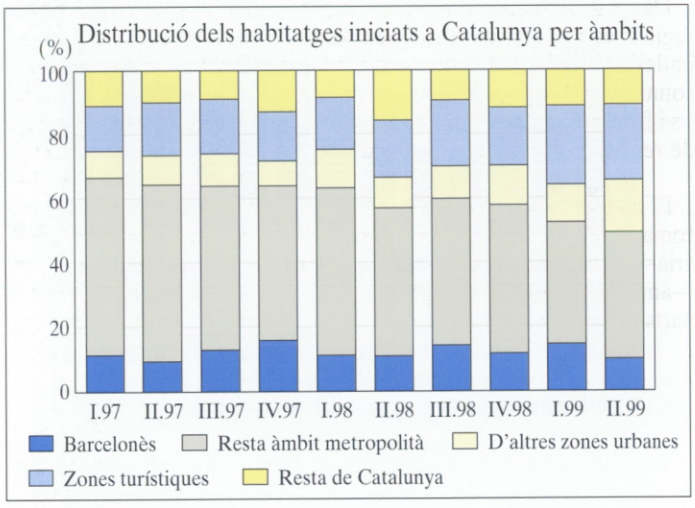

L'àmbit metropolità continua creixent a un ritme força elevat, i les dotacions mitjanes trimestrals ja depassen, de mitjana en els darrers dos anys, les 10.600 unitats. Les comarques més poblades són les que registren unes xifres d'iniciats més elevades —entre el Baix Llobregat, el Barcelonès i el Vallès Occidental sumen més de 8.000 habitatges—; totes tres es mouen en una banda de creixement d'entre el 12 i el 15 per cent en relació amb el mateix trimestre de l'any anterior.

Projectes d'habitatges visats pel Col·legi d'Arquitectes (Província de Barcelona)

Any	1r. trim.	2n. trim.	3r. trim.	4t. trim.	Total
1989	7.835	11.753	6.280	7.074	32.942
1990	6.104	5.482	5.059	3.844	20.489
1991	5.521	5.558	4.728	5.763	21.570
1992	5.652	6.150	5.936	4.130	21.868
1993	4.959	6.826	4.803	6.142	22.730
1994	6.337	7.329	6.970	7.108	27.744
1995	7.547	6.801	10.154	6.382	30.884
1996	9.099	9.066	7.780	8.813	34.758
1997	10.894	11.518	10.238	13.205	45.855
1998	19.164	7.558	8.671	10.404	45.797
1999	9.941	4.270			

Font: Col·legi d'Arquitectes de Catalunya. Elaboració pròpia.

Variació (%)	Total	Lliures	Protecció oficial
2n. tr. 1999/2n. tr. 1998	–43,5	–45,6	–18,6
1r. sem. 1999/1r. sem. 1998	–46,8	–48,2	–10,2
1998/1997	–0,1	4,7	–52,3
1997/1996	31,9	39,6	62,5

Deixant de banda Barcelona, d'entre els grans municipis de la regió metropolitana, destaquen per l'elevada xifra d'iniciats Sabadell i Viladecans, dues ciutats força diferents que tenen en comú estar situades al mig de grans eixos de comunicacions viaris i ferroviaris i haver experimentat recentment grans operacions de renovació del seu teixit urbanístic.

El conjunt d'àrees urbanes de Catalunya —que engloba les set comarques metropolitanes més el Tarragonès, el Gironès i el Segrià— reprèn durant el segon trimestre el fort ritme de creixement —amb un augment del 26 per cent—, i ja suma dues terceres parts del conjunt d'habitatges iniciats a Catalunya.

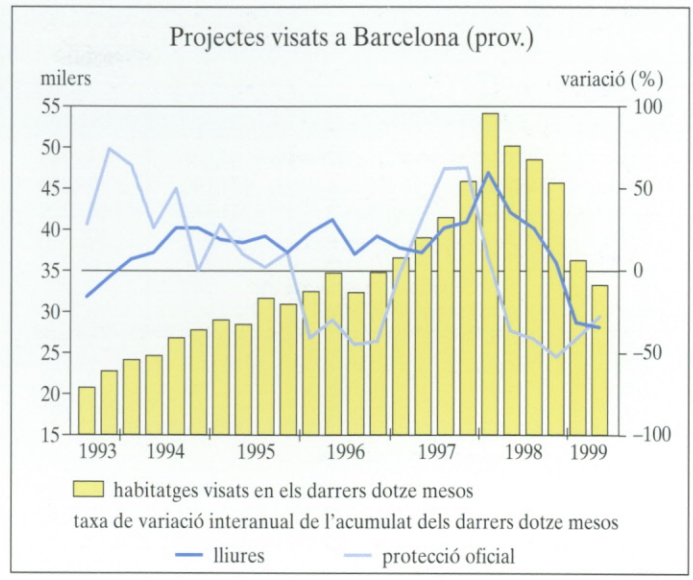

El renovat atractiu de les residències turístiques com a opció inversora, que guanya en intensitat trimestre rera trimestre, s'ha convertit en un dels trets més destacables de la present fase del cicle expansiu. Després de gairebé tota una dècada de pràctica concentració de la construcció residencial a les àrees urbanes —estimulada en un primer moment pels Plans de l'habitatge i posteriorment pels ajuts fiscals i l'evolució dels tipus d'interès—, en els darrers dos anys s'està registrant una intensa activitat edificatòria en àrees costeres i de muntanya. El creixent protagonisme d'aquest tipus d'edificació —durant el segon trimestre ha representat el 23,2 per cent del conjunt d'habitatges iniciats a Catalunya, vuit punts més que dos anys enrera— s'explica per les favorables condicions que reuneix com a destinatària d'uns fluxos inversors que contemplen la disminució constant del rendiment d'altre tipus d'actius.

Sostre previst a les llicències d'obres aprovades (m^2)

	Sostre nou							Reforma i Ampliació	Total[2]
	Residencial	Aparcament	L. comercials	Oficines	Equip. i hotels	Indúst. i altres	Total nou[1]		
1988	275.752	210.327	59.141	56.149	32.542	47.953	681.864	140.903	822.767
1989	480.800	403.524	174.196	79.260	59.436	94.756	1.291.972	114.772	1.406.744
1990	451.787	629.003	241.413	267.339	301.827	111.789	2.003.158	202.625	2.205.783
1991	252.847	435.874	122.016	202.940	127.512	55.567	1.196.756	147.425	1.344.181
1992	192.105	278.695	110.557	86.292	82.541	50.917	801.107	194.087	995.194
1993	286.341	507.874	119.905	105.890	106.016	57.222	1.183.248	375.741	1.558.989
1994	230.622	355.673	70.140	14.975	58.245	30.403	760.058	243.554	1.003.612
1995	337.926	430.047	193.079	11.795	56.219	37.633	1.066.699	304.241	1.370.940
1996	298.914	202.588	86.594	19.358	39.660	16.612	663.726	325.598	1.080.468
1997	555.174	437.184	230.673	22.627	56.765	108.859	1.411.282	325.985	1.737.267
1998	579.302	281.106	102.442	16.277	91.198	73.465	1.143.790	422.608	1.566.398
1r. tr.	93.914	37.299	13.795	2.795	1.242	28.856	177.901	74.031	252.271
2n. tr.	244.182	117.925	53.169	590	15.021	15.077	445.964	79.600	525.784
3r. tr.	94.364	62.306	15.360	262	62.877	11.516	246.685	159.016	405.701
4t. tr.	146.842	63.576	20.118	12.630	12.058	18.016	273.240	109.961	382.642
1999									
1r. tr.	108.402	119.264	21.724	861	39.571	38.182	328.004	80.482	408.486
2n. tr.	157.301	71.405	33.967	1.938	18.326	5.524	288.461	106.791	395.252

1. Fins l'any 1991 inclou el sostre de nova planta dels projectes d'ampliació.
2. A partir de 1996 canvia la classificació per usos i en els diferents epígrafs es comptabilitzen els usos assignats per plantes. El total recull la resta d'usos i per això pot ser superior al sostre nou més el de reforma i ampliació. Les dades dels darrers dotze mesos són provisionals.
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades pel Servei de Control de l'Edificació de l'Ajuntament de Barcelona.

Habitatges i places d'aparcament

	Habitatges			Places d'aparcament
	nous	amp. i reforma	total	
1992	1.815	98	1.913	11.499
1993	2.761	689	3.450	19.609
1994	2.483	349	2.832	14.202
1995	3.978	927	4.905	15.642
1996	3.348	1.053	4.401	6.521
1997	5.795	874	6.669	15.199
1998	6.112	1.297	7.409	10.336
1r. tr.	1.064	268	1.332	1.724
2n. tr.	2.536	246	2.782	3.974
3r. tr.	1.000	325	1.325	2.384
4t. tr.	1.512	458	1.970	2.254
1999				
1r. tr.	1.061	165	1.226	3.558
2n. tr.	1.670	214	1.884	2.397

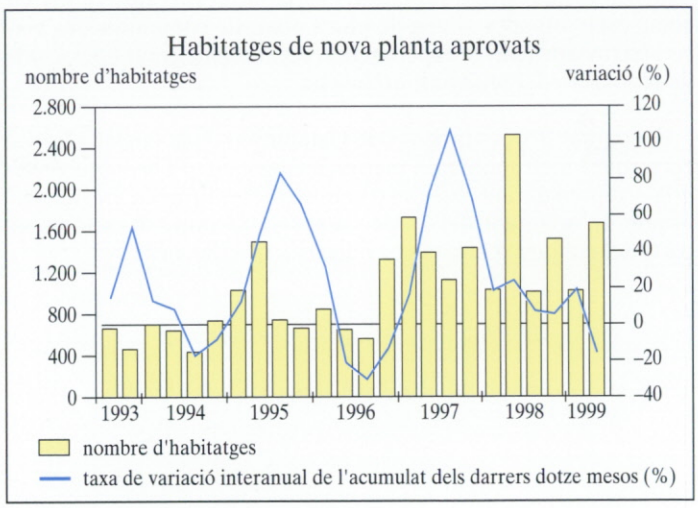

Es mantenen els dos trets més significatius de l'evolució recent de les llicències d'obres: d'una banda, el vigorós creixement de les obres de reforma, i de l'altre, l'absolut predomini de les promocions residencials en el segment d'obra nova.

Les dades del segon trimestre d'enguany mostren una evolució divergent entre el sostre nou i el de reforma i ampliació. Mentre que el segment de nova planta acusa un cert esgotament després dels elevats nivells mitjans assolits i decau en relació amb el mateix trimestre de l'any anterior, el sostre de reforma i rehabilitació continua creixent a bon ritme i ha assolit ja, en termes de mitjana, els cent mil m^2 al trimestre, un trenta per cent més que la mitjana del quadrienni 1994-97.

Previsiblement, aquest comportament expansiu del sostre de reforma es mantindrà en el futur, ateses les excel·lents perspectives que deriven de la necessitat de manteniment i renovació del parc i dels elevats preus del segment de nova planta. És d'esperar, per tant, que es vagi produint un desplaçament estructural en la distribució del sostre total aprovat a les llicències, amb un avanç gradual del pes relatiu del segment de reforma en detriment del de nova planta.

Quant a l'ús previst als nous expedients de llicències aprovats, tant en el segment d'obra nova com en el de reforma i ampliació hi ha un protagonisme absolut de les promocions residencials, en sintonia amb l'extraordinari dinamisme que es registra a l'immobiliari residencial en els darrers anys. El total de llicències aprovades, inclou la construcció de 93 noves promocions residencials amb un total de 1.670 habitatges. Si bé aquesta és una xifra inferior a l'equivalent al mateix període de l'any anterior, és una de les dotacions trimestrals d'habitatges nous més elevades de la dècada, i, probablement, una de les darreres d'aquesta magnitud del present cicle expansiu.

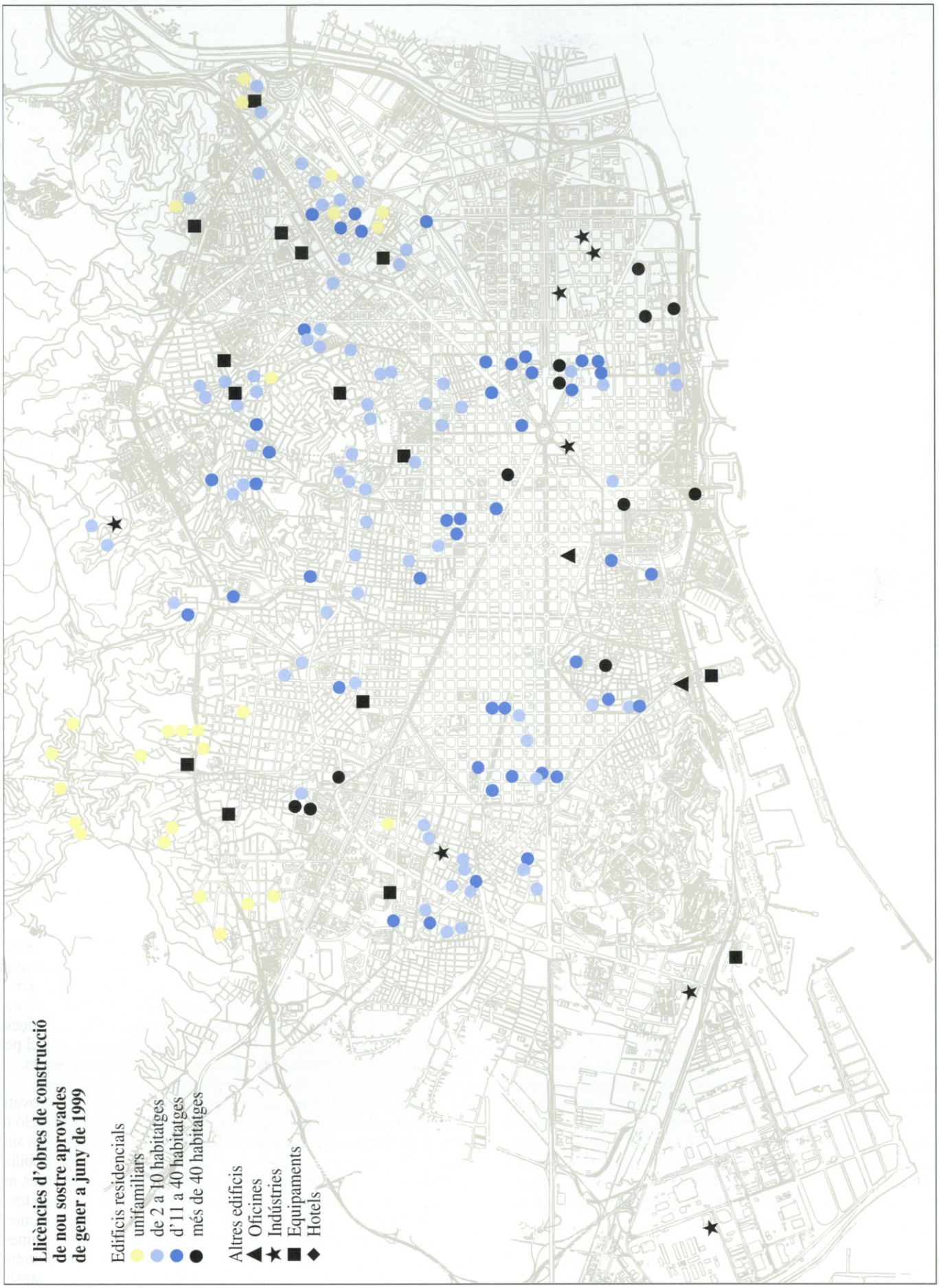

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades pel Servei de Control de l'Edificació de l'Ajuntament de Barcelona.

Preus al mercat immobiliari: habitatges i places d'aparcament

Evolució dels preus al mercat immobiliari residencial

Període	Preu de venda (ptes./m²)				Preu de lloguer (ptes./m²/mes)
	Nova planta	Segona mà			
		Preu d'oferta	Preu transacció	Preu ponderat	
1986	70.852	57.814			315
1987	94.994	79.456			356
1988	141.090	132.815			468
1989	190.543	163.205			653
1990	203.274	195.829			822
1991	213.920	205.465	150.554	169.564	1.005
1992	229.614	214.459	190.107	201.959	1.109
1993	234.238	207.501	184.900	199.701	1.031
1994	233.907	212.757	197.475	208.405	954
1995	243.027	227.409	203.962	215.682	919
1996	238.474	214.826	198.462	210.466	903
1997	240.787	224.982	204.012	215.045	904
1998	255.508	246.440	241.462	245.676	876
1999 1r. sem.	292.900	281.983	278.300	282.680	946

Font: Tecnigrama, Departament d'Estudis Fiscals de l'Ajuntament de Barcelona, Forcadell, A. Jover, Cambra de la Propietat Immobiliària i elaboració pròpia.

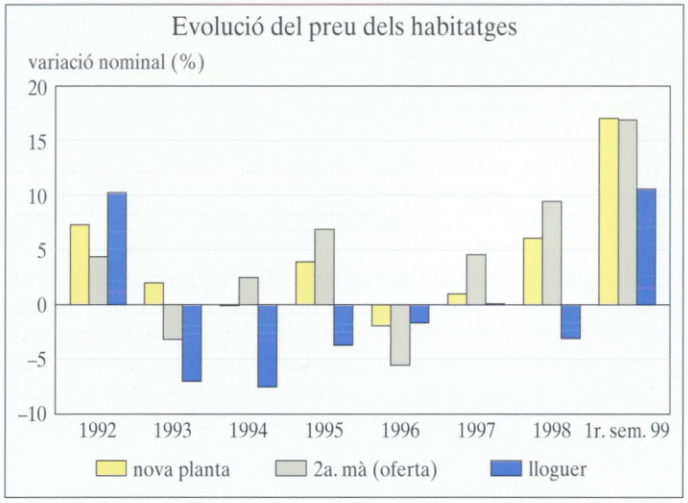

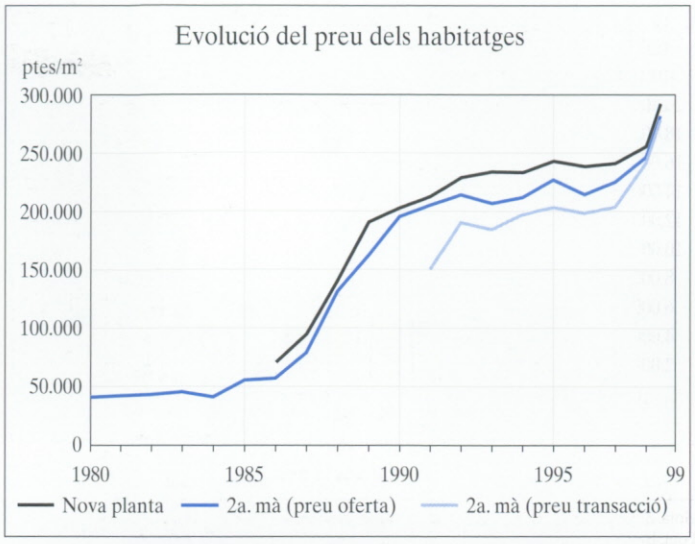

Font: Tecnigrama, Departament d'Estudis Fiscals de l'Ajuntament de Barcelona i Forcadell.

Preu de lloguer dels habitatges a Barcelona

Districte	(ptes./m²/mes)				Nombre de contract. (%)
	1996	1997	1998	1r. sem. 1999	
1. Ciutat Vella	805	807	809	878	10,0
2. L'Eixample	856	876	855	918	26,6
3. Sants-Montjuïc	891	869	855	930	10,7
4. Les Corts	1.101	1.053	1.053	1.105	3,2
5. Sarrià-Sant Gervasi	1.095	1.094	1.041	1.193	9,4
6. Gràcia	905	938	905	934	11,1
7. Horta-Guinardó	888	875	831	900	7,9
8. Nou Barris	1.011	971	826	976	5,7
9. Sant Andreu	887	834	784	841	4,8
10. Sant Martí	878	877	840	890	10,6
Barcelona					100,0
Lloguer/m²	903	904	876	946	
Llog. mitjà contractual	59.496	59.633	58.354	65.515	
Superfície mitjana (m²)	70	70	71	71	

Font: Agustí Jover, DGACAH i Cambra de la Propietat Urbana de Barcelona.

Evolució recent dels preus dels habitatges

Els augments registrats durant el 1998 s'han generalitzat i accentuat durant el primer semestre de l'any, enterrant l'apaivagada evolució dels preus de venda vigent durant la major part de la dècada.

El mercat immobiliari residencial barceloní s'ha mostrat molt actiu al llarg de la primera meitat del 1999. Tal com anunciaven les dades de finals del 1998, i en sintonia amb el que està succeint a la resta de Catalunya i a Espanya, el segment de compravenda d'habitatges està donant mostres d'una activitat gairebé frenètica, tant el nou com el de segona mà, i tant en el terreny dels actors que intervenen directament —oferta i demanda, o productors i destinataris finals—, com d'altres sectors implicats, com el financer, les societats de taxacions o les agències de transaccions.

El repunt a l'alça del 1998 trencà la tendència descendent dels preus en termes reals que s'havia iniciat durant els primers noranta, quan s'assolí un màxim absolut en termes reals resultat dels forts increments reals i nominals de la segona meitat de la dècada anterior. La ruptura de la fase d'esmorteïment s'ha concretat en un augment de preus ràpid, intens i generalitzat que, per la dinàmica d'interrelació existent entre el mercat de primera i de segona mà, s'ha estès amb independència de la qualitat, la localització o l'edat del producte. Un augment, d'altra banda, que cal analitzar amb cura per la important transformació que ha experimentat la mostra analitzada, que relativitza la homogeneïtat dels productes comparats, com es veurà més endavant.

Els augments registrats durant la primera meitat del 1999 oscil·len a l'entorn del 17 per cent, tant en producte nou com de segona mà. Una xifra important, allunyada, però, dels increments assolits durant l'últim boom de preus, i que, per una banda, respon a un canvi de conjuntura, però, per l'altra, recull i compensa l'atonia dels anys precedents. Relativitza força la magnitud d'aquest augment el fet que, en termes reals, els preus al mercat de nova planta se situen a la par dels del bienni 1991-92.

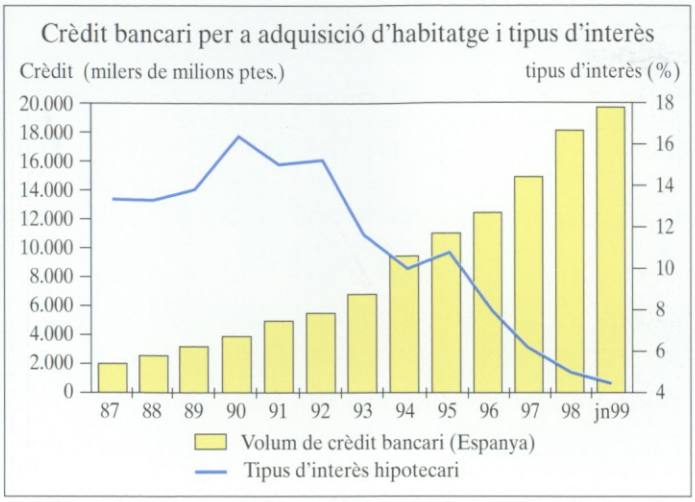

Nota: Saldos a final de període. Tipus d'interès hipotecari del conjunt d'entitats.
Font: Banco de España i elaboració pròpia.

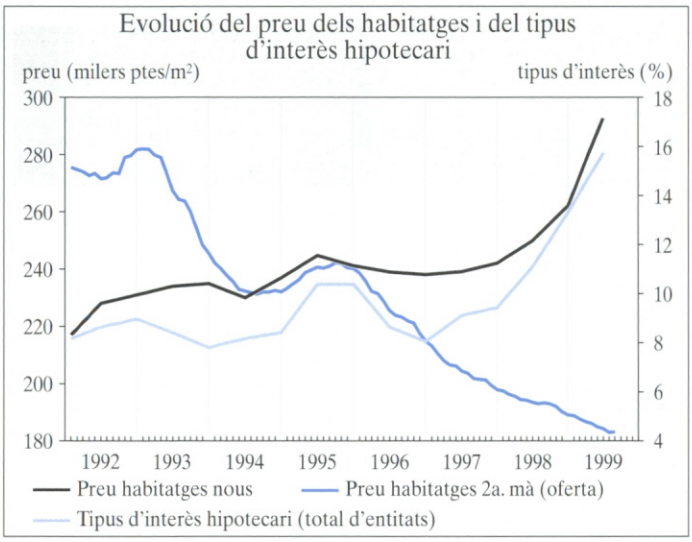

Font: Banco de España, Tecnigrama, Departament d'Estudis Fiscals de l'Ajuntament de Barcelona i elaboració pròpia.

La conjuntura demogràfica, econòmica, financera i fiscal impulsa la demanda d'habitatges. Aquesta embranzida, punt d'arrencada d'un important augment dels preus de venda, ...

El sosteniment d'un ritme de creixement econòmic molt elevat i la favorable evolució del mercat laboral estan provocant una desbordada pressió de la demanda, ja de per si quantiosa per l'existència d'una demanda latent i per la creixent incorporació de les generacions plenes del baby-boom al mercat de treball i al mercat immobiliari. Aquesta situació esdevé el punt de partida de l'escalada alcista dels preus. Si per un cantó la conjuntura econòmica anima la demanda, també s'ha estès una sensació «d'urgència» per part dels compradors, que s'orienta a no desaprofitar unes condicions de finançament, una fiscalitat, uns nivells de preus i, per alguns segments de renda, uns subsidis i subvencions que molt difícilment milloraran a curt termini per a un hipotètic comprador.

Habitatges hipotecats en finques urbanes

	BCN (prov.)	Catalunya	Espanya
Nombre			
1994	69.381	94.434	331.200
1995	60.529	82.560	403.600
1996	67.965	91.853	412.982
1997	83.917	113.387	479.237
1998	76.021	105.626	423.427
1r. tr.	20.142	27.705	111.985
2n. tr.	19.038	26.463	109.030
3r. tr.	18.774	26.050	103.561
4t. tr.	18.067	25.408	98.851
1999			
1r. tr.	20.387	28.251	111.751
2n. tr.	19.669	27.896	120.024
Import mitjà (milions pessetes)			
1994	8,0	7,7	7,4
1995	8,3	7,9	7,4
1996	9,1	8,7	7,9
1997	9,9	9,5	8,5
1998	10,9	10,2	9,2
1r. tr.	10,7	10,1	9,0
2n. tr.	10,5	10,0	9,1
3r. tr.	10,9	10,4	9,3
4t. tr.	11,2	10,6	9,6
1999			
1r. tr.	11,6	10,9	9,8
2n. tr.	11,8	11,1	10,0

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE.

A aquesta demanda cal afegir l'improrrogable afany d'un altre col·lectiu de compradors que ha de realitzar la seva inversió abans de la desaparició de la pesseta. En aquest darrer grup cal incloure també inversors d'altres països europeus, si bé les seves preferències en la cerca de segona residència —la més habitual per part d'estrangers europeus— s'orienten més cap a zones turístiques.

Malgrat l'existència d'una oferta d'habitatge nou a Barcelona relativament àmplia i qualitativament diversa que —teòricament— serviria de contrapunt a la pressió de la demanda i podria frenar l'espiral a l'alça dels preus, està clar que, per ara, una abundància relativa de producte —els habitatges actualment en oferta i els que estan previstos pels propers anys en operacions com Front Marítim o Diagonal Mar—, no és suficient per combatre l'augment dels preus. Bàsicament, perquè la demanda, recolzada en la favorable evolució del preu del diner i de les expectatives d'ocupació, està absorbint amb inusitada rapidesa la major part dels productes que surten a la venda.

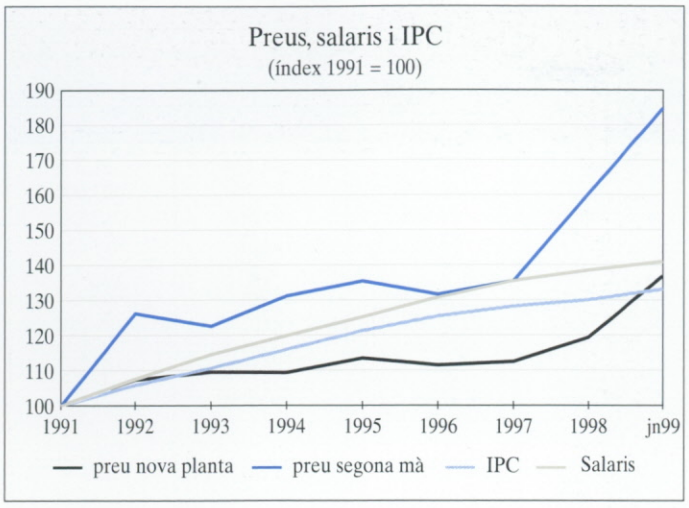

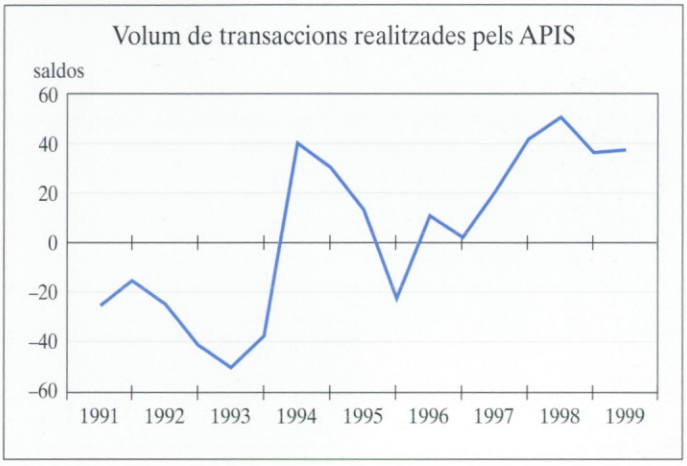

Font: Dades dels APIS facilitades per la DGACAH.

Però, a més, en la formació dels preus hi ha d'altres elements que intervenen, com l'afany o la necessitat d'alguns promotors de compensar la pèrdua de valor en termes reals assumides en anys precedents. Alhora, i amb independència d'aquestes condicions de mercat, en la pròpia formació del preu del producte cal tenir present que, a més del sòl, enguany s'hi ha afegit l'augment de preus d'altres inputs bàsics i de la mà d'obra. Uns augments que s'han d'imputar a la incapacitat d'alguns subsectors de la indústria productora de material de la construcció per satisfer un augment tan important de la demanda dels seus productes i també a la voluntat d'aprofitar una conjuntura per recuperar marges després d'uns anys d'oscil·lacions insignificants.

... es tradueix en un excepcional dinamisme en la contractació de nous préstecs hipotecaris.

En els darrers anys, la taxa d'estalvi financer de les famílies registra una davallada constant, fins a situar-se enguany en els nivells més baixos de la dècada. La causa d'aquest deteriorament de l'estalvi es troba en el notable augment de la inversió en actius físics i en especial en habitatge que s'ha registrat en els darrers anys, motivat bàsicament per unes condicions financeres molt atractives en comparació amb les vigents a començament de la dècada.

Evolució de l'oferta d'habitatges de nova planta[1]

Districte	1994	1995	1996	1997	1998	1999
1. Ciutat Vella	194	131	256	357	323	221
2. L'Eixample	718	754	1.056	1.266	1.935	859
3. Sants-Montjuïc	868	735	852	964	1.279	351
4. Les Corts	276	300	472	466	456	65
5. Sarrià-Sant Gervasi	237	407	509	689	956	429
6. Gràcia	256	220	249	266	305	282
7. Horta-Guinardó	610	593	590	615	398	381
8. Nou Barris	142	173	150	362	388	160
9. Sant Andreu	350	209	337	499	639	593
10. Sant Martí	2.999	2.826	1.093	1.367	2.280	1.052
Barcelona	**6.650**	**6.348**	**5.564**	**6.851**	**8.959**	**4.393**
Habitatges/promoció	**28,3**	**29,1**	**20,5**	**20,6**	**19,8**	**21,7**

[1] Oferta referida al primer semestre de cada any.
Font: Tecnigrama i elaboració pròpia.

Tipologia de les noves promocions (1r. sem. 1999)

Districte	Tipologia de les promocions (%)			Dimensió mitjana (habitatges/promoció)
	Unifam.	Multifam.	Total	
1. Ciutat Vella	0,0	100,0	100,–	17,0
2. L'Eixample	2,0	98,0	100,–	17,2
3. Sants-Montjuïc	6,3	93,8	100,–	21,9
4. Les Corts	37,5	62,5	100,–	8,1
5. Sarrià-Sant Gervasi	33,3	66,7	100,–	28,6
6. Gràcia	10,5	89,5	100,–	14,8
7. Horta-Guinardó	3,2	96,8	100,_	12,3
8. Nou Barris	0,0	100,0	100,_	16,0
9. Sant Andreu	6,7	93,3	100,–	39,5
10. Sant Martí	4,0	96,0	100,–	42,1
Barcelona	**7,4**	**92,6**	**100,–**	**21,7**

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de Tecnigrama.

No sols s'ha registrat una davallada espectacular dels tipus d'interès, sinó que també s'ha produït una flexibilització de les condicions de concessió dels préstecs (s'ha tret rigidesa als límits exigits en la proporció que sobre els ingressos representa la quota mensual a pagar), s'ha ampliat el termini d'amortització dels crèdits i s'ha diversificat l'oferta hipotecària. Tot això ha multiplicat la capacitat de l'accés a l'habitatge per part de les famílies en els darrers anys. Convé ressenyar, no obstant, que en els mesos centrals del 1999 s'està produint un lleu encariment de la contractació de noves hipoteques a conseqüència d'un suau repunt dels tipus d'interès, els quals, malgrat aquest lleu revifament, encara se situen entre els més baixos de la zona de l'euro.

Es confirma, per tant, el que ja s'endevinava en acabar el 1998: el progressiu descens de l'esforç econòmic mensual per fer front a una hipoteca s'ha estroncat momentàniament com a conseqüència del notable i sobtat augment dels preus de venda que ha absorbit totalment l'impacte del darrer tram de descens dels tipus d'interès. Un canvi de tendència que, per ara, es pot minimitzar allargant el període d'amortització del crèdit.

Preu dels habitatges de nova planta (1r. semestre 1999)

Districte	Superfície mitjana (m^2 construïts)	Preu de venda (ptes./m^2)		Preu de venda dels habitatges (milions ptes.)		
		preu mitjà	variació[1] (%)	mínim	mitjà	màxim
1. Ciutat Vella	92,1	258.444	8,9	10,5	23,6	57,0
2. L'Eixample	126,6	312.822	12,6	18,5	40,0	110,0
3. Sants-Montjuïc	105,1	235.037	15,1	14,8	24,4	34,0
4. Les Corts	230,3	432.132	43,7	27,0	116,0	320,0
5. Sarrià-Sant Gervasi	190,9	430.017	10,2	27,0	87,9	380,0
6. Gràcia	113,3	292.414	25,9	14,0	33,0	59,8
7. Horta-Guinardó	119,3	251.456	8,4	14,8	29,3	59,0
8. Nou Barris	99,3	274.849	29,2	8,5	26,8	47,0
9. Sant Andreu	109,0	250.692	17,7	11,9	27,0	42,9
10. Sant Martí	105,6	265.537	23,0	17,9	27,6	55,5
Barcelona	**124,0**	**292.900**	**17,1**	**8,5**	**39,2**	**380,0**

[1] Variació (1r. semestre 1999/1r. semestre 1998).
Font: Tecnigrama i elaboració pròpia.

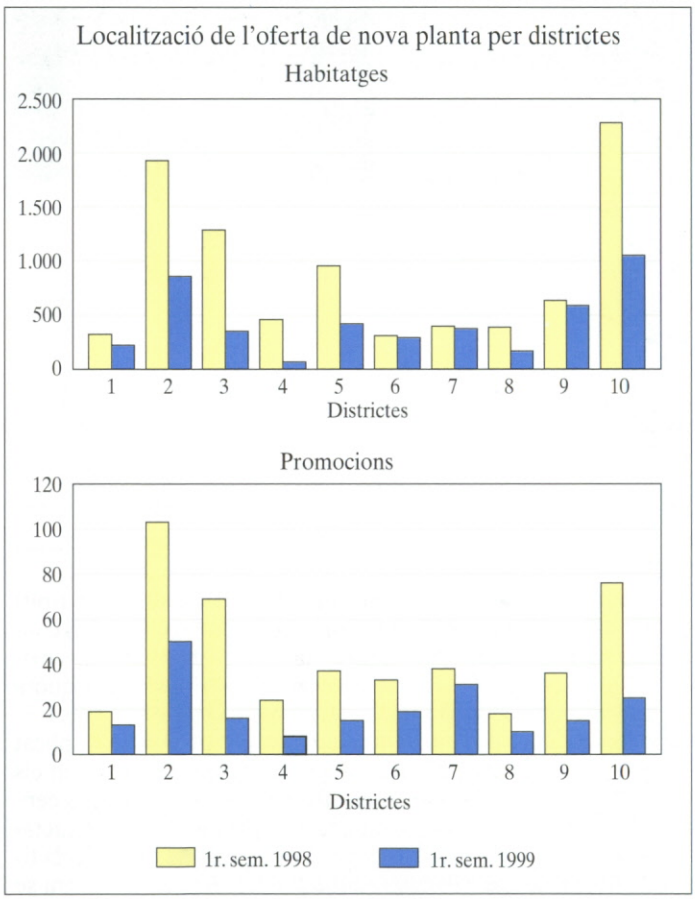

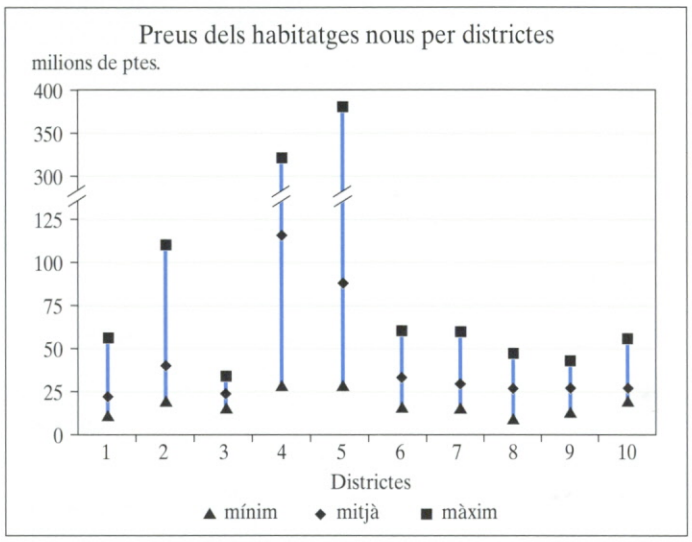

Font: Tecnigrama i elaboració pròpia.

Anàlisi del mercat de nova planta

La reducció de l'oferta —surten de la mostra promocions amb habitatges de la franja baixa de preus— i l'aparició de nombroses promocions unifamiliars d'alt estànding —sobretot a Les Corts i Sarrià-Sant Gervasi— dispara els preus de venda mitjans.

Després d'un seguit d'anys de creixement constant de l'oferta de nous habitatges a Barcelona, les dades del primer semestre de l'any mostren una brusca davallada en relació amb un any enrera, de prop del cinquanta per cent tant en nombre d'habitatges com de promocions. Aquest aparent capgirament de la situació —que no guarda paral·lelisme amb d'altres sèries de producció real, com la d'habitatges iniciats o la de llicències d'obres aprovades presentades anteriorment—, té les seves arrels en un canvi de la mostra analitzada, en part per la velocitat d'absorció de l'oferta més assequible.

Evolució de l'oferta i del preu dels habitatges (1r. semestre 1999)

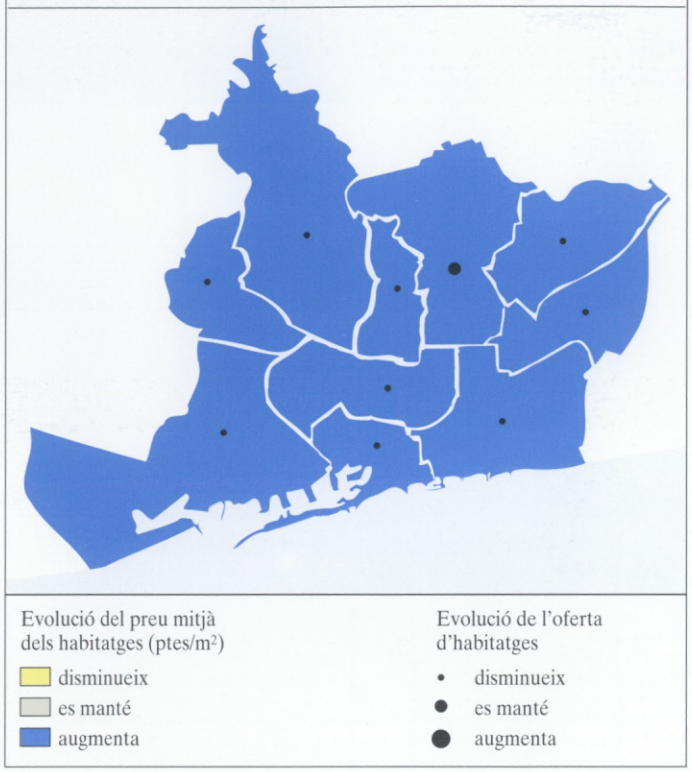

Font: Tecnigrama i elaboració pròpia.

Mitjana de preu i dormitoris per districtes

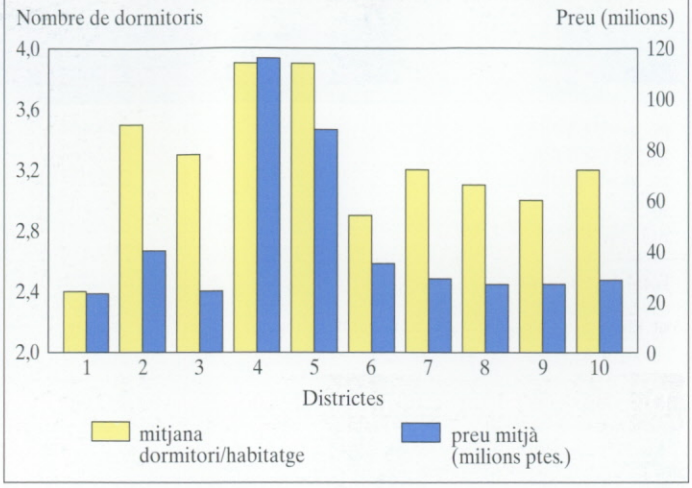

Evolució del preu i de la superfície dels habitatges nous

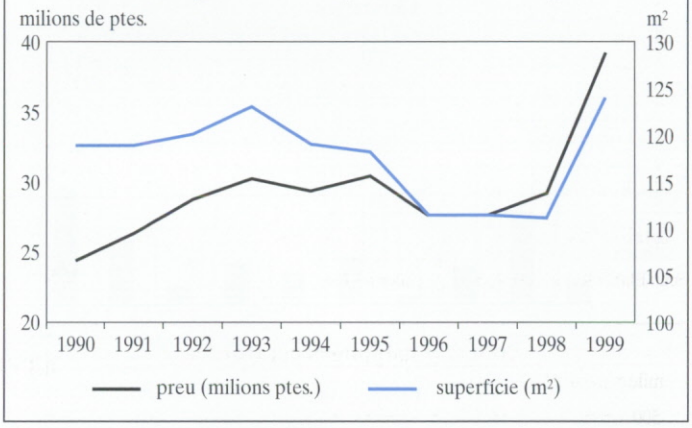

És important recordar que la metodologia utilitzada en la comptabilització de la mostra de l'estudi de mercat que aquí es presenta es basa en un recompte de les promocions en les quals hi ha algun habitatge a la venda. La ingent incorporació de nova oferta en els darrers anys ha fet que quedessin per vendre els romanents menys atractius —plantes baixes, habitatges molt petits, amb soroll o poca llum...— de promocions acabades temps enrera. Uns romanents que han vist revaloritzats sobtadament el seu atractiu arran del notable augment de preus registrat durant els darrers mesos. Absorbits aquests estocs per una demanda que veu com s'esfumen del mercat els productes de la banda baixa de preus —probablement en la frontera del que és assumible per a un segment de compradors—, desapareixen de la mostra les promocions que els contenen. Aquesta operació provoca la important disminució de l'oferta que reflecteixen les dades.

En paral·lel a la disminució quantitativa —que, cal insistir, resulta paradoxal quan a la ciutat es detecta una activitat constructora residencial desenfrenada— s'ha produït una transformació del tipus d'habitatge en oferta. A la ja al·ludida desaparició de molts productes de la franja baixa s'hi afegeix la recent incorporació d'habitatges que arrosseguen a l'alça les mitjanes de la ciutat, en ser força més grans i de preu força més elevat que els existents un any enrera. En altres paraules, els preus pugen, i ho fan de forma generalitzada i rotunda, però això no ha de fer passar per alt que el que s'ha mesurat és una mostra notablement diferent a la que existia un any enrera.

La interpretació de grans tendències a partir de mitjanes del conjunt de la ciutat —per exemple, que el preu de venda mitjà s'ha situat durant el primer semestre del 1999 en 39 milions, deu més que un any enrera—, porta intrínseca una falàcia que enfosqueix d'altres tendències de fons clarament identificables. Els preus es disparen perquè als dos districtes amb els preus més alts i els habitatges més grans de la ciutat, Sarrià-Sant Gervasi i Les Corts, els preus es desboquen: al primer augmenten prop d'un cinquanta per cent i passen de 60,2 a 87,9 milions de pessetes de preu de venda unitari, mentre que al segon es doblen, i passen de 55,6 a 116 milions.

Aquests increments tan extraordinaris són conseqüència de l'aparició de promocions unifamiliars molt singulars en virtut de l'espai i dels serveis de què disposen. És important destacar que, a tots dos districtes, les promocions unifamiliars representen més d'un terç del total de l'oferta. Globalment, aquestes promocions tenen un preu que, quan s'incorporen a la mostra, pràcticament inutilitzen l'exercici teòric d'accessibilitat a l'habitatge que realitzem en aquestes pàgines on el punt de partida són els ingressos salarials d'una família de renda mitjana. En canvi, és molt més versemblant que fins i tot aquests productes «de luxe» experimentin augments de preus donada la necessitat de materialitzar les revaloritzacions d'actius acumulats i la urgència d'algun sector de la demanda de desfer-se de diner negre.

Distribució dels habitatges per intervals de preu i nombre de dormitoris (%) (1r. semestre 1999)

Interval de preu (milions ptes.)	Nombre de dormitoris					Total habitatges
	1	2	3	4	5 o més	
15 o menys	94,4	5,6	0,0	0,0	0,0	100,–
15-20	3,7	34,0	60,6	1,7	0,0	100,–
20-25	0,0	15,0	73,8	11,2	0,0	100,–
25-30	0,0	6,3	78,5	15,2	0,0	100,–
30-50	0,0	1,2	33,7	64,9	0,1	100,–
50 o més	0,0	0,0	38,8	53,8	7,4	100,–
Total habitatges	**6,8**	**8,0**	**51,0**	**33,2**	**1,0**	**100,–**

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de Tecnigrama.

Distribució dels habitatges per districtes i preu (%) (1r. semestre 1999)

Districte	Preu (milions de ptes.)						Total
	menys de 15	15-20	20-25	25-30	30-50	50 o més	
1. Ciutat Vella	15,4	53,8	0,0	15,4	7,7	7,7	100,–
2. L'Eixample	0,0	0,0	14,0	14,0	60,0	12,0	100,–
3. Sants-Montjuïc	6,3	18,8	31,3	18,8	25,0	0,0	100,–
4. Les Corts	0,0	0,0	0,0	12,5	37,5	50,0	100,–
5. Sarrià-Sant Gervasi	0,0	0,0	0,0	6,7	20,0	73,3	100,–
6. Gràcia	10,5	0,0	5,3	21,1	57,9	5,3	100,–
7. Horta-Guinardó	3,2	16,1	19,4	29,0	25,8	6,5	100,–
8. Nou Barris	10,0	10,0	30,0	10,0	40,0	0,0	100,–
9. Sant Andreu	13,3	13,3	6,7	20,0	46,7	0,0	100,–
10. Sant Martí	0,0	8,0	28,0	40,0	20,0	4,0	100,–
Total Barcelona	**4,5**	**9,9**	**14,9**	**20,3**	**37,6**	**12,9**	**100,–**

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de Tecnigrama.

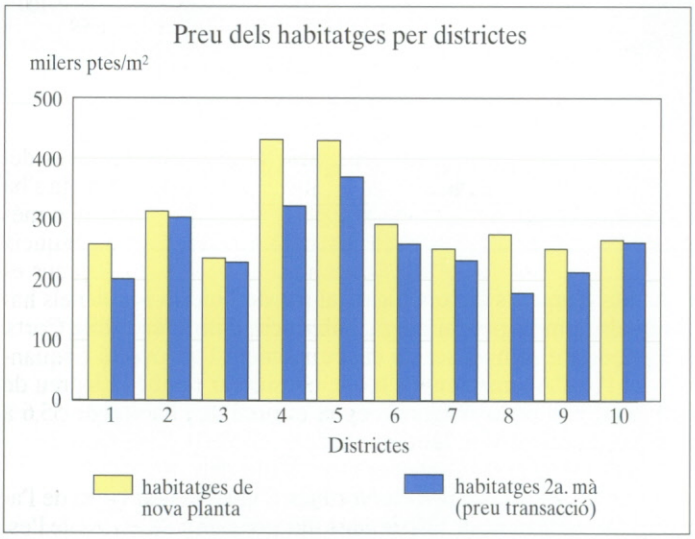

Si es deixen de banda els habitatges de Sarrià-Sant Gervasi i Les Corts, el preu mitjà d'un habitatge a Barcelona passa de 39,2 a 30,2 milions de pessetes.

Un cop localitzats els biaixos que han provocat l'enlairament de les dades mitjanes del conjunt de la ciutat, cal resituar l'oferta i els preus vigents a la resta de la ciutat en un escenari més proper als paràmetres amb els quals es mou la major part de la demanda. Si deixem de banda Les Corts i Sarrià-Sant Gervasi, als vuit districtes restants —on viu el 86 per cent de la població i on es concentra el 88 per cent de l'oferta nova— la mitjana dels preus és de 30,2 milions de pessetes. Una xifra molt elevada per a moltes economies familiars però força menys dissuasòria que la teòrica corresponent al conjunt de la ciutat, i, sobretot, assumible per a la demanda quantitativament més significativa del segment de nova planta, que és la demanda de millora que deixa un pis de segona mà per accedir a un de nou.

Els canvis al·ludits han fet que s'hagin tornat a eixamplar les diferències entre diferents zones de la ciutat, bàsicament, perquè s'ha trencat una certa homogeneïtat que s'havia registrat en els darrers anys. El gràfic que reflecteix les dades de preus màxims i mínims per districtes és il·lustratiu de la localització de la tipologia d'oferta per districtes, així com de la convivència de diferents qualitats dintre d'un mateix districte.

Preu de les places d'aparcament en edificis residencials de nova planta (1r. semestre 1999)

Districte	Preu mitjà		Tipologia de l'oferta (%)[1]			
	milions ptes.	variació[2] (%)	Sense oferta	Inclosa en el preu	Opcional	Total
1. Ciutat Vella	2,3	–8,8	76,6	0,0	23,1	100,–
2. L'Eixample	3,0	10,4	36,0	2,0	62,0	100,–
3. Sants-Montjuïc	2,5	18,1	25,0	0,0	75,0	100,–
4. Les Corts	2,4	–11,1	25,0	50,0	25,0	100,–
5. Sarrià-Sant Gervasi	3,2	1,6	13,3	46,7	40,0	100,–
6. Gràcia	2,8	17,9	26,3	10,5	63,2	100,–
7. Horta-Guinardó	2,6	14,8	34,4	6,3	59,4	100,–
8. Nou Barris	2,5	8,7	70,0	0,0	30,0	100,–
9. Sant Andreu	2,2	–1,4	13,3	20,0	66,7	100,–
10. Sant Martí	2,3	11,4	4,0	20,0	76,0	100,–
Barcelona	**2,7**	**10,4**	**30,0**	**12,0**	**58,0**	**100,–**

[1] La distribució de les places d'aparcament en tres categories fa referència a si les promocions residencials disposen o no de places d'aparcament i al règim de venda.
[2] Variació (1r. semestre 1999/1r. semestre 1998).

Font: Tecnigrama i elaboració pròpia.

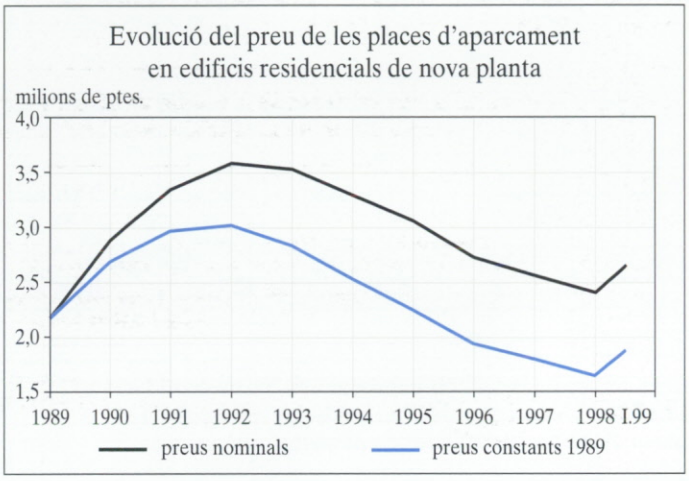

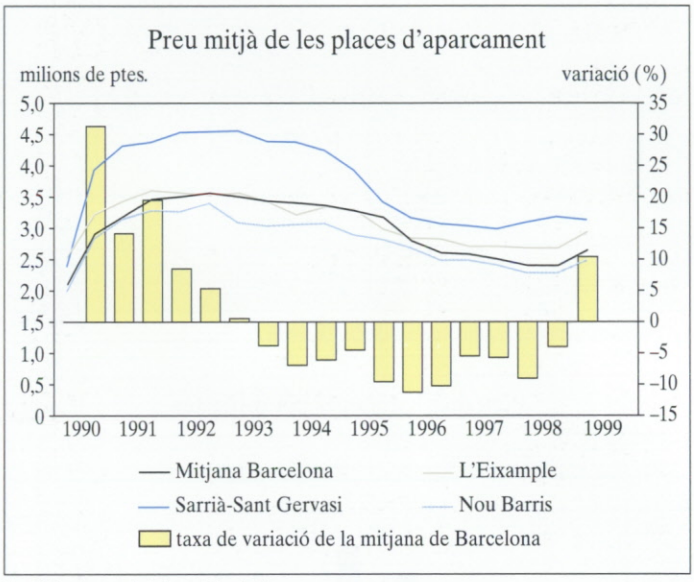

Font: Tecnigrama i elaboració pròpia.

Places d'aparcament

Sensible recuperació del preu de les places d'aparcament aprofitant la coincidència de molts factors favorables i com a reacció a la davallada acumulada en el darrer quinquenni.

Les dades de preu mitjà de les places d'aparcament en edificis residencials de nova construcció corresponents al primer semestre d'enguany presenten una evolució a l'alça que trenca la tendència baixista dels darrers cinc anys i confirma el que ja vàrem avançar amb les dades del segon semestre de 1998. L'augment de la demanda de sostre residencial afegit a l'augment del parc automobilístic i a l'atractiu que ha guanyat com a inversió atesa la davallada dels tipus d'interès, són factors més que suficients per explicar el repunt del preu mitjà de venda de les noves places d'aparcament al conjunt de la ciutat.

A més d'aquests factors lligats al joc de l'oferta i la demanda, als quals hom hi podria afegir l'absència d'un efecte dissuasori tan important com va ser en el seu moment l'aprovació i execució del Pla d'Aparcaments, s'ha de considerar també la lògica de recuperar una certa proporció entre el preu de l'habitatge i el de la plaça d'aparcament. Durant el trienni 1990-1992, el període final de creixement de l'anterior fase alcista dels preus del mercat immobiliari, el preu mitjà d'una plaça d'aparcament representava aproximadament el 12 per cent del preu mitjà d'un habitatge nou. L'any 1998, aquesta relació havia assolit un mínim del vuit per cent. Això és equivalent a que mentre el preu mitjà d'un habitatge l'any passat era —descomptada la inflació— aproximadament un 10 per cent inferior al de 1990, el d'una plaça d'aparcament havia retrocedit gairebé un 40 per cent.

Preus de venda dels habitatges nous a la regió metropolitana de Barcelona

Preus de venda dels habitatges nous a alguns municipis de la regió metropolitana de Barcelona

Municipi	Preus nominals (ptes./m²) 1991	1995	1998	variació (%) 1997-98	creix. anual (%) 1991-98	Núm. índex Bcn = 100 1995	1998	Preu mitjà (milions ptes.) 1998	Superfície habitatges 1998 (m²)	Habitatges iniciats (1991-98)
Badalona	126.264	146.383	184.519	13,1	5,6	60,2	72,2	22,7	126	5.471
Barcelona	**213.925**	**243.027**	**255.508**	**6,1**	**2,6**	**100,0**	**100,0**	**29,3**	**111**	**29.037**
Cerdanyola del Vallès	120.518	150.090	198.563	29,4	7,4	61,8	77,7	25,9	132	4.035
Gavà	—	176.525	197.449	16,9	—	72,6	77,3	26,3	127	1.786
Granollers	123.982	146.480	163.774	13,4	4,1	60,3	64,1	20,1	124	3.676
l'Hospitalet de Llobregat	135.201	179.945	212.884	11,4	6,7	74,0	83,3	23,1	110	3.524
Martorell	94.626	105.825	134.223	13,7	5,1	43,5	52,5	19,8	147	3.497
el Masnou	—	151.897	206.135	23,4	—	62,5	80,7	39,0	192	737
Mataró	130.704	132.815	163.634	18,8	3,3	54,7	64,0	18,4	113	6.380
Ripollet	—	119.561	162.810	9,6	—	49,2	63,7	19,0	117	2.592
Sabadell	141.124	156.028	171.220	10,0	2,8	64,2	67,0	22,9	135	11.016
Sant Cugat del Vallès	209.141	207.099	233.221	11,9	1,6	85,2	91,3	35,4	154	7.337
Sant Just Desvern	214.681	217.067	318.481	65,3	5,8	89,3	124,6	69,2	213	438
Terrassa	109.741	128.091	152.685	11,5	4,8	52,7	59,8	18,3	120	14.502
Vilanova i la Geltrú	113.695	123.645	133.641	5,5	2,3	50,9	52,3	18,4	140	3.996

Font: Tecnigrama, Direcció General d'Actuacions Concertades, Arquitectura i Habitatge, i elaboració pròpia.

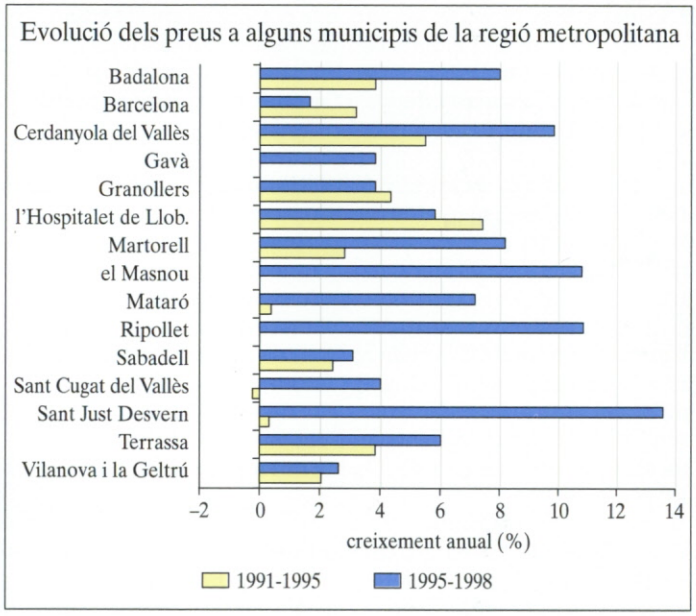

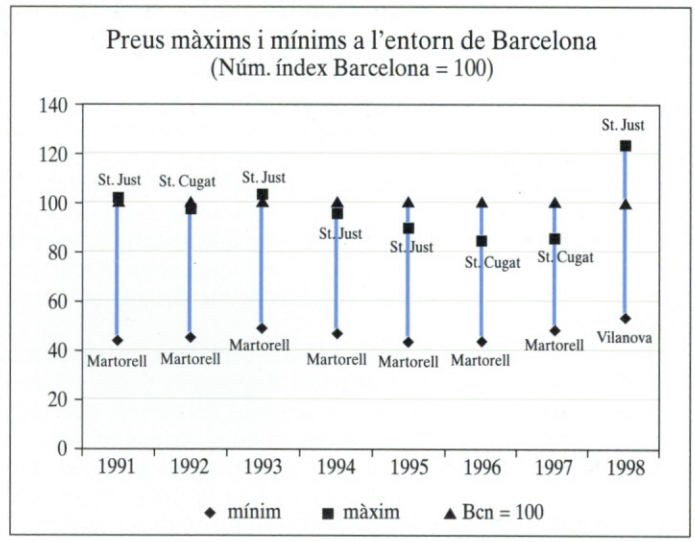

La diversitat de dades, fonts i interessos que inunden el mercat immobiliari és un repte afegit a l'hora d'analitzar la situació i evolució dels preus de l'oferta residencial. En aquesta ocasió, i sense ànim de complicar la vida als nostres lectors, utilitzarem dues fonts ben diferents per conèixer millor quina ha estat l'evolució dels preus de venda al mercat residencial de l'entorn metropolità en el seu conjunt. Una, la que comentarem tot seguit, presenta unes dades de preus de mercat de l'oferta nova a nivell municipal, metodològicament homogènies amb les que tradicionalment utilitzem per a Barcelona. Això permet una comparació directa entre els preus de la ciutat central i els de les diferents àrees de la regió metropolitana. L'altra, que es presenta a continuació, és una novetat a BARCELONA ECONOMIA i es basa en preus de taxació. Els valors absoluts d'ambdues sèries són molt diferents perquè tant el concepte com la mostra analitzats són diferents.

Creixement més intens dels preus de sostre residencial nou a l'entorn metropolità que no pas a la ciutat central.

Segons les darreres dades disponibles de l'estudi de Tecnigrama, l'augment del preu mitjà de venda d'un habitatge nou durant el 1998 fou molt més elevat a l'entorn metropolità que no pas a la ciutat central. Una evolució puntual que confirma un comportament més estructural com és que la taxa de creixement anual del període 1991-1998 ha estat també més elevada a nou de les onze ciutats analitzades que no pas a Barcelona. Com posa de relleu la sèrie de números índexs, el diferencial de preus en termes absoluts entre la ciutat central i el seu entorn s'ha reduït de manera molt significativa. Una conseqüència més de la creixent obertura i interrelació entre les ciutats i les seves zones d'influència dins del territori metropolità.

Una darrera lectura d'aquestes dades posa de relleu que el ritme mitjà d'augment dels preus d'ençà el 1991 ha estat clarament inferior al de la inflació a Barcelona, Sabadell, Sant Cugat i Vilanova i la Geltrú. A la resta, amb l'excepció de Mataró —estable en termes reals— s'ha produït un augment net dels preus de venda en pessetes constants. Un augment especialment significatiu a Cerdanyola, l'Hospitalet i Sant Just Desvern.

Valors de taxació al mercat immobiliari residencial

Evolució dels valors de taxació (ptes./m²)

	Habitatge nou		Habitatge de 2a mà	
	Barcelona i àrea d'influència	Madrid i àrea d'influència	Barcelona i àrea d'influència	Madrid i àrea d'influència
1987	72.947	104.947	50.540	72.594
1988	99.220	134.725	72.685	97.794
1989	124.458	156.387	93.563	126.720
1990	150.420	202.748	112.834	142.987
1991	178.787	221.424	134.346	167.865
1992	151.334	184.150	130.388	164.207
1993	156.864	185.562	135.475	167.052
1994	164.167	192.794	141.721	168.917
1995	168.116	195.808	144.889	175.515
1996	171.101	195.076	148.638	178.998
1997	180.149	197.900	153.909	178.080
1998	200.512	207.253	164.949	181.047
1999				
1r. tr.	214.729	214.928	178.998	188.085
2n. tr.	226.373	220.046	186.104	192.218

Font: Ministerio de Fomento.

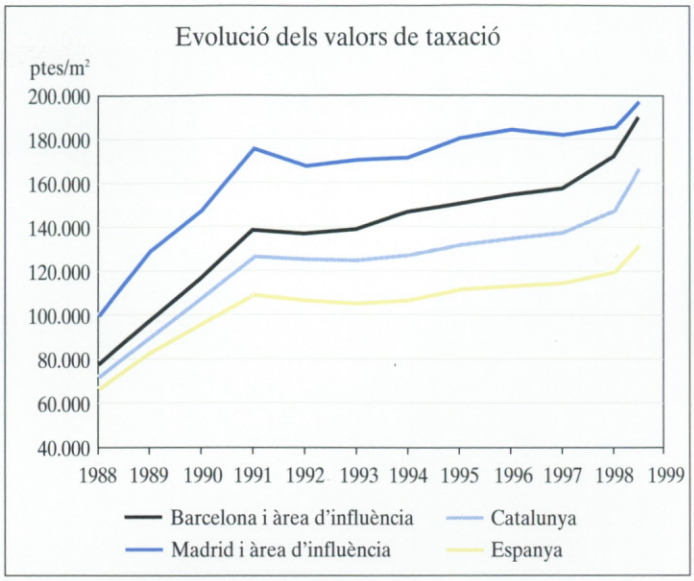

L'evolució dels valors de taxació, que prenen en consideració una mostra molt més àmplia de l'oferta i les transaccions al mercat residencial, indica que, tot i que la mitjana de preus continua sent lleument inferior a l'àrea de Barcelona en relació amb la de Madrid, la tendència és a igualar-se.

Com ja s'ha avançat en l'apartat anterior on hem analitzat els preus de venda de sostre residencial nou a diferents municipis de la regió metropolitana, presentem per primera vegada en aquestes pàgines les dades que des de fa anys elabora el Ministeri de Foment a partir de les taxacions d'habitatges lliures realitzades per les entitats financeres de taxació. Esperem que aquesta nova eina serà d'utilitat per contrastar les variacions i tendències de fons que apunten les dades dels diferents estudis de mercat que utilitzem.

Un dels aspectes que més ens ha atret i que ens ha impulsat a difondre-les és la possibilitat de poder disposar de dades exhaustives del mercat de segona mà. Un segment del mercat que, tot i ser el més important quant a nombre de transaccions realitzades en les grans concentracions urbanes, és el gran marginat a la majoria d'estudis de mercat. Amb aquesta font disposarem de dues sèries de valors homogenis —de primera i segona mà— referits a Barcelona i a cinc ciutats més del seu entorn. Una aproximació assimilable a un teòric valor mitjà del conjunt metropolità. Amb l'afegit que permet comparacions directes entre les dues grans metròpolis espanyoles a partir del total del mercat i no sols del segment de nova construcció.

Tot i l'estreta relació que mantenen, cal diferenciar sempre entre valor de taxació i preu de mercat. El diferencial entre les dues magnituds ni és fixa ni es manté inalterable al llarg del temps. Igual que en el preu de mercat, la conjuntura, la relació entre oferta i demanda, la localització, etc., són factors que condicionen el valor de taxació d'un habitatge. Per tant, no es pot esperar una correlació perfecta entre les dues sèries. Per contra, creiem que per metodologia i volum de la mostra, pot ser una eina molt útil per establir comparacions entre àmbits i establir jerarquies en termes de preus.

Segons aquestes dades, el valor mitjà de taxació dels habitatges nous ofertats en el mercat immobiliari de Barcelona i entorn metropolità durant el segon trimestre de 1999 ha registrat un augment interanual de l'11 per cent. Un increment inferior al registrat pel preu de mercat de l'oferta de nova construcció a la ciutat central. Aquesta constatació dóna peu a deduir que, probablement, l'augment dels preus de venda registrats a l'entorn metropolità durant la primera meitat d'enguany haurà estat semblant al creixement del 1998 i només lleument per sota del registrat a la ciutat central. D'altra banda, l'augment del valor de taxació en el segment de segona mà ha estat lleument superior al de nova construcció.

Si l'objecte de comparació és Madrid i zona d'influència, aquestes dades mostren un creixement del valor mitjà de taxació més moderat en aquesta àrea que no pas a la de Barcelona i que al conjunt de Catalunya. Identificar les causes d'aquest ritme de creixement tan diferent, que d'altra banda no és exclusiu del darrer any, posaria sobre la taula el diferent ritme de creixement de l'oferta i una revalorització del parc existent molt més important a l'àrea de Barcelona que no pas a la de Madrid. Aquest procés de revalorització s'ha d'imputar en bona part a l'esforç fet en els darrers anys en millorar la qualitat urbanística de l'espai públic urbà a Barcelona i àrea metropolitana i a les polítiques d'incentius a la rehabilitació del parc d'habitatges més antics o amb deficiències estructurals.

VI. Ocupació i oferta d'activitat econòmica

Estimació de la població activa i ocupada

	Població Activa						Residents ocupats	
	Barcelona			Regió Metropolitana			Barcelona	RMB
Període	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Total
1991	712.521	n.d.	n.d.	1.775.885	1.103.575	672.310	646.226	1.578.137
1992	703.983	n.d.	n.d.	1.745.789	1.078.796	666.993	634.492	1.540.611
1993	695.445	392.369	303.076	1.832.178	1.100.148	732.030	609.109	1.572.425
1994	686.907	393.837	293.070	1.850.809	1.103.738	747.071	599.989	1.603.232
1995	678.369	376.385	301.984	1.871.244	1.104.763	766.481	602.301	1.650.361
1996	679.737	377.372	302.365	1.896.387	1.119.434	776.953	613.112	1.693.393
I.97	672.014	370.612	301.402	1.864.322	1.101.346	762.976	605.459	1.663.947
II.97	676.305	371.579	304.726	1.882.136	1.113.222	768.914	612.921	1.694.254
III.97	678.857	367.565	311.292	1.892.733	1.113.131	779.602	616.251	1.707.917
IV.97	676.063	369.574	306.489	1.881.223	1.110.390	770.833	617.199	1.703.854
I.98	673.642	368.899	304.743	1.871.082	1.094.860	776.222	615.506	1.699.979
II.98	674.104	376.560	297.544	1.873.001	1.093.528	779.473	620.231	1.717.626
III.98	677.031	377.012	300.019	1.885.151	1.102.534	782.617	624.342	1.731.758
IV.98	672.146	370.998	301.148	1.864.870	1.090.018	774.852	622.206	1.719.079
I.99	671.838	375.181	296.657	1.863.592	1.085.086	778.506	622.735	1.722.359
II.99	665.640	368.921	296.719	1.849.700	1.081.424	768.276	619.895	1.719.170

Nota: Dades a final de període. Les dades dels últims quatre trimestres són provisionals.
Font: Estimació pròpia a partir de les dades censals, de l'Enquesta de Població Activa per a Barcelona i província, i de les dades d'atur de les OTG.

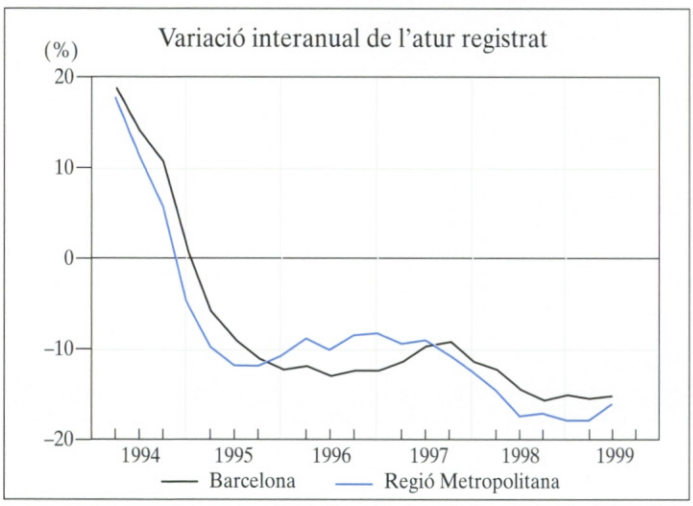

La valoració de l'evolució del mercat de treball durant el segon trimestre de 1999 —amb una reducció significativa de l'atur i un augment igualment rellevant de la contractació indefinida— ha de ser necessàriament positiva.

Un trimestre més, les dades disponibles del mercat de treball de Barcelona i regió metropolitana palesen que l'actual conjuntura econòmica continua afavorint la generació i regularització de llocs de treball. Deixant de banda les discrepàncies notables que presenten les diferents taxes de variació, tots els registres oficials —EPA, INSS i INEM— coincideixen en que ha augmentat el nombre d'ocupats i s'ha reduït el d'aturats.

Els símptomes de lleu recessió que presenta la població activa metropolitana i que les dades del segon trimestre d'enguany fan extensible al total de Catalunya s'expliquen perquè a la forta reducció de l'atur que reflecteix l'EPA provincial no li correspon, segons aquesta mateixa font, una creació d'ocupació de magnitud equivalent o superior, sinó tot el contrari, ja que la divergència tendeix a augmentar. La resistència que mostren les diferents taxes d'activitat a superar uns valors relativament baixos, comparats amb els del països europeus més avançats, és un aspecte que enfosqueix l'evolució actual de l'ocupació. Si aquestes dades reflecteixen efectivament la realitat i no es produeix una rectificació en la tendència, el potencial de creixement de diferents sectors econòmics i a diferents àrees de Catalunya es veurà seriosament limitat a mitjà termini.

Evolució de l'atur registrat a Barcelona i a la Regió Metropolitana

Període	Total	Masculí	Femení	<25 anys	Indústria	Construcció	Serveis	S.o.a.
	Barcelona							
31 des. 1991	66.295	27.721	38.574	13.721	23.199	3.063	35.372	4.572
31 des. 1992	69.491	32.795	36.696	14.029	23.785	4.461	37.193	3.956
31 des. 1993	86.336	44.246	42.090	18.432	28.785	5.567	46.312	5.529
31 des. 1994	86.918	45.129	41.789	16.806	28.922	5.183	45.611	7.016
31 des. 1995	76.068	38.808	37.260	11.121	23.658	4.535	40.906	6.793
31 des. 1996	66.625	33.273	33.352	9.255	18.554	3.946	36.435	7.511
30 juny 1997	63.384	31.122	32.262	8.161	16.749	3.530	35.471	7.467
30 set. 1997	62.606	30.194	32.412	8.278	16.122	3.450	35.441	7.421
31 des. 1997	58.864	28.026	30.838	7.584	14.196	3.259	34.114	7.105
31 març 1998	58.136	27.210	30.926	7.104	13.520	3.113	34.526	6.788
30 juny 1998	53.873	24.609	29.264	5.892	12.677	2.822	31.834	6.352
30 set. 1998	52.689	23.798	28.891	5.928	12.439	2.805	31.157	6.085
31 des. 1998	49.940	22.837	27.103	5.113	11.859	2.590	29.793	5.501
31 març 1999	49.103	22.136	26.967	4.899	11.343	2.451	29.576	5.520
30 juny 1999	45.745	20.483	25.262	3.991	10.636	2.393	27.533	4.956
	Regió Metropolitana							
31 des. 1991	197.748	77.016	119.732	51.572	85.682	13.116	82.063	16.280
31 des. 1992	205.248	94.980	110.268	55.186	87.125	19.395	84.296	13.813
31 des. 1993	259.753	132.910	126.843	73.260	105.867	24.933	108.209	19.869
31 des. 1994	247.577	125.478	122.099	61.345	96.656	21.921	104.999	23.032
31 des. 1995	220.883	109.646	111.237	44.857	80.441	19.440	97.275	22.807
31 des. 1996	202.994	99.511	103.483	38.954	67.857	17.991	92.253	24.018
30 juny 1997	187.882	89.465	98.417	33.053	60.851	15.779	87.899	22.588
30 set. 1997	184.816	87.090	97.726	32.788	59.037	15.265	87.719	22.010
31 des. 1997	177.369	82.619	94.750	30.720	54.737	14.641	86.387	20.641
31 març 1998	171.103	77.107	93.996	28.061	51.690	13.251	86.014	19.395
30 juny 1998	155.375	68.222	87.153	22.519	47.626	11.716	77.710	17.599
30 set. 1998	153.393	67.016	86.377	23.070	47.015	11.681	77.039	16.956
31 des. 1998	145.791	64.634	81.157	20.294	45.563	10.684	74.018	14.735
31 març 1999	140.715	60.758	79.957	18.601	43.283	9.781	72.695	14.281
30 juny 1999	130.530	55.374	75.156	15.509	39.904	9.271	67.536	13.145
	Catalunya							
30 juny 1999	171.862	70.362	101.500	21.000	52.744	12.716	88.280	16.675

Font: Dades facilitades pel Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona i pel Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya.

Variació (%)	Barcelona		RMB	
	30 juny 99/ 31 març 99	30 juny 99/ 30 juny 98	30 juny 99/ 31 març 99	30 juny 99/ 30 juny 98
Atur total	–6,8	–15,1	–7,2	–16,0
— masculí	–7,5	–16,8	–8,9	–18,8
— femení	–6,3	–13,7	–6,0	–13,8
— juvenil	–18,5	–32,3	–16,6	–31,1
— agr., ram. i pesca	6,6	20,7	–0,1	–6,9
— indústria	–6,2	–16,1	–7,8	–16,2
— construcció	–2,4	–15,2	–5,2	–20,9
— serveis	–6,9	–13,5	–7,1	–13,1
— s.o.a.	–10,2	–22,0	–8,0	–25,3

L'estancament de la població activa en un context de millora sostinguda de les expectatives d'ocupació —com sembla indicar la reducció de l'atur— és un aspecte fins a cert punt inexplicable si no es qüestionen algunes d'aquestes dades.

En aquesta direcció sembla apuntar la notable desacceleració tenyida d'estancament que es comença a detectar a la sèrie de població ocupada resident estimada a partir de considerar com a ocupats tots els actius de l'EPA menys els aturats registrats a les oficines d'ocupació. Si s'utilitza aquest mètode i no el més restrictiu de considerar ocupats només els que es declaren com a tals a l'EPA, s'elimina de les estadístiques de creació de nous llocs de treball una bona part de l'aflorament d'ocupació submergida alhora que es treballa amb uns volums d'ocupació sensiblement superiors als de l'EPA i comparables als d'afiliació a la Seguretat Social.

Taxes d'atur registrat				
Període	Barcelona	RMB	Catalunya	Espanya
1989	9,6	12,2	11,6	16,2
1990	9,1	11,4	10,9	15,6
1991	9,3	11,1	11,0	15,6
1992	9,9	11,8	11,2	15,4
1993	12,4	14,2	13,8	17,6
1994	12,7	13,4	12,6	16,5
1995	11,3	11,8	11,1	15,1
1996	9,8	10,7	10,2	15,2
I.97	9,9	10,7	10,1	13,9
II.97	9,4	10,0	9,1	13,0
III.97	9,2	9,8	8,9	12,6
IV.97	8,7	9,4	8,9	12,8
I.98	8,6	9,1	8,6	12,6
II.98	8,0	8,3	7,5	11,5
III.98	7,8	8,1	7,4	10,9
IV.98	7,4	7,8	7,4	11,0
I.99	7,3	7,6	7,0	10,8
II.99	6,9	7,1	6,4	9,9

La regularització d'ocupació submergida explica una bona part de l'augment d'ocupació que reflecteixen les xifres oficials.

A mesura que el coixí de la regularització d'ocupació submergida es desinfla, tot augment del nombre d'ocupats ha d'originar una reducció de l'atur o un augment de la població activa globalment equivalent a l'augment del nombre d'ocupats. Si la població activa presenta símptomes de regressió, com apunta el retrocés que mostren les darreres dades, la conclusió és que s'alenteix la creació neta d'ocupació i el que comença a dominar és l'efecte substitució.

Possiblement és prematur avançar conclusions en aquesta línia, especialment quan el nombre d'assalariats afiliats a la Seguretat Social durant el primer semestre ha mantingut un ritme encara molt alt de creixement. En tot cas no deixa de ser significatiu i preocupant que el nombre d'actius, tant a la regió metropolitana com al conjunt de Catalunya, es redueixi per tercer trimestre consecutiu. No es pot descartar que les estimacions de l'EPA subvalorin el nombre de residents a determinats àmbits o que una part de les altes a la Seguretat Social corresponguin a mà d'obra no resident però que treballa a Catalunya o a immigrants amb contracte de treball i que l'EPA no detecta d'entrada.

Sense perdre de vista aquest enfocament més aviat estructural del mercat de treball de l'àrea de Barcelona, si ens centrem en l'anàlisi de les dades del segon trimestre d'enguany hem de destacar novament la tendència descendent de l'atur. Són ja gairebé cinc anys ininterromputs de reducció constant del nombre d'aturats registrats a les oficines d'ocupació. La durada d'aquest període d'expansió econòmica i la intensitat amb la qual en els darrers dos anys s'han generat i regularitzat llocs de treball, explica que les taxes d'atur registrat a tots els àmbits hagin assolit mes a mes nous mínims dels darrers vint anys. Les taxes d'atur a començament d'estiu —situades entre el 6,4 per cent de Catalunya i el 7,1 per cent de la regió metropolitana— equivalen aproximadament a la meitat que les existents durant el darrer període de crisi econòmica centrat en el 1993.

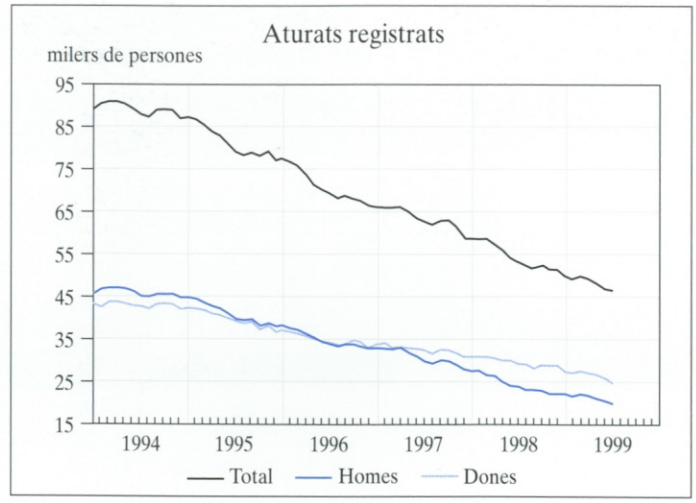

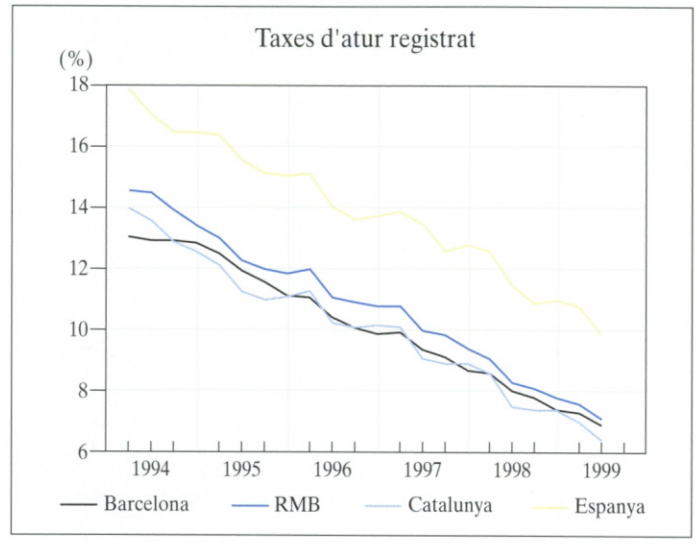

L'escassa variació que presenta la població activa actual amb l'estimada sis anys enrere ha afavorit que en termes absoluts la reducció de l'atur sigui igualment significativa i que els poc més de 130.000 actius desocupats a la regió metropolitana a mitjan d'enguany representin la meitat dels gairebé 260.000 registrats en acabar el 1993. On es presenten diferències importants és en l'impacte que aquest llarg procés de reducció de l'atur ha tingut entre els diferents col·lectius si diferenciem per sexe i edat.

Distribució dels contractes registrats

Període	Total contractes	Acollits a mesures de foment	No acollits a mesures de foment
1987	220.091	107.702	112.389
1988	291.065	147.458	143.607
1989	328.528	166.999	161.529
1990	350.018	174.760	175.258
1991	379.209	181.460	197.749
1992	368.500	153.474	215.026
1993	268.898	108.080	160.818
	Total	**Temporals**	**Indefinits**
1994	319.814	299.179	20.635
1995	421.277	393.713	27.564
1996	492.431	464.842	27.589
1997	568.954	508.653	60.301
1r. tr.	120.764	112.650	8.114
2n. tr.	137.994	127.594	10.400
3r. tr.	128.061	111.214	16.847
4t. tr.	182.135	157.195	24.940
1998	679.546	590.539	89.007
1r. tr.	153.555	129.755	23.800
2n. tr.	160.535	136.828	23.707
3r. tr.	137.718	121.801	15.917
4t. tr.	227.738	202.155	25.583
1999			
1r. tr.	199.731	171.006	28.725
2n. tr.	189.411	156.540	32.871

Font: Dades de les OTG facilitades pel Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona.

Variació (%)	2n. tr. 1999/ 2n. tr. 1998	1r. sem. 1999/ 1r. sem. 1998	1998/1997
Total contractes	18,0	23,9	19,4
Temporals	14,4	22,9	16,1
Indefinits	38,7	29,7	47,6

Si durant els moments de màxima intensitat de la crisi de començament dels noranta el nombre d'homes aturats superava el de dones —recordem que la crisi fou especialment intensa en la indústria i la construcció— darrerament la situació s'ha invertit. Durant tot el quinquenni el ritme de descens de l'atur masculí ha superat el de l'atur femení. Per explicar aquesta evolució hom ha de recórrer al protagonisme de l'activitat industrial, inclosa la construcció, i activitats afins del terciari que ocupen més homes que dones, i també a la progressiva incorporació al mercat laboral de mà d'obra femenina, aprofitant la millora de les expectatives de col·locació i les noves modalitats de contractació.

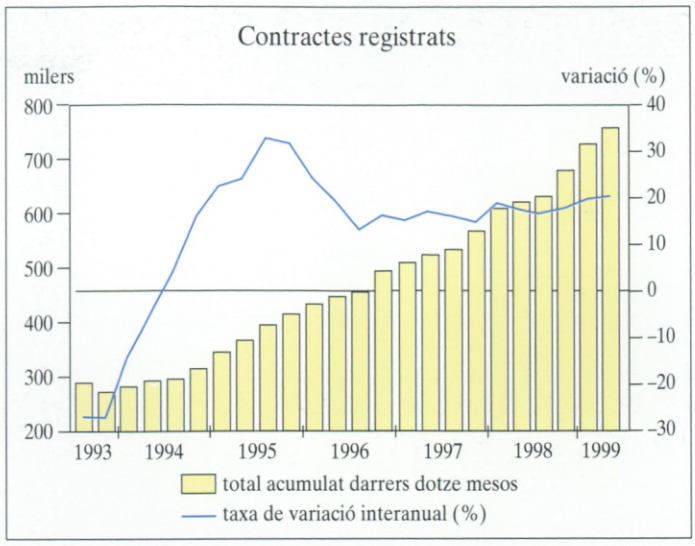

De l'evolució de l'atur durant el segon trimestre destaca la reducció del diferencial que mantenen les tendències descendents de l'atur masculí i femení i sobretot el manteniment del ritme de descens de l'atur juvenil per sobre del 30 per cent.

L'evolució més espectacular és però, la de l'atur juvenil, que continua reduint-se a un ritme que dobla el del conjunt. Hom podria dir que aquest major dinamisme es deu a la coincidència de tres factors en un context d'expansió econòmica: precarització elevada i incentius a la contractació, necessitat de les empreses d'incorporar nous coneixements i tecnologies, i la incorporació al mercat laboral de generacions cada cop més minses en nombre d'efectius.

Pel que fa als sectors de procedència dels actius que han sortit de l'atur durant la primavera d'enguany, la construcció, tot i mantenir el ritme més elevat d'absorció d'aturats, comença a presentar signes de desacceleració. Mentre el volum d'atur a la indústria i en menor mesura als serveis ha mantingut estable la tendència a la baixa registrada durant el primer trimestre, a la construcció s'ha suavitzat sensiblement. Una evolució previsible tot i el ritme de creixement sostingut que caracteritza aquest sector de l'economia, atès que la taxa d'atur sectorial està clarament per sota del cinc per cent.

L'anàlisi de les dades dels contractes laborals i la seva evolució posa de manifest, un trimestre més, les dues cares d'aquesta realitat. D'una banda, i amb relativa independència de quin hagi estat el percentatge de creixement de nous llocs de treball, el nombre de contractes laborals subscrits continua augmentant de manera sostinguda a l'entorn del 20 per cent. Alhora, s'ha produït un augment important de la contractació indefinida, que ha guanyat pes relatiu sobre el total de contractes.

Distribució dels contractes temporals segons la seva durada (mesos)

Període	Total	<1	1-3	3-6	6-12	12-18	18-24	>24	indeterm.
1998	590.539	181.707	98.227	87.542	17.664	1.178	363	212	203.646
1r. tr.	129.755	36.766	18.304	21.969	3.842	171	123	65	48.515
2n. tr.	136.828	42.403	22.238	22.220	3.056	202	82	54	46.573
3r. tr.	121.801	39.929	23.707	16.442	3.755	270	61	42	37.595
4t. tr.	202.155	62.609	33.978	26.911	7.011	535	97	51	70.963
1999									
1r. tr.	171.006	51.078	25.072	25.730	4.527	231	110	74	64.184
2n. tr.	156.540	41.655	23.474	26.077	3.746	176	88	46	61.278

Contractes segons tipologia i sexe (2n. tr. 1999)

Contractes	Total	Homes	Dones
Indefinits	32.871	17.510	15.361
– a temps parcial	3.942	1.628	2.314
– ordinaris	5.475	3.558	1.917
– minusvàlids	194	139	55
– incentivats	8.926	5.228	3.698
– convertits en indefinits	14.334	6.957	7.377
Temporals	156.540	77.832	78.708
– pràctiques	2.035	911	1.124
– temps parcial	40.059	15.245	24.814
– bonificats	92	61	31
– minusvàlids	260	175	85
– obra o servei	46.039	28.018	18.021
– eventuals	50.432	27.274	23.158
– interinitat	13.803	4.179	9.624
– formació	1.173	688	485
– resta	2.647	1.281	1.366

L'augment de la contractació indefinida revela l'existència d'un clima raonablement optimista entre els empresaris pel que fa a les expectatives de negoci a mitjà termini.

Durant el primer semestre de 1999 s'han registrat més de 61.500 contractes indefinits a les Oficines de Treball de Barcelona, gairebé un trenta per cent més que durant el mateix període de l'any anterior. Un creixement sens dubte forçat per l'acabament el maig del període de dos anys per a convertir contractes temporals en indefinits amb les màximes bonificacions.

D'altra banda, els gairebé 390.000 contractes temporals signats durant el primer semestre representen un augment sobre el mateix període de l'any 1998 proper al 23 per cent. Una taxa de creixement notablement superior a les registrades en els dos anys anteriors per aquesta tipologia de contractes. Una evolució fins a cert punt inesperada per l'expansió de la contractació indefinida d'ençà la reforma de mitjan 1997 i que s'explica per un augment dels contractes de durada indeterminada, especialment d'obres i serveis i d'interinitat.

Un aspecte a remarcar de l'evolució de la contractació laboral dels darrers trimestres és que la marcada discriminació que pateixen les dones a l'hora d'accedir a una contractació indefinida inicia una fase de correcció gràcies bàsicament a la conversió de temporals en indefinits i a la creixent acceptació que sembla tenir entre aquest col·lectiu el contracte a temps parcial.

En definitiva, a la valoració clarament positiva amb la qual s'ha començat aquesta anàlisi de la conjuntura del mercat laboral i al toc d'atenció que representa la situació d'estancament de la població activa, s'hi ha d'afegir la dificultat per a reduir la taxa de precarització de l'ocupació. Possiblement aquestes dades ens estan dient que les prioritats de les diferents polítiques d'ocupació s'han de centrar més en la qualitat dels llocs de treball generats que no pas en el seu nombre. En la situació actual sembla que per augmentar de manera significativa la taxa d'activitat de la població s'han d'oferir millors condicions laborals.

Les darreres mesures que imposen l'equiparació salarial dels treballadors contractats a través d'una ETT amb els contractats directament per la pròpia empresa van en aquest sentit. Una equiparació salarial que inevitablement resta atractiu a la contractació a través d'una ETT però que pot ajudar a reconduir algunes de les situacions més extremes de precarització laboral. Amb el benentès que les expectatives de creixement econòmic es mantinguin.

Assalariats i comptes de cotització del règim general de la Seguretat Social

Període	Assalariats			Comptes de cotització		
	Barcelona	RMB	Catalunya	Barcelona	RMB	Catalunya
IV.91	767.767	1.362.510	1.804.920	74.047	145.251	216.306
IV.92	735.427	1.318.814	1.753.094	71.894	139.571	200.788
IV.93	680.265	1.233.867	1.631.986	68.026	132.160	191.359
IV.94	659.431	1.232.726	1.660.670	72.430	146.609	213.181
IV.95	663.865	1.263.463	1.705.443	74.123	153.563	224.702
IV.96	674.151	1.300.405	1.756.657	75.388	158.818	232.716
I.97	686.474	1.329.823	1.806.656	76.141	161.359	237.049
II.97	700.075	1.361.691	1.870.743	76.231	162.658	241.649
III.97	702.640	1.366.763	1.870.013	75.016	160.035	238.194
IV.97	706.616	1.375.197	1.857.480	74.778	163.396	237.988
I.98	721.099	1.413.250	1.916.256	76.095	163.774	241.233
II.98	734.492	1.449.956	1.984.912	76.151	165.204	246.517
III.98	732.439	1.449.244	1.980.238	75.151	162.891	243.299
IV.98	745.462	1.469.393	1.981.904	76.277	165.376	244.514
I.99	751.652	1.488.329	2.020.932	74.094	161.733	238.821
II.99	769.568	1.531.496	2.098.329	74.194	163.557	243.775

Font (de totes les dades d'assalariats i de comptes): INSS. Dades facilitades pel Departament de Treball de la Generalitat.

Variació (%)	2n. tr. 1999/ 2n. tr. 1998	1998/1997	1997/1996
Assalariats			
— Barcelona	4,8	5,5	4,8
— RMB	5,6	6,8	5,8
— Catalunya	5,7	6,7	5,7
Comptes			
— Barcelona	–2,6	0,7	0,5
— RMB	–1,0	1,2	2,9
— Catalunya	–1,1	2,7	2,3

El descens persistent i significatiu de les xifres d'atur es tradueix, per enèsim trimestre, en un augment del nombre d'ocupats afiliats al règim general de la Seguretat Social.

El reforçament durant el segon trimestre d'enguany del ritme de creixement econòmic amb el qual es va iniciar l'any i la creixent confiança empresarial en l'evolució de les expectatives a curt i mitjà termini per a la majoria de sectors productius són, juntament amb la regularització de treball submergit, els factors determinants a l'hora d'explicar que la taxa de creixement de l'ocupació assalariada superi, per tercer any consecutiu, l'augment real del PIB de la regió metropolitana.

L'increment molt més moderat del nombre de treballadors autònoms —al voltant del dos per cent anual de mitjana en els darrers dos anys— en comparació amb un creixement superior al sis per cent del nombre d'assalariats, situa l'augment del nombre d'ocupats afiliats a la Seguretat Social a l'entorn del cinc per cent. Pràcticament un punt percentual per sobre del creixement de l'activitat econòmica.

Un element que també ha incidit i encara ho fa en el manteniment d'aquest diferencial de creixement que dóna com a resultat una aparent pèrdua de productivitat del conjunt del sistema productiu és l'augment —relativament important a partir de 1997— de la contractació a temps parcial. En termes relatius, el pes d'aquest tipus de contractes sobre el total és, pel cap baix, el doble del que tenia en l'anterior fase alcista de l'economia.

El fort ritme expansiu que fins a començament d'estiu ha mantingut la creació d'ocupació assalariada a tots els àmbits geogràfics considerats no treu que apareguin els primers símptomes d'alentiment del creixement. Un alentiment provocat bàsicament per la necessitat de les empreses de consolidar els nivells d'activitat i ocupació assolits i la incapacitat de l'oferta —tot i el fort creixement de la inversió en béns d'equipament i instal·lacions— per a continuar expandint-se al mateix ritme.

Distribució sectorial dels assalariats

Sectors	Barcelona			Regió Metropolitana			(%) RMB/ Catalunya (juny 99)
	des. 1997	des. 1998	juny 1999	des. 1997	des. 1998	juny 1999	
0. Agricultura, ramaderia i pesca	335	311	318	1.394	1.416	1.501	22,5
1. Energia i aigua	7.949	7.235	6.898	9.074	8.384	8.154	60,7
2. Extr. minerals no energ. Química	22.948	23.337	24.455	66.034	67.509	69.719	75,9
3. Metal·lúrgia	49.054	48.342	49.396	153.192	159.718	165.790	80,1
4. Altra indústria manufacturera	47.759	47.318	48.489	167.745	171.804	178.490	66,9
5. Construcció	33.907	37.450	41.746	84.044	98.543	112.153	61,9
6. Comerç i reparacions	116.079	121.166	121.625	242.087	258.978	266.066	73,2
7. Hosteleria	36.282	37.819	38.175	60.375	64.246	68.569	58,4
8. Transport i comunicacions	49.681	49.879	51.121	74.065	77.501	80.831	78,2
9. Finances i assegurances	43.270	43.521	43.229	53.886	54.331	54.317	80,4
10. Serveis immob. i a les empreses	118.176	138.709	153.283	164.990	191.733	211.240	82,5
11. Administració pública	49.047	51.028	50.963	72.790	76.341	75.913	67,2
12. Sanitat, ensenyament i serv. socials	86.596	90.694	89.744	152.149	159.793	157.997	77,1
13. Serveis personals i domèstics	45.256	47.965	49.425	72.861	77.744	79.279	77,1
NC No classificats	277	688	701	511	1.352	1.477	64,6
Total	**706.616**	**745.462**	**769.568**	**1.375.197**	**1.469.393**	**1.531.496**	**73,0**

Evolució del nombre d'activitats econòmiques segons l'IAE

Activitat	1996	1998	Variació (%) 1998/1996
Activitat empresarial	**142.588**	**146.036**	**2,4**
Agricultura i ramaderia	11	9	–18,2
Indústria	14.932	14.602	–2,2
Construcció	9.134	10.058	10,1
Serveis	118.511	121.367	2,4
Activitat professional	**41.332**	**42.756**	**3,4**
Total	**183.920**	**188.792**	**2,6**

Font: Departament d'Estadística. Ajuntament de Barcelona.

Cal insistir en l'efecte preocupant i contradictori de l'estancament-disminució de la població activa en una conjuntura econòmica expansiva i generadora de llocs de treball. Convé una revisió urgent de les modalitats més precàries de contractació per atreure població ara inactiva o subocupada i també dels mecanismes que incentiven la sortida del mercat laboral a unes edats difícils de justificar més enllà de l'interès personal o de l'empresa.

La ciutat central, gràcies al creixent protagonisme de l'activitat terciària, supera ja els volums d'ocupació màxims assolits a començament dels noranta.

Si hom considera la distribució territorial dels llocs de treball, s'observa que les dades del segon trimestre mantenen el creixement homogeni entre la regió metropolitana —on hi treballa més del 70 per cent de la població activa del país— i la resta de Catalunya. L'ocupació localitzada a Barcelona, amb un potencial d'expansió lleument inferior al de la resta del territori quan el creixement econòmic està liderat per l'activitat constructora, manté una taxa de creixement a l'entorn del cinc per cent per tercer any consecutiu.

En la mateixa línia, l'augment necessàriament moderat però sostingut del nombre d'empreses i professionals que desenvolupen la seva activitat a Barcelona confirma la consistència de la fase expansiva que viu el teixit productiu de la ciutat central, alhora que es transforma i modernitza. L'evolució del nombre d'activitats en situació d'alta als registres de l'Impost d'Activitats Econòmiques palesa la continuïtat del procés natural de substitució de petites empreses i instal·lacions industrials desfasades i incompatibles amb un entorn urbà de qualitat per una àmplia gamma de serveis i, de manera possiblement conjuntural, per activitats directament lligades a la construcció.

Distribució dels comptes de cotització per nombre de treballadors									
Any	**sense**	**1-5**	**6-10**	**11-25**	**26-50**	**51-100**	**101-500**	**>500**	**Total**
	Barcelona								
1992	335	53.006	8.396	6.273	2.211	895	660	118	71.894
1993	423	51.366	7.425	5.340	1.929	818	609	116	68.026
1994	580	56.219	7.155	5.212	1.786	783	583	112	72.430
1995	230	58.380	7.040	5.175	1.794	788	596	120	74.123
1996	288	59.531	6.987	5.148	1.888	800	625	121	75.388
1997	337	59.116	7.302	5.387	1.990	868	647	131	75.778
I.98	309	59.169	7.437	5.500	1.983	891	671	135	76.095
II.98	296	59.202	7.390	5.535	2.003	909	677	139	76.151
III.98	295	58.256	7.316	5.529	2.002	929	688	136	75.151
IV.98	446	58.797	7.539	5.634	2.067	967	684	143	76.277
I.99	541	56.430	7.466	5.741	2.087	982	701	146	74.094
II.99	477	56.329	7.600	5.776	2.147	992	726	147	74.194
	Regió Metropolitana								
1992	728	100.710	17.322	13.166	4.513	1.729	1.219	184	139.571
1993	996	97.192	15.471	11.563	4.036	1.573	1.155	174	132.160
1994	1.268	111.829	15.270	11.357	3.959	1.599	1.150	177	146.609
1995	554	118.793	15.603	11.583	4.025	1.639	1.177	189	153.563
1996	722	123.303	15.643	11.783	4.277	1.644	1.255	191	158.818
1997	736	124.279	17.899	12.551	4.599	1.820	1.308	204	163.396
I.98	721	124.986	16.948	12.932	4.708	1.902	1.368	210	163.775
II.98	703	125.779	17.181	13.125	4.843	1.953	1.398	222	165.204
III.98	781	123.487	17.063	13.097	4.837	1.996	1.410	220	162.891
IV.98	996	125.062	17.405	13.336	4.901	2.043	1.407	226	165.376
I.99	1.334	120.419	17.508	13.655	5.032	2.100	1.459	226	161.733
II.99	1.122	121.429	17.911	13.967	5.231	2.175	1.490	232	163.557
	Catalunya								
1992	2.484	145.483	24.423	18.169	6.043	2.329	1.616	231	200.778
1993	2.725	141.370	21.929	16.004	5.406	2.139	1.571	215	191.359
1994	1.867	164.397	21.726	15.760	5.440	2.203	1.570	218	213.181
1995	972	175.557	22.328	16.212	5.545	2.251	1.608	229	224.702
1996	1.117	182.516	22.513	16.470	5.917	2.256	1.693	234	232.716
1997	1.070	184.645	23.863	17.569	6.310	2.519	1.763	249	237.988
I.98	1.122	186.133	24.483	18.222	6.547	2.628	1.841	257	241.233
II.98	1.196	189.688	25.184	18.670	6.860	2.741	1.909	269	246.517
III.98	1.234	186.792	24.906	18.570	6.810	2.797	1.923	267	243.299
IV.98	1.463	187.566	25.036	18.710	6.787	2.772	1.908	272	244.514
I.99	1.972	179.877	25.423	19.348	7.067	2.876	1.982	276	238.821
II.99	1.727	182.883	26.337	20.017	7.443	3.031	2.054	283	243.775

En línia amb l'evolució sectorial del teixit productiu, les dades d'afiliats assalariats a la Seguretat Social confirmen que la majoria d'activitats terciàries —amb l'excepció de subsectors com ara l'Administració pública i el de Finances i assegurances— juntament amb la Construcció, han estat les més dinàmiques a l'hora de crear nous llocs de treball. Per contra, el creixement de la producció industrial ha tingut un impacte en termes de llocs de treball directes molt més rellevant a l'entorn metropolità que no pas a la ciutat central.

Resumen / *Summary*

Síntesis de la coyuntura

Evolución de la economía de Barcelona y región metropolitana durante el segundo trimestre de 1999.

La coyuntura económica reflejada por los indicadores correspondientes al segundo trimestre se puede definir en pocas palabras: continuidad del crecimiento. Los datos de principios de año, que dejaban entrever una cierta moderación del ritmo expansivo de la actividad económica, reflejaban con nitidez el mantenimiento de la tendencia alcista. De hecho, la consistencia que revela el ritmo de crecimiento durante el primer semestre hace prever que, muy probablemente, la tasa media de crecimiento real del PIB durante 1999 en el área de Barcelona se situará cerca del cuatro por ciento. La desaceleración con relación al ritmo de crecimiento del año pasado será mínima.

La actividad económica del área metropolitana de Barcelona mantiene, un trimestre más, un ritmo de crecimiento estable ...

Para valorar correctamente esta evolución hay que tener presente que el crecimiento del PIB español se estima alrededor del 3,6 por ciento. Asimismo, en las principales economías europeas empiezan a consolidarse signos de reactivación que dan por superado el proceso de desaceleración del crecimiento derivado de la crisis asiática. Todo parece indicar que este año, y posiblemente con más amplitud que en 1998, tanto el área de Barcelona como Cataluña y España, alcanzarán un diferencial de crecimiento positivo y significativo en comparación con el de la Unión Europea.

La ampliación de este diferencial de crecimiento se asocia directamente a un doble efecto sobre el proceso de convergencia real entre la economía catalana y la del resto de países de la UE. Por un lado, nuestros niveles de ocupación y de paro son cada vez más comparables a los de los países europeos más avanzados; al mismo tiempo, el crecimiento de la demanda interna, más intenso en Cataluña que en la mayoría de las economías europeas, añade presión al índice de precios de consumo y aumenta el diferencial de inflación de Cataluña y España respecto de la media europea.

Economic outlook

Evolution of the economy in Barcelona and its metropolitan area during the second quarter of 1999.

The situation reflected by economic indicators for the second quarter can be defined in two words: continued growth. Data from the beginning of the year which suggested a certain moderation of the expansive rate of economic activity clearly reflected the continuation of an upward trend. In fact, the consistent growth rate during the first six months would indicate that the mean real growth of the GDP for 1999 in the Barcelona area will most likely be around four percent. The deceleration in relation to last year's growth rate will be minimal.

Economic activity in the Barcelona metropolitan area maintains a stable growth rate during yet another quarter ...

In order to correctly assess this evolution, it must be remembered that the growth of the GDP in Spain is estimated at around 3.6 percent. Likewise, in the leading European economies there are signs of reactivation which would imply that the deceleration process brought on by the Asian crisis is over. All indications are that this year, and possibly to a greater extent than in 1998, the Barcelona area as well as Catalonia and Spain will attain a positive and significant growth differential in comparison to that of the European Union.

The increase in this growth differential is directly associated with a dual effect on the real convergence process between the Catalan economy and that of the rest of the countries of the EU. On the one hand, our employment and unemployment levels are increasingly comparable to those of the most advanced European countries; at the same time, the growth of internal demand, more intense in Catalonia than in most European economies, exerts pressure on the consumer price index and pushes up the inflation differential in Catalonia and Spain with respect to the European average.

Transportes / *Transport*

Indicadores	Período	Valor absoluto y tasa interanual (%)		Últimos 12 meses y tasa interanual (%)		1998/97 (%)
Tránsito de pasajeros / *Passenger traffic*						
Aeropuerto *Airport*						
— Total (miles) *Total (thousands)*	II.99 *2nd.Q*	4.509	6,1	16.743	7,9	7,5
— Interior (miles) *Domestic (thousands)*	II.99 *2nd.Q*	2.313	2,9	8.826	4,8	4,5
— Internacional (miles) *International (thousands)*	II.99 *2nd.Q*	2.129	13,2	7.536	13,5	13,0
Puerto. Total (miles) *Port. Total (thousands)*	II.99 *2nd.Q*	352	17,2	1.162	24,3	22,6

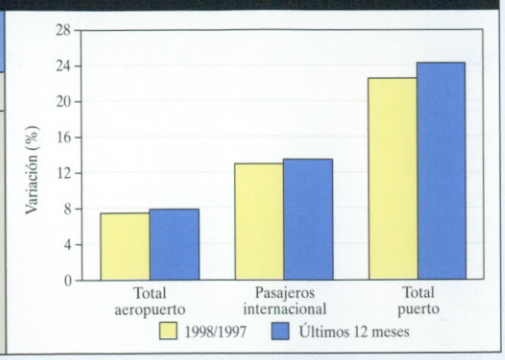

Puerto. Tráfico de mercancías / *Port. Freight traffic*						
— Total (miles Tm) *Total (thousands of tons)*	II.99 *2nd.Q*	7.005	10,4	26.022	5,6	–0,7
— Salidas (miles Tm) *Outflow (thousands of tons)*	II.99 *2nd.Q*	2.547	7,6	9.286	0,7	–3,5
— Entradas (miles Tm) *Inflow (thousands of tons)*	II.99 *2nd.Q*	4.458	12,1	16.736	8,5	1,1
— Carga general (miles Tm) *General freight (thousands of tons)*	II.99 *2nd.Q*	4.098	19,4	14.259	14,4	11,2
— Contenedores (miles Teus) *Containers (thousands of TEUs)*	II.99 *2nd.Q*	318	12,1	1.194	10,9	12,7

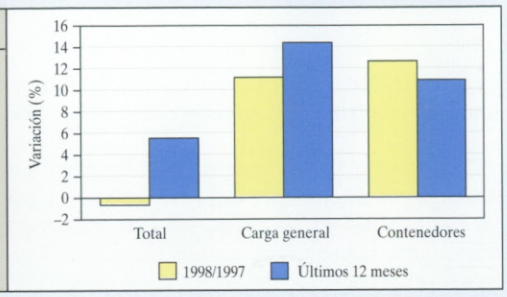

Transporte público de pasajeros / *Passenger Public Transport*						
Servicio urbano *Urban service*	II.99 *2nd.Q*	133.896	4,0	505.197	2,0	3,6
— Red Metro y FGC (miles) *Underground (Metro and FGC) (thousands)*	II.99 *2nd.Q*	81.039	5,0	305.265	4,1	8,5
— Autobús (miles) *Bus (thousands)*	II.99 *2nd.Q*	52.857	2,4	199.932	–1,2	–3,6
Servicio ferroviario cercanías (miles) *Railway suburban service (thousands)*	II.99 *2nd.Q*	31.780	6,3	122.538	4,8	5,2
Indicators	***Period***	***Absolute value and interannual rate (%)***		***Last 12 months and interannual rate (%)***		***1998/97 (%)***

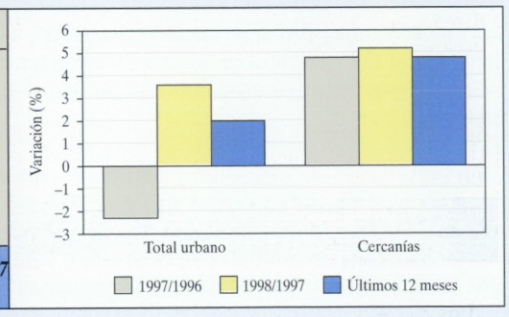

... pero amenazado por tensiones inflacionistas que pueden afectar negativamente la competitividad de la economía catalana a medio plazo.

A lo largo del segundo semestre se confía en la estabilidad del ritmo de crecimiento económico basado en una demanda interna fortalecida por el aumento del número de ocupados y la accesibilidad al crédito que proporciona el actual nivel de los tipos de interés reales. Otro elemento que contribuirá a mantener el crecimiento será el previsible aumento de las exportaciones a consecuencia del cambio de expectativas que se está produciendo en la mayoría de los países europeos y a la debilidad del euro en los mercados internacionales. El escenario resultante no parece el más propicio para contribuir a moderar las tensiones inflacionistas que se han manifestado en los últimos meses hasta prácticamente triplicar el diferencial existente —en términos de IPC— entre España y la UE durante 1998.

Por otro lado, la situación de casi plena ocupación que se vive en muchas áreas y sectores productivos de Catalunya es un elemento que puede frenar el ritmo de crecimiento de aquellas actividades económicas más intensivas en mano de obra, a la vez que dispara los costes de producción o prestación de los servicios. En definitiva, más tensiones inflacionistas derivadas en este caso de una oferta —de trabajo o de capacidad productiva— inelástica a una demanda expansiva.

... but threatened by inflationist tensions which could have a negative effect on the competitiveness of the Catalan economy in the medium term.

A stable rate of economic growth is expected to continue throughout the second half of the year thanks to internal demand which will be strengthened by an increase in the number of employed persons and the accessibility to credit afforded by current interest rates. Another element which will contribute to maintaining growth is an anticipated increase in exports as a consequence of the forecast changes occurring in most European countries and the euro's weakness on international markets. The scenario would not appear to be the most conducive to moderating the inflationaist tensions which have developed in recent months to the point where the differential – in terms of the RPI – between Spain and the EU during 1998 has practically tripled.

Moreover, the situation of almost full employment in many areas and productive sectors in Catalonia is one element which could curb the rate of growth in the most labour-intensive economic activities, while production and service costs would shoot up. In short, more inflationist tension resulting in this case from the supply – of jobs or productive capacity – which is inflexible to expanding demand.

Turismo, consumo y precios / *Tourism, consumption and prices*

Indicadores	Período	Valor absoluto y tasa interanual (%)		Últimos 12 meses y tasa interanual (%)		1998/97 (%)
Consumo de energía y matriculación de vehículos / *Energy consumption and auto registrations*						
Electricidad de uso cial.-ind. (Gwh) *Electricity (commercial / industrial uses) (Gwh)*	II.99 *2nd.Q*	n.d.	—	n.d.	—	5,4
Electricidad de uso doméstico (Gwh) *Electricity (domestic use) (Gwh)*	II.99 *2nd.Q*	n.d.	—	n.d.	—	–6,8
Gas canalizado (millones termias) *Piped gas (millions of therms)*	II.99 *2nd.Q*	809	12,5	2.986	11,9	4,7
Matriculación de vehículos (provincia) *Auto registrations (province)*	ab.-my.99 *apr.-my.99*	43.715	14,7	247.110	22,1	25,7

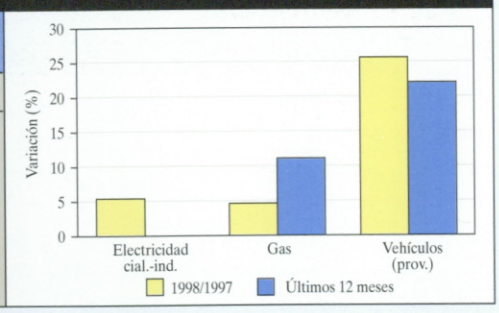

Visitantes y pernoctaciones hoteleras / *Visitors and hotel overnight stays*						
Total pernoctaciones (miles) *Hotel overnight stays (thousands)*	my.-jn.99 *my.-jn.99*	1.345	3,9	7.447	3,2	6,2
Visitantes según motivo de la visita (miles) *Visitors by purpose (thousands)*	my.-jn.99 *my.-jn.99*	582	1,8	3.106	8,0	5,2
— Negocios (miles) *Business (thousands)*	my.-jn.99 *my.-jn.99*	154	–12,7	867	–16,6	–8,7
— Turismo (miles) *Tourism (thousands)*	my.-jn.99 *my.-jn.99*	291	23,2	1.649	38,5	21,0
— Ferias, congresos y otros (miles) *Fairs, conventions and others (thousands)*	my.-jn.99 *my.-jn.99*	136	–13,9	590	–8,8	–7,8

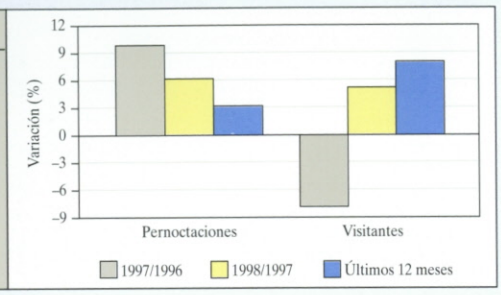

I.P.C. (Variación acumulada e interanual) / *C.P.I. (consumer price index) (annual variation)*						
Barcelona (provincia) (%) *Barcelona (province) (%)*	II.99 *2nd.Q*	0,6	—	—	2,8	1,9
Cataluña (%) *Catalonia (%)*	II.99 *2nd.Q*	0,6	—	—	2,7	1,8
España (%) *Spain (%)*	II.99 *2nd.Q*	0,4	—	—	2,2	1,4
U.E. (armonizado) (%) *EU (harmonized) (%)*	II.99 *2nd.Q*	0,5	—	—	1,0	1,0
Indicators	***Period***	***Absolute value and interannual rate (%)***		***Last 12 months and interannual rate (%)***		***1998/97 (%)***

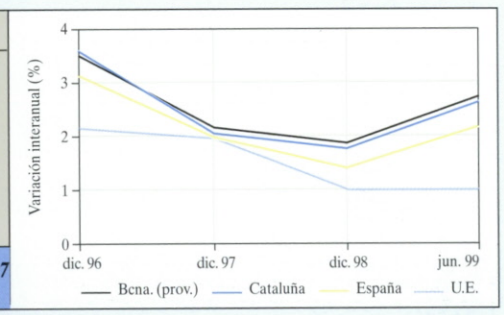

Los datos de la encuesta de coyuntura industrial permiten deducir que al margen de la vitalidad de la demanda interna —con el correspondiente aumento de las importaciones y su impacto negativo sobre el PIB— la recuperación del crecimiento de las exportaciones ha sido un factor decisivo a la hora de mantener la trayectoria expansiva de la actividad industrial en la región metropolitana durante el segundo trimestre.

El tráfico portuario de mercancías alcanza nuevos máximos históricos gracias al fuerte dinamismo de la demanda interna y a la reactivación de las exportaciones.

La recuperación de las exportaciones de productos manufacturados es uno de los factores explicativos más significativos del aumento del tráfico de mercancías por el puerto. Mientras la importación de carga general mantiene un crecimiento tendencial superior al veinte por ciento —en la línea de la evolución de 1998— el volumen de mercancía exportada registra un crecimiento trimestral también superior al veinte por ciento que le permite acabar con la situación de atonía de trimestres anteriores.

The data from the survey on the industrial situation reveal that apart from the vitality of internal demand – with the corresponding increase in imports and their negative impact on the GDP – the recovery of export growth has been a decisive factor in maintaining the expansive trend of industrial activity in the metropolitan region during the second quarter.

Port traffic involving merchandise reached historical highs thanks to the strong dynamism of internal demand and the reactivation of exports.

The recovery of exports of manufactured products is one of the most significant factors explaining the increase in merchandise traffic at the port. While general cargo imports maintained a growth trend higher than twenty percent – along the same lines as 1998 – the volume of exported merchandise likewise recorded quarterly growth in excess of twenty percent putting an end to the sluggishness of previous quarters.

Mercado de trabajo / *Labour Market*

Indicadores	Período	Valor absoluto y tasa interanual (%)		Últimos 12 meses y tasa interanual (%)		1998/97 (%)
Ocupación / *Employment*						
Residentes activos *Active residents*	30 jn.99 *jn.30*	665.640	–1,3	—	—	–0,6
Residentes activos (RMB) *Active residents (metropolitan area)*	30 jn.99 *jn.30*	1.849.700	–1,2	—	—	–0,9
Contrataciones registradas *Registred employment contracts*	II.99 *2nd.Q*	189.411	18,0	754.598	20,9	19,4
Contratos indefinidos *Indefinite time contracts*	II.99 *2nd.Q*	32.871	38,7	103.096	15,5	47,6

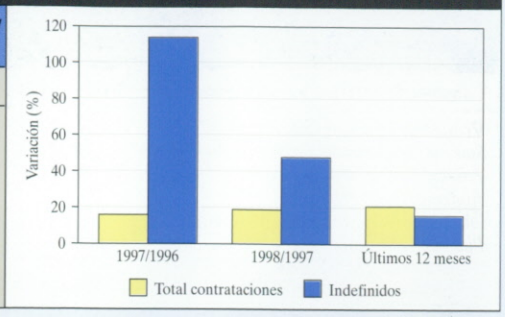

Paro registrado / *Registered unemployment*						
Total parados registrados *Registered unemployment*	30 jn.99 *jn.30*	45.745	–15,1	—	—	–15,2
Paro masculino *Male unemployment*	30 jn.99 *jn.30*	20.483	–16,8	—	—	–18,5
Paro femenino *Female unemployment*	30 jn.99 *jn.30*	25.262	–13,7	—	—	–12,1
Paro juvenil (16-24 años) *Youth unemployment (aged 16-24)*	30 jn.99 *jn.30*	3.991	–32,3	—	—	–32,6
Parados sin ocupación anterior *With no previous employment*	30 jn.99 *jn.30*	4.956	–22,0	—	—	–22,6

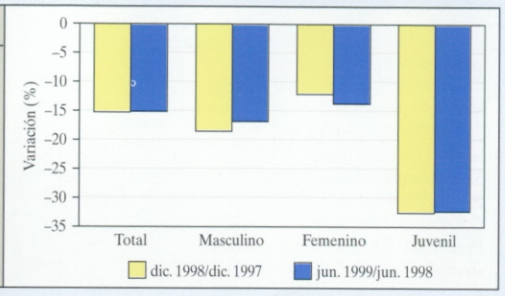

Tasas de paro registrado / *Registered unemployment rate*						
Barcelona *Barcelona*	30 jn.99 *jn.30*	6,9	—	—	—	7,4
Región Metropolitana (RMB) *Metropolitan area*	30 jn.99 *jn.30*	7,1	—	—	—	7,8
Cataluña *Catalonia*	30 jn.99 *jn.30*	6,4	—	—	—	7,4
España *Spain*	30 jn.99 *jn.30*	9,9	—	—	—	11,0
Indicators	***Period***	***Absolute value and interannual rate (%)***		***Last 12 months and interannual rate (%)***		***1998/97 (%)***

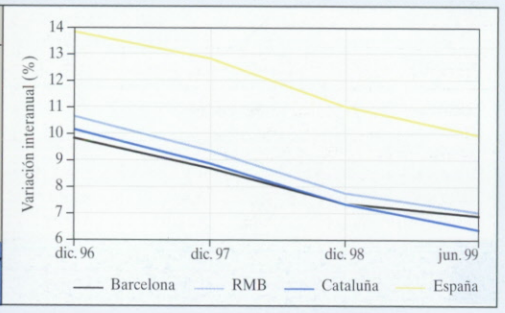

Al margen de la carga general —que ya representa más del 55 por ciento del volumen de mercancía que pasa por el puerto de Barcelona— uno de los epígrafes que más ha crecido durante el trimestre ha sido la importación de gas natural y derivados del petróleo. Un aumento inducido por la evolución de la demanda de consumo y por la situación y expectativas de sus cotizaciones en los mercados internacionales.

Por contra, la situación de fuerte crecimiento que mantiene la construcción en todo el país y el aumento del consumo de cemento que conlleva, ha incidido negativamente sobre la exportación de este producto. Asimismo, ha propiciado un aumento de las importaciones de otros materiales de construcción en un intento de satisfacer la demanda y estabilizar los precios de estos *inputs* para frenar la espiral alcista de los precios de la vivienda.

Si el aumento de la demanda interna explica una buena parte del incremento del tráfico de mercancías por el puerto, el aumento de la capacidad de gasto de las familias y la sustancial mejora y ampliación del servicio de ferris regulares son los factores básicos para explicar el aumento del número de pasajeros que han utilizado el puerto. El estancamiento del número de viajeros de cruceros —consolidando los espectaculares crecimientos de años anteriores— se ha visto compensado por el aumento del número de viajeros que han optado por la vía marítima para desplazarse entre Barcelona y las Baleares.

Apart from general cargo – which represents more than 55 percent of the volume of merchandise passing through the Port of Barcelona – one of the items which increased the most during the second quarter was the importation of natural gas and oil derivatives. An increase induced by the evolution of consumer demand and by the situation and expectations of their value on international markets.

On the other hand, the heavy growth of the construction sector throughout the country and the consequential increased demand for concrete had a negative effect on exports of this product. Likewise, it has favoured an increase in imports of other construction materials in an attempt to satisfy demand and stabilise the prices of these inputs *in order to curb spiralling housing prices.*

While increased internal demand explains a large part of the merchandise traffic passing through the port, the increased spending capacity of families and the substantial improvement and expansion of ferry service are the basic factors which explain the increase in the number of passengers using the port. The stagnation in the number of cruise passengers – consolidating the spectacular growth of previous years – has been offset by a higher number of passengers choosing to travel between Barcelona and the Balearic Islands by sea.

Construcción y mercado inmobiliario / *Construction and real estate market*

Indicadores	Período	Valor absoluto y tasa interanual (%)		Últimos 12 meses y tasa interanual (%)		1998/97 (%)
Construcción y licencias de obras / *Construction and building permits*						
Viviendas iniciadas *Started dwellings*	II.99 *2nd.Q*	1.616	8,5	7.457	20,5	21,5
Proyectos visados (provincia) *Approved projects (province)*	II.99 *2nd.Q*	4.270	–43,5	33.286	–33,6	–0,1
Obra nueva prevista en las licencias: *Planned new construction:*						
— Superficie total (m^2) *Total area (sq. m.)*	II.99 *2nd.Q*	288.462	–35,3	1.136.352	–21,6	–19,0
— Número de viviendas *Number of dwellings*	II.99 *2nd.Q*	1.670	–34,1	5.243	–15,6	5,5

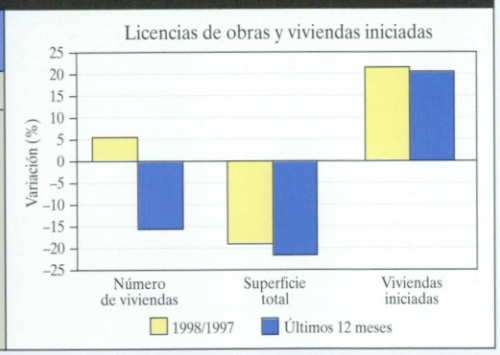

Precios de venta del mercado residencial / *Housing prices*						
Viviendas nuevas (pta./m^2) *New housing (pta./sq. m.)*	1r.sem.99 *1st.half*	292.900	17,1	—	—	6,1
Segunda mano (pta./m^2) *Second hand housing (pta./sq. m.)*						
Precio de oferta *Offering price*	1r.sem.99 *1st.half*	281.983	16,9	—	—	9,5
Precio de alquiler (pta./m^2/mes) *Rental price (pta./sq. m./month)*	1r.sem.99 *1st.half*	974	10,7	—	—	–3,1
Plazas de aparcamiento (miles pta.) *Parking lots (thousands of pta.)*	1r.sem.99 *1st.half*	2.650	10,4	—	—	–6,6

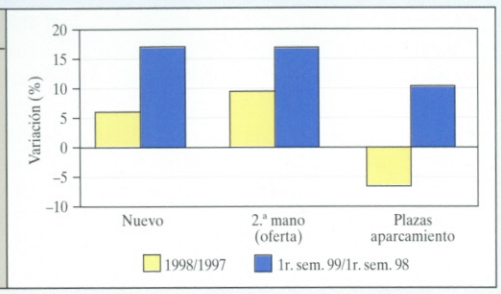

Precios de alquiler de locales de negocios / *Business premises rental prices*						
Locales de negocio (alquiler mensual): *Business premises (monthly rent):*						
— Oficinas (total ciudad) (pta./m^2) *Office (whale city) (pta./sq. m.)*	2n.sem.98 *2nd.half*	1.030	6,0	1.064	9,0	9,0
— Locales comerciales (pta./m^2/mes) *Commercial premises (pta./sq. m.)*	2n.sem.98 *2nd.half*	1.045	5,1	1.120	11,1	11,1
Indicators	***Period***	***Absolute value and interannual rate (%)***		***Last 12 months and interannual rate (%)***		***1998/97 (%)***

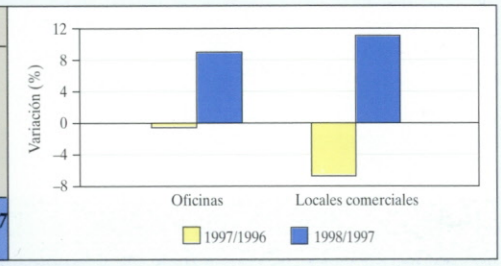

El aumento del número de viajeros que han utilizado el puerto y el aeropuerto es una evidencia más de la mejora de los niveles de renta de que disfruta una parte creciente de la población.

El persistente aumento del tránsito de pasajeros por el aeropuerto refleja tanto la creciente capacidad de gasto de los catalanes, que destinan un porcentaje cada vez más importante de su renta a viajar por placer, como el aumento del número de visitantes que se desplazan a Barcelona ya sea por motivos profesionales o simplemente como turistas atraídos por la oferta arquitectónica, cultural y de entretenimiento de la ciudad.

Los casi 8,2 millones de pasajeros que han utilizado el aeropuerto de Barcelona durante el primer semestre de este año y el 7,2 por ciento de crecimiento interanual que representan son cifras que ilustran el potencial de crecimiento de una infraestructura de transporte estratégica para el desarrollo económico de Cataluña y para consolidar el área de Barcelona como una metrópolis de referencia en la nueva Europa del siglo XXI.

The increase in the number of travellers using the port and the airport is one more indication of the higher income levels of a growing part of the population.

The persistent increase in passenger traffic through the airport reflects not only the growth in the spending capacity of Catalans, who are spending ever higher percentages of their income on leisure travel, but also the increase in the number of visitors who come to Barcelona for professional reasons or simply as tourists, attracted by the city's architecture, culture and entertainment.

The almost 8.2 million passengers who used the Barcelona airport during the first six months of this year and the 7,2 percent internal growth they represent are figures which illustrate the growth potential of a strategic transportation infrastructure for Catalonia's economic development and for consolidating Barcelona as a metropolis of reference in the new Europe of the XXI century.

La actividad hotelera y de restauración es uno de los sectores productivos más beneficiados por el aumento del número de visitantes y por la mejora de los indicadores del mercado laboral de la ciudad. Según los datos de la Encuesta de actividad turística de Turisme de Barcelona, el número de pernoctaciones en hoteles de la ciudad durante el primer semestre se estima en 3,6 millones, que acumuladas a las del segundo semestre de 1998 representan casi un total de 7,5 millones de pernoctaciones en los últimos doce meses. Una cifra que además de representar un nuevo máximo histórico, sitúa el crecimiento tendencial por encima del tres por ciento. Una tasa a medio camino entre el fuerte crecimiento de años anteriores y el más moderado que ha seguido la oferta de nuevas plazas hoteleras.

La situación de casi estancamiento de la oferta hotelera durante unos años de fuerte crecimiento del turismo urbano ha desplazado al entorno metropolitano una parte importante del volumen de visitantes por motivos de negocios.

Uno de los rasgos más característicos y sorprendentes que últimamente presentan los datos de actividad hotelera es el persistente descenso del número de visitantes por motivos de negocios que pernoctan en los hoteles de la ciudad. En los últimos tres años estos establecimientos han perdido más del 30 por ciento de este segmento de su clientela. Un segmento que a mediados de los noventa generaba más de la mitad del negocio hotelero de la ciudad. Por contra, el número de turistas mantiene un crecimiento constante y actualmente es un 35 por ciento superior al de mediados de 1996. También ha aumentado, aunque a un ritmo mucho más moderado, el número de visitantes atraídos por la actividad ferial y de congresos.

El incremento del número de usuarios del transporte público debe valorarse teniendo en cuenta la fuerte competencia que le representa el notable aumento del parque de vehículos.

Este aumento del número de visitantes que pernoctan en la ciudad explica también una parte del incremento del número de usuarios del transporte público urbano. Un incremento directamente asociado a la evolución del mercado de trabajo, a un aumento de la movilidad por motivo de compras y ocio y también a la mejora y ampliación del servicio, especialmente en algunas líneas ferroviarias de cercanía. En sentido contrario, es decir, restándole usuarios, debe mencionarse el importante y persistente crecimiento del parque metropolitano de vehículos.

Un incremento del número de vehículos matriculados superior al veinte por ciento por segundo año consecutivo es un indicador incontestable del aumento de la capacidad de gasto e inversión de las familias y empresas derivado del crecimiento económico y de una mayor disponibilidad de crédito a un coste razonable. Una evolución que se apoya también en la confianza que la actual coyuntura económica expansiva se mantendrá a medio plazo.

La sustancial mejora de la capacidad de gasto y endeudamiento de la población se ha advertido, además de en la compra de vehículos y equipamiento del hogar, en la adquisición y renovación de viviendas y en definitiva, en la tasa de *hipotecarización* de la población. Una cuestión nada baladí si se considera el impacto que sobre la capacidad de gasto futuro de las economías domésticas puede tener la consolidación del cambio de ciclo financiero que se presume tras el fuerte repunte de los tipos de interés a largo plazo.

The hotel and restaurant industry is one of the productive sectors which has benefited the most from the increase in the number of visitors and from improvements in the city's labour market indicators. According to data from the tourism survey conducted by the Barcelona Tourism department, the number of overnight stays in the city's hotels during the first half of the year was estimated at 3.6 million which, together with those of the second half of 1988, add up to a total of almost 7.5 million overnight stays in the last twelve months. A figure which, in addition to representing a historical high, situates the growth trend above three percent. A rate which is halfway between the heavy growth of previous years and the more moderate growth which followed the supply of new hotel beds.

The situation of virtual stagnation in the hotel offering during the years of heavy growth in urban tourism have shifted a significant volume of business visitors to the metropolitan area.

One of the most characteristic and surprising features of recent data on hotel activity is a steady decline in the number of business travellers who stay overnight in the city. In the last three years, hotels have lost more than 30% of this segment of their clientele, a segment that generated more than half of the city's hotel business in the mid-nineties. On the other hand, the number of tourists is rising steadily and is currently 35% higher than it was in the middle of 1996. The number of visitors drawn to the city by trade fairs and congresses has also increased, albeit at a much more moderate rate.

The increase in the number of public transportation users must be assessed taking into consideration the heavy competition brought about by the notable increase in the number of private cars.

This rise in the number of visitors staying overnight in the city also explains part of the increase in the number of public transportation users. An increase which is directly associated with the evolution of the job market, with increased mobility owing to shopping and leisure time excursions and also to expanded services, particularly on certain local trains. On the contrary, a significant, steady rise in the number of vehicles, has taken users away from public transport.

An increase of more than twenty percent in the number of registered vehicles for the second year in a row is an irrefutable indicator of the rise in spending and investment capacity of families and businesses as a consequence of economic growth and more readily available credit at a reasonable cost. This evolution is also supported by the confidence which will be maintained by the current expansive economic system over the medium term.

Besides vehicle and household item purchases, a substantial improvement in the population's spending and borrowing capacity has also been seen in home buying and renovation; in short, in the population's mortgaging *rate. A not so trivial question when considering the impact which the consolidation of changes in the financial cycle expected to occur following a strong recovery of interest rates in the long term could have on the future spending capacity of household economies.*

La mejora de las expectativas de ocupación ha contribuido a mantener la demanda en el mercado residencial pese al endurecimiento de las condiciones de acceso a una vivienda en propiedad.

La edificación residencial, un pilar básico para explicar el dinamismo del sector de la construcción en el área de Barcelona en los últimos tres años, ha continuado su expansión un trimestre más por lo que se refiere al volumen de obra iniciada. Por contra, las cifras de licencias de obra nueva y de viviendas visadas alertan de la inminencia de un cambio de tendencia. Una evolución previsible puesto que ya se ha dado salida a una buena parte de la demanda retenida durante la primera mitad de los noventa y a la creciente dificultad que representa comprar una vivienda en el mercado libre en un momento en el que los precios ya acumulan un aumento sustancial y los tipos de interés tienden a subir. Sin olvidar el impacto que sobre la demanda más solvente ha empezado a tener el recorte de beneficios fiscales por la compra de una vivienda que comporta el actual IRPF.

En el caso concreto de la ciudad central, las expectativas de aumento de actividad en el segmento de la construcción se orientan básicamente a la rehabilitación. Las cifras de licencias aprobadas en el último año correspondientes a proyectos de reforma y ampliación de todo tipo de superficie representan la consolidación del fuerte crecimiento alcanzado durante 1998. Un hecho que contrasta con el cambio de tendencia que revelan los datos de viviendas nuevas previstas en las licencias y al cambio que también se detecta en el resto de la región metropolitana según los proyectos visados por el Colegio de Arquitectos.

La limitada capacidad de la oferta para satisfacer el dinamismo sostenido de la demanda en casi todos los segmentos de negocio del sector de la construcción ha provocado un aumento importante de los costes y de los precios de venta.

El aumento persistente de la demanda sobre un bien escaso como es la superficie residencial en los distritos centrales de la región metropolitana ha reducido sensiblemente el estoc de viviendas acabadas en venta. En poco más de un año se ha pasado de una situación en la que una buena parte de la oferta nueva correspondía a restos de promociones construidas a mediados de los noventa, a otra en la que la mayor parte de la oferta en venta está en construcción o sobre planos. Este hecho ha provocado un desplazamiento al alza del abanico de precios y de la correspondiente media. Visto con perspectiva, este aumento se puede interpretar como el resultado de la corrección del proceso de acumulación de estocs invendibles que permitió mantener relativamente estable el precio medio de venta durante el periodo 1994-1997.

Si a lo largo de este comentario hemos insistido en algunos de los típicos aspectos indeseables que pueden aparecer en situaciones como la actual de crecimiento económico sostenido, es el momento de analizar la vertiente más satisfactoria de esta coyuntura. Nos referimos a la evolución del mercado de trabajo que, un trimestre más, presenta nuevos avances en la reducción del paro y en las cifras de ocupados.

Improved expectations relative to being and staying employed have helped to maintain demand in the residential market despite the tougher conditions surrounding access to home ownership.

Residential building, a basic pillar in explaining the dynamism of the construction sector in the Barcelona area over the last three years, has continued to grow yet one more quarter in respect of new housing starts. On the other hand, the figures referring to licenses for new construction and authorised housing alert us to an imminent change in this trend. A predictable change since a large part of the demand built-up during the first half of the nineties has now been satisfied and since it has become increasingly difficult to buy a home in a free market at a time when prices have already increased substantially and interest rates are tending to rise. Not to mention the impact which the cutbacks in tax benefits for home purchases have already begun to have on the most solvent demand.

In the particular case of the city centre, the expectations for increased activity in the construction sector are basically focused on rehabilitation. The figures on licenses approved last year corresponding to the renovation and enlargement of all types of surfaces represent a consolidation of the heavy growth achieved in 1998. A fact which contracts with the changing trend revealed by data on new home licenses and also detected in the rest of the metropolitan region, according to the projects authorised by the Architects' Association.

The limited offer available to satisfy sustained demand in almost all segments of the construction sector has provoked a significant increase in costs and sale prices.

The persistent rise in demand for a scare commodity such as residential housing in the central districts of the metropolitan region has considerably reduced the stock of finished homes for sale. In just over one year the situation has changed from one in which a good part of the new supply pertained to the remainder of homes built in the mid-nineties to one in which most of the supply for sale is in the construction or planning stages. This has triggered a rise in price ranges and average prices. Taken in perspective, this increase can be interpreted as the result of a correction of the accumulation of unsold stocks which allowed prices to remain relatively stable during the period 1994-1997.

While we have emphasised throughout this commentary some of the typical undesirable aspects which can appear in situations such as the current one of sustained economic growth, now is the time to analyse the most satisfactory side of this situation. We refer to the evolution of the job market which has, for yet another quarter, made further progress in reducing unemployment.

La creación de nuevos puestos de trabajo y el estancamiento de la población activa dan como resultado una significativa reducción de las cifras de paro, especialmente entre los más jóvenes.

El número de parados registrados tanto en Barcelona como en la región metropolitana durante el segundo trimestre ha mantenido la intensidad de la tendencia descendiente de 1998 y ha permitido rebajar la tasa de paro hasta cotas inferiores al siete por ciento. Por quinto trimestre consecutivo el ritmo de descenso del paro registrado se mantiene por encima del 15 por ciento en Barcelona y del 17 por ciento en la región metropolitana. En términos de paro estimado (EPA) la reducción ha sido notablemente superior, lo que ha propiciado una sensible reducción del diferencial existente a nivel de paro total entre las dos fuentes.

En cuanto a la evolución de períodos anteriores no hay cambios sustanciales en la evolución por sexos y edades más allá de una suave moderación del ritmo de descenso del paro masculino compensado por una aceleración igualmente moderada del femenino. Un hecho imputable al aumento de las posibilidades de colocación de las mujeres ante la escasa disponibilidad de mano de obra con experiencia que actualmente el mercado ofrece para actividades tradicionalmente reservadas a los hombres.

Paralelamente a la reducción de casi 25.000 parados registrados y a un aumento de prácticamente 100.000 puestos de trabajo según los registros de afiliación a la Seguridad Social, la población activa de la región metropolitana —según la EPA— persiste en la trayectoria ligeramente descendente que en el último año le ha restado unos 23.000 activos, prácticamente un 1,2 por ciento del total. Una evolución difícilmente compatible con la de los dos registros citados aunque se descuente el efecto de regularización de ocupación sumergida de las cifras de afiliación.

La mejora de los volúmenes de ocupación tiene su cara negativa en la dificultad de reducir la tasa de precariedad a pesar del aumento de la contratación indefinida.

La evolución de la contratación laboral reafirma inequívocamente la creación de ocupación que reflejan todas las fuentes. El ritmo de crecimiento del número de contratos registrados en las oficinas de colocación de Barcelona durante el primer semestre de este año ha sido superior al del conjunto de 1998. Igualmente, los más de 61.000 contratos indefinidos firmados en lo que va de año se comparan muy favorablemente con los 47.000 del mismo periodo de un año antes.

En definitiva, y a pesar de la disonancia de la evolución de la población activa, la tendencia al crecimiento que ha caracterizado la actividad económica de Barcelona y entorno metropolitano durante el segundo trimestre de 1999, ha seguido revirtiendo en unos mayores niveles de ocupación. El comportamiento de los precios de consumo y el peligro que el estancamiento de la población activa frene el ritmo de crecimiento del PIB y añada nuevas tensiones inflacionistas son aspectos a seguir de cerca durante el segundo semestre.

The result of the creation of new jobs and the stagnation of the active population is a significant reduction in unemployment figures, particularly among the youngest workers.

The intensity of the downward trend which began in 1998 in the number of unemployed persons in Barcelona and its metropolitan area was maintained during the second quarter, driving unemployment rates to levels below seven percent. For the fifth quarter in a row, unemployment dropped at a rate of more than 15% in Barcelona and 17% in the metropolitan area. This drop was considerably greater in terms estimated unemployment, resulting in a significant reduction of the difference between the total unemployment level as indicated by the two sources.

There were no substantial changes in comparison to previous quarters in the evolution by sex and age other than a slight moderation in the decrease in male unemployment rates which was offset by an equally moderate acceleration of the reduction of female unemployment. This can be ascribed to the higher placement possibilities available to women as compared to the scarcity of experienced labour currently offered by the market for activities traditionally reserved for men.

Parallel to the reduction of almost 25,000 registered unemployed workers and an increase of practically 100,000 jobs according to Social Security records, the active population in the metropolitan area – according to EPA – continued to decline slightly, the active population falling by some 23,000 people, practically 1.2 of the total, over the last year. An evolution which does not coincide with the figures of the two sources cited above, even when the regularising effect of submerged employment on social security figures is taken into account.

The down side of these higher employment volumes is the difficulty of reducing precariousness despite an increase in the number of indefinite contracts.

The evolution of hiring figures unequivocally reaffirms the creation of jobs reflected by all sources. The rate of growth in the number of contracts recorded by placement offices in Barcelona during the first six months of this year exceeded the total for 1998. Moreover, the more than 61,000 indefinite contracts signed so far this year compare very favourably to the 47,000 signed during the same period last year.

In short, and despite the discrepancies regarding the evolution of the active population, the growth trend which has characterised Barcelona's economic activity and that of its metropolitan area during the second quarter of 1999 has continued to revert to higher levels of employment. The behaviour of consumer prices and the danger that the stagnation of the active population could curb GDP growth rates, adding new inflationist tensions, are aspects to be carefully monitored during the second half of the year.